

Raport o stanie Gminy Orońsko za rok 2025

Orońsko, maj 2026

Spis treści

SPIS TABEL	3
SPIS WYKRESÓW	4
SPIS MAP	4
SPIS SCHEMATÓW	4
1. WSTĘP	5
2. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE	6
2.1. Lokalizacja	6
2.2. Demografia	7
3. GŁÓWNE OBSZARY DZIAŁALNOŚCI GMINY	11
3.1. Gospodarka i infrastruktura	11
3.1.1. Inwestycje infrastrukturalne	22
3.1.2. Transport i komunikacja	32
3.2. Edukacja, kultura, sport i turystyka	33
3.2.1. Charakterystyka instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 oraz w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.	33
3.2.2. Charakterystyka szkół podstawowych	37
3.2.3. Działalność świetlic gminnych oraz bibliotek	45
3.2.4. Obiekty sportowe i rekreacyjne oraz ich rozwój, wymienić inwestycje w tym zakresie	49
3.2.5. Turystyka na terenie gminy	52
3.3. Jakość życia	55
3.3.1. Bezpieczeństwo ludności	55
3.3.2. Działania skierowane do seniorów	57
3.3.3. Działania skierowane do osób z niepełnosprawnościami	59
3.3.4. Zatrudnienie i rozwój społeczny	60
3.4. Ochrona zdrowia	61
3.5. Działania w zakresie opieki zdrowotnej	63
3.6. Ochrona środowiska, gospodarka wodna i gospodarka odpadami	64
3.6.1. Gospodarka odpadami	64
3.6.2. Ochrona przyrody	66
3.6.3. Środowisko naturalne	67
3.6.4. Opieka nad zwierzętami oraz analiza środowisk bytowania dzikich zwierząt	68
3.7. Ochrona zabytków i pomników przyrody ożywionej	69
3.8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	73

3.9.	Promocja Gminy	75
3.10.	Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	77
3.11.	Przeciwdziałanie uzależnieniom w gminie	80
4.	FINANSE GMINY	84
4.1.	Budżet gminy.....	84
4.1.1.	Dochody.....	84
4.1.2.	Wydatki.....	91
4.1.3.	Zadłużenie.....	94
5.	INFORMACJA O NAJWAŻNIEJSZYCH DZIAŁANIACH w 2025 r.....	96
5.1	Informacja o realizacji uchwał rady gminy, realizacji polityk, programów, strategii.....	99
6.	REALIZACJA INWESTYCJI ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH.....	111
7.	PODSUMOWANIE.....	116
7.1.	WNIOSKI.....	117
7.2.	ZAGROŻENIA	118

SPIS TABEL

Tabela 1.	Liczba ludności z przedziałem wiekowym według płci na terenie Gminy Orońsko.....	7
Tabela 2.	Liczba mieszkańców poszczególnych miejscowości w 2025 r.	8
Tabela 3.	Stan budynków, w których znajdują się lokale mieszkalne	11
Tabela 4.	Zadania inwestycyjne zrealizowane w 2025 r.	25
Tabela 5.	Wykonanie funduszu sołectkiego w 2025 roku.	28
Tabela 6.	Ilość oddziałów przedszkolnych i ilość dzieci uczęszczających do Przedszkola Samorządowego od stycznia do sierpnia 2025 roku.....	33
Tabela 7.	Ilość oddziałów przedszkolnych i ilość dzieci uczęszczających do przedszkola samorządowego od września do grudnia 2025 roku.....	34
Tabela 8.	Wykaz pracowników pedagogicznych w roku 2025	36
Tabela 9.	Liczba uczniów w poszczególnych szkołach z podziałem na klasy (rok 2025)	38
Tabela 10.	Kadra nauczycielska w 2025 roku w przeliczeniu na pełne etaty w Publicznych Szkołach Podstawowych w Gminie Orońsko.....	40
Tabela 11.	Liczba nauczycieli zatrudnionych/zwolnionych w 2025 roku	40
Tabela 12.	Stan techniczny obiektów sportowych na terenie Gminy Orońsko w 2025 roku	51
Tabela 13.	Stan Techniczny i Organizacyjny Ochotniczych Straży Pożarnych.....	56
Tabela 14.	Zadania finansowane w 2025r., ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	82
Tabela 15.	Dochody Gminy Orońsko w 2025 roku.....	87
Tabela 16.	Wydatki Gminy Orońsko w 2025 roku.....	93
Tabela 17.	Uchwały zrealizowane przez Gminę Orońsko w 2025 r.	99
Tabela 18.	Rejestr wniosków Komisji Finansowo-Budżetowej i Spraw Socjalnych złożonych w 2025 r.....	107
Tabela 19.	Rejestr wniosków Komisji Rewizyjnej złożonych w 2025 roku	107

Tabela 20. Rejestr wniosków Komisji Oświaty, Kultury, Zdrowia i Sportu złożonych w 2025 roku	107
Tabela 21. Rejestr wniosków Komisji Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego, Promocji i Aktywności Społecznej złożonych w 2025 roku	108
Tabela 22. Rejestr wniosków Komisji Samorządu Ładu, Porządku Publicznego, Handlu i Usług złożonych w 2025 roku	109
Tabela 23. Rejestr wniosków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji złożonych w 2025 roku	110

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Struktura ludności Gminy Orońsko w 2025 z podziałem na kategorie wiekowe.....	9
Wykres 2. Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w Gminie Orońsko w 2025 roku.	10
Wykres 3. Sposób zagospodarowania mienia komunalnego z podziałem na dzierżawę, zarząd, wieczyste użytkowanie.....	13
Wykres 4. Stan mienia komunalnego – budynki, stan na 31.12.2025 r.....	14
Wykres 5. Stan mienia komunalnego, wykaz zmian - budowli, stan na 31.12.2025 r.	15
Wykres 6. Stan mienia komunalnego, zmiany - kotły, maszyny energetyczne i urządzenia, stan na 31.12.2025 roku	16
Wykres 7. Stan mienia komunalnego - wartość środków transportowych, stan na 31.12.2025 r.	17
Wykres 8. Stan mienia komunalnego – wyposażenie techniczne, wartości niematerialne oraz zbiory biblioteczne, stan na 31.12.2025 r.	18
Wykres 9. Dochody uzyskane z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych, stan na 31.12.2025 r.....	19
Wykres 10. Stopień realizacji funduszu sołectkiego w poszczególnych sołectwach Gminy Orońsko w 2025 r...	31
Wykres 11. Łączna liczba dzieci w oddziałach Przedszkola.....	34
Wykres 12. Zatrudnienie kadry niepedagogicznej w przeliczeniu na etaty.	35
Wykres 13. Struktura kadry pedagogicznej w Przedszkolu Samorządowym w Orońsku.....	37
Wykres 14. Liczba uczniów w poszczególnych szkołach.	38
Wykres 15. Liczba uczniów dowożonych do szkół z uwzględnieniem dzieci z orzeczeniem w 2025 r.	45
Wykres 16. Stan zakwaterowania na terenie Gminy Orońsko w 2025 roku.....	54
Wykres 17. Wykaz placówek gastronomicznych na terenie Gminy Orońsko w 2025 roku.	54
Wykres 18. Struktura bezrobocia w Gminie Orońsko – stan na 31.12.2025 r.	60
Wykres 19. 10 głównych źródeł dochodów Gminy Orońsko w 2025 roku	86
Wykres 20. Dochody Gminy Orońsko wg kategorii w 2025 roku w porównaniu do lat 2021-2024.....	89
Wykres 21. Dochody podatkowe Gminy Orońsko wg kategorii w 2025 roku w porównaniu do lat 2021-2024	89

SPIS MAP

Mapa 1. Lokalizacja Gminy Orońsko.	6
Mapa 2. Szlaki rowerowe i piesze na terenie Gminy Orońsko	53

SPIS SCHEMATÓW

Schemat 1. Losy absolwentów Publicznych Szkół Podstawowych na terenie Gminy Orońsko w 2025 roku	42
---	----

1. WSTĘP

Podstawą prawną opracowania „Raportu o stanie Gminy Orońsko za 2025 rok” jest art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższym przepisem Wójt Gminy zobowiązany jest do przedstawienia Radzie Gminy raportu o stanie gminy do dnia 31 maja każdego roku. Dokument ten obejmuje podsumowanie działalności Wójta w roku poprzednim, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji polityk, programów i strategii, uchwał Rady Gminy oraz budżetu obywatelskiego.

Raport podlega rozpatrzeniu podczas sesji absolutoryjnej Rady Gminy, podczas której podejmowana jest uchwała w sprawie udzielenia bądź nieudzielenia Wójtowi wotum zaufania. Przed głosowaniem przeprowadzana jest debata, w której prawo głosu przysługuje radnym bez ograniczeń czasowych, a także maksymalnie 15 mieszkańcom Gminy, dopuszczanym według kolejności zgłoszeń, chyba że Rada Gminy postanowi o zwiększeniu tej liczby. Po zakończeniu debaty Rada Gminy przeprowadza głosowanie nad udzieleniem Wójtowi wotum zaufania — uchwała zapada bezwzględną większością głosów ustawowego składu Rady.

Raport prezentuje sytuację Gminy Orońsko w ujęciu gospodarczym, społecznym i organizacyjnym, obejmując m.in. zagadnienia związane z ochroną środowiska, demografią i polityką prorodziną, oświatą, kulturą, sportem i rekreacją, bezpieczeństwem publicznym, pomocą społeczną, ochroną zdrowia, rolnictwem oraz funkcjonowaniem jednostek organizacyjnych Gminy.

Szczególne miejsce w Raporcie zajmują działania inwestycyjne realizowane w 2025 roku, w tym przedsięwzięcia drogowe, wodno-kanalizacyjne, sportowe, ekologiczne i społeczne, współfinansowane ze środków krajowych oraz funduszy zewnętrznych.

Informacje zawarte w Raporcie zostały opracowane na podstawie dokumentów Urzędu Gminy w Orońsku, sprawozdań finansowych, danych jednostek organizacyjnych oraz oficjalnych źródeł informacji.

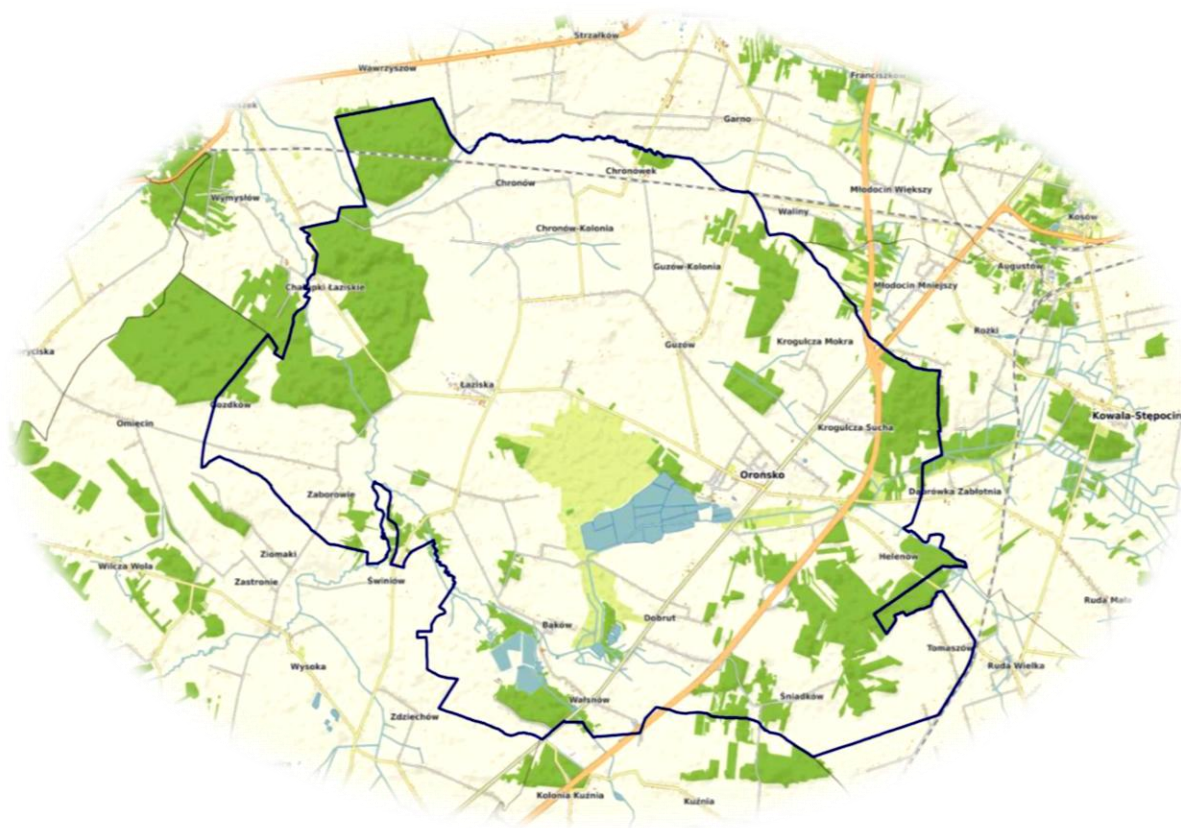
Rada Gminy Orońsko przyjęła uchwałę Nr XIV/81/2025 z dnia 26 marca 2025 r. w sprawie określenia szczegółowych wymogów Raportu o stanie Gminy Orońsko.

2. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE

2.1. Lokalizacja

Gmina Orońsko położona jest w południowej części województwa mazowieckiego, w powiecie szydłowieckim. Gmina graniczy od północy z gminą Wolanów (powiat radomski), od wschodu z gminami Kowala i Wierzbica (powiat radomski), od południa z gminą Jastrząb (powiat szydłowiecki) oraz od południowego zachodu z gminą Szydłowiec (powiat szydłowiecki). Powierzchnia gminy wynosi 81,97 km². Gmina Orońsko składa się z 19 sołectw: Baków, Chronów, Chronówek, Chronów-Kolonia Dolna, Chronów-Kolonia Górna, Ciepła, Dobrut, Guzów, Guzów-Kolonia, Helenów, Krogulcza Mokra, Krogulcza Sucha, Łaziska, Łaziska Osiedle, Orońsko, Śniadków, Tomaszów, Walsnów, Zaborowie.

Mapa 1. Lokalizacja gminy Orońsko.

Źródło: <https://oronsko.geoportal-krajowy.pl/>

Gmina Orońsko położona jest w południowej części województwa mazowieckiego, w obrębie Równiny Radomskiej należącej do makroregionu Wzniesienia Południowomazowieckie. Rzeźba terenu ma

charakter równinny, z niewielkimi deniwelacjami. Na obszarze gminy dominują gleby słabsze, głównie pseudobielicowe i brunatne, a lokalnie występują także czarne ziemie.

Struktura użytkowania gruntów (stan na 31 grudnia 2025):

- Grunty rolne: 60,3 % (49,42 km²) – głównie uprawy zbożowe, rośliny okopowe i łąki trwałe
- Lasy: 28,7 % (23,52 km²) – lasy liściaste i mieszane, z przewagą dębiny i jodły
- Użytki wodne i teren pod wodą: 1,2 % (0,98 km²) – rzeka Radomka, stawy rybne
- Tereny zabudowane i zurbanizowane: 5,8 % (4,75 km²) – osiedla wiejskie, zabudowa usługowa i przemysłowa oraz pozostałe (łąki, nieużytki): 3,9 % (3,20 km²)

2.2. Demografia

Gmina Orońsko w 2025 roku liczyła ogółem 5927 mieszkańców (dane: Urząd Gminy w Orońsku, stan na 31.12.2025r.), co oznacza spadek o 42 osoby w porównaniu z rokiem 2024, w którym to liczba mieszkańców wynosiła 5 969, stan na 31 grudnia 2024 r., (dane: Urząd Gminy w Orońsku). W strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku uwidacznia się duży udział ludności pozostającej w wieku produkcyjnym: 3761 mieszkańców. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi potencjalne zasoby pracy. W 2025 roku na terenie gminy zamieszkiwało **2960 mężczyzn oraz 2967 kobiet**. Rok 2025, w porównaniu do roku 2024, przedstawia niewielki spadek ludności, a wskaźniki demograficzne dla gminy nie są korzystne, ponieważ prognozują dalszy stopniowy spadek liczby ludności zamieszkującej gminę Orońsko.

Tabela 1. Liczba ludności z przedziałem wiekowym według płci na terenie Gminy Orońsko

Przedział wiekowy	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0–2 lata	73	67	140
3 lata	34	34	68
4–5 lat	68	56	124
6 lat	39	28	67
7 lat	33	35	68
8–12 lat	190	187	377
13–15 lat	123	98	221
16–17 lat	72	75	147
18 lat	36	31	67
Wiek produkcyjny (mężczyźni 19–65 lat, kobiety 19–60 lat)	1897	1650	3547
Wiek poprodukcyjny mężczyźni > 65 lat, kobiety > 60 lat	395	706	1101
Liczba ludności ogółem	2960	2967	5927

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy w Orońsku

Tabela 2. Liczba mieszkańców poszczególnych miejscowości w 2025 r.

Miejscowość	Liczba mieszkańców	Udział % w gminie
Orońsko	1737	29,30%
Łaziska	543	9,16%
Tomaszów	424	7,15%
Dobrut	403	6,80%
Wałsnów	386	6,51%
Krogulcza Sucha	338	5,70%
Chronów-Kolonia	340	5,74%
Guzów-Kolonia	312	5,26%
Krogulcza Mokra	212	3,58%
Guzów	176	2,97%
Ciepła	164	2,77%
Chronów	141	2,38%
Helenów	146	2,46%
Chronówek	108	1,82%
Zaborowie	187	3,16%
Śniadków	94	1,59%
Chałupki Łaziskie	25	0,42%
Bąków	179	3,02%
Gozdków	12	0,20%
Razem:	5927	100,00%

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z UG w Orońsku

Łączna liczba mieszkańców: 5927 osób, w tym: największa miejscowość: Orońsko – 1737 mieszkańców; najmniejsza miejscowość: Gozdków – 12 mieszkańców.

Na koniec okresu sprawozdawczego całkowita liczba mieszkańców Gminy Orońsko wynosiła **5927 osoby**, w tym **2960 mężczyzn** (49,94 %) oraz **2967 kobiet** (50,06 %).

1. Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0–15 lat)

- Ogółem: **1065 osób**, co stanowi około 17,82 % populacji gminy.
- Wśród dzieci i młodzieży przedszkolnej i szkolnej:
 - **560 chłopców** (52,58 % tej grupy wiekowej)
 - **505 dziewczynek** (47,42 % tej grupy wiekowej).

2. Ludność w wieku produkcyjnym

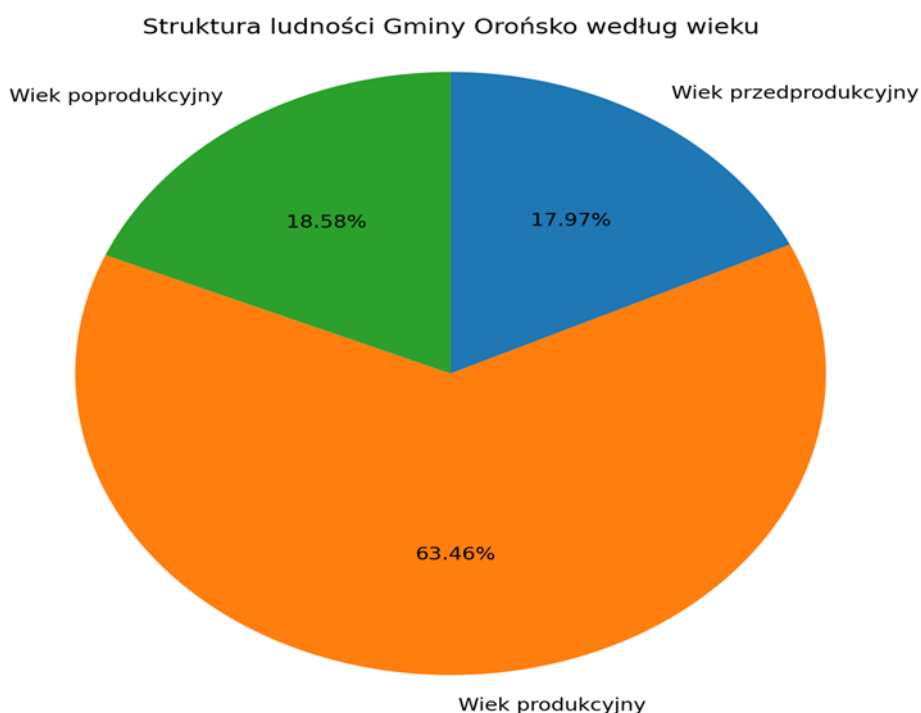
- Ogółem: **3761 osób**, czyli 63,45 % mieszkańców gminy.
- Struktura płci w tej kategorii (kobiety 16– 60 lat, mężczyźni 16–65 lat):
 - **2005 mężczyzn** (53,31 % tej grupy wiekowej)

3. 1756 kobiet (46,69 % tej grupy wiekowej).

4. Ludność w wieku poprodukcyjnym

- Ogółem: **1101 osób**, czyli 18,58 % mieszkańców gminy.
- Struktura płci w tej kategorii (kobiety > 60 lat, mężczyźni > 65 lat):
 - **395 mężczyzn** (35,88 % tej grupy wiekowej)
 - **706 kobiet** (64,12 % tej grupy wiekowej).

Wykres 1. Struktura ludności Gminy Orońsko w 2025 z podziałem na kategorie wiekowe.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy w Orońsku.

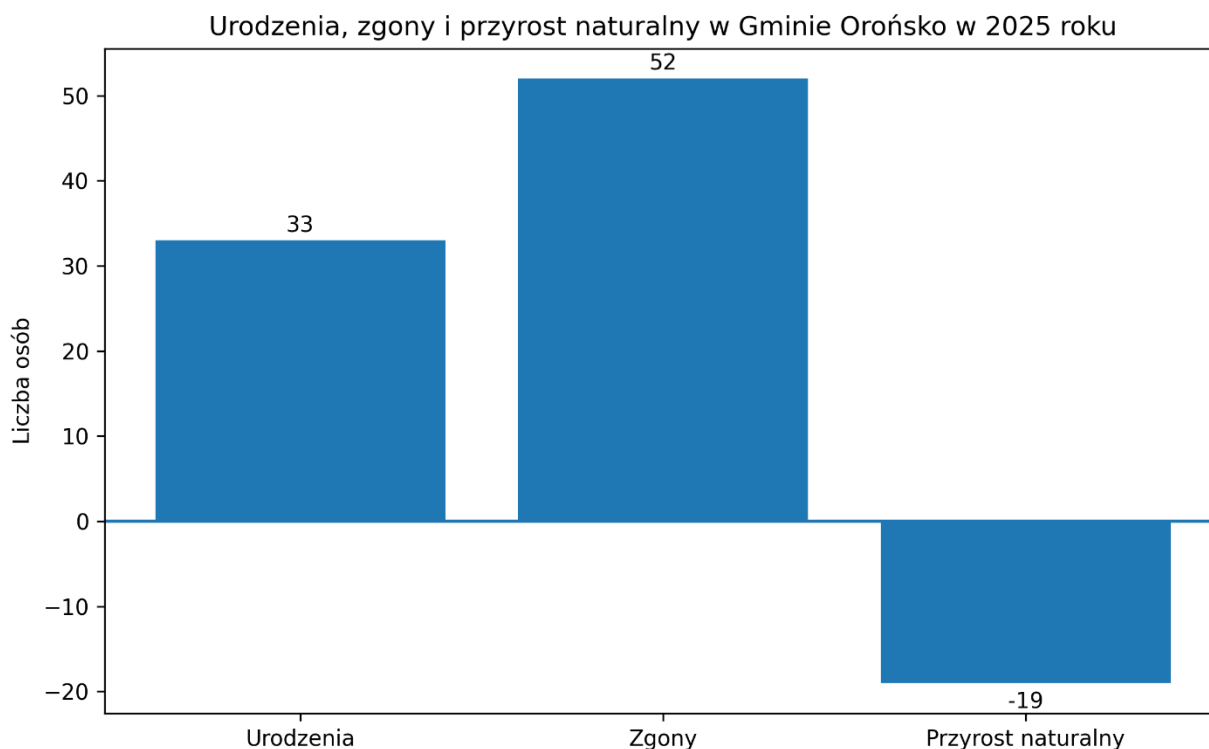
Grupa przedprodukcyjna (0–15 lat) stanowi relatywnie niewielki odsetek populacji (**17,97 %**), co może sygnalizować spadek liczby dzieci w kolejnych latach.

Dominującą kategorią pozostaje wiek produkcyjny (63,46 %), jednak w ramach tej grupy mężczyźni przewyższają liczebnie kobiety.

Konieczne może być dalsze monitorowanie trendów demograficznych, zwłaszcza by wspierać politykę prorodziną i zapobiegać potencjalnemu niedoborowi mieszkańców w wieku produkcyjnym w przyszłości. **W roku 2025 r. w Gminie Orońsko odnotowano 33 urodzenia przy 52 zgonach**, co przełożyło się na ujemny przyrost naturalny na poziomie 19 osób. Ujemny przyrost naturalny wskazuje na negatywny bilans demograficzny, będący efektem przewagi liczby zgonów nad urodzeniami. Taka sytuacja może w dłuższej perspektywie prowadzić do starzenia

się społeczeństwa, zmniejszenia potencjału edukacyjnego i spadku liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Wykres 2. Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w Gminie Orońsko w 2025 roku.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy w Orońsku

Struktura organizacyjna Urzędu Gminy w 2025 roku przedstawiała się następująco:

1. Kierownictwo Urzędu Gminy, w skład wchodzi - **3 osoby**;
2. Referat Administracyjno-Organizacyjny i Informatyzacji - **10 osób**, w tym: stanowisko kierownicze 1 osoba;
3. Referat Animacji Kultury i Sportu - **5 osób**;
4. Referat Finansowy - **9 osób**, w tym stanowisko kierownicze 1 osoba;
5. Referat Rozwoju i Gospodarki Komunalnej - **19 osób**, w tym stanowisko kierownicze 1 osoba.
6. Urząd Stanu Cywilnego, Ewidencja Ludności i Dowody Osobiste - **2 osoby**, w tym stanowisko kierownicze 1 osoba, zastępca kierownika – 1 osoba.

3. GŁÓWNE OBSZARY DZIAŁALNOŚCI GMINY

3.1. Gospodarka i infrastruktura

Gospodarka Gminy Orońsko opiera się na sektorze rolniczym, działalności małych i średnich przedsiębiorstw oraz turystyce kulturowej. Mieszkaniowy zasób Gminy Orońsko obejmuje **6 lokali** mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących własność gminy, tj.:

- . **1 lokal mieszkalny** w Domu Nauczyciela w Guzowie, Guzów 20/2;
- . **3 lokale** w budynku przy ul. Wesołej 8 (była Lecznica Zwierząt);
- . **2 lokale mieszkalne** w Łaziskach, Łaziska 3A (budynek po byłej GRN).

Tabela 3. Stan budynków, w których znajdują się lokale mieszkalne

Lp.	Adres	Stan techniczny	Wypożażenie	Rok budowy
1.	Guzów 20/2	Dobry	instalacja elektryczna, wodno-kanalizacyjna i c.o., telefoniczna	1988
2.	Orońsko ul. Wesoła 8	Dobry	instalacja elektryczna, wodno-kanalizacyjna i c.o., telefoniczna	1979
3.	Łaziska 3A	Zadowalający	instalacja elektryczna, wodno-kanalizacyjna, telefoniczna	1965

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z UG w Orońsku

Na terenie Gminy Orońsko znajduje się szereg budynków stanowiących własność gminy, które pełnią funkcje administracyjne, społeczne, edukacyjne, kulturalne oraz infrastrukturalne. Wszystkie obiekty są na bieżąco utrzymywane w odpowiednim stanie technicznym, zgodnym z przeznaczeniem i wymaganiami bezpieczeństwa użytkowania. Poniżej przedstawiono wykaz najważniejszych budynków należących do Gminy Orońsko wraz z opisem ich stanu technicznego:

Budynek Urzędu Gminy w Orońsku – budynek murowany, trzy-kondygnacyjny, podpiwniczony, dach pokryty papą termozgrzewalną, po termomodernizacji. Ogrzewany olejem opałowym. **W budynku mieści się również Gminna Biblioteka Publiczna.** Budynek w dobrym stanie technicznym, dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (wyposażony jest w windę).

Świetlice wiejskie i obiekty wielofunkcyjne:

1. Świetlica w Łaziskach, parterowy budynek murowany, ogrzewany pompą ciepła, stan techniczny dobry.

2. Świetlica w Zaborowiu, parterowy budynek murowany (z zadaszoną wiatą od strony zachodniej), ogrzewany elektrycznie, stan techniczny dobry.
3. Świetlica w Tomaszowie, parterowy budynek murowany, stan techniczny dobry.
4. Świetlica w Orońsku – parterowy budynek murowany, docieplony, dach jednospadowy pokryty blachą. Ogrzewany. Stan techniczny dobry. Budynki nie są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Remizy OSP: Remiza OSP w Orońsku, Remiza OSP w Dobrucie, Remiza OSP w Tomaszowie, Remiza OSP w Chronowie.

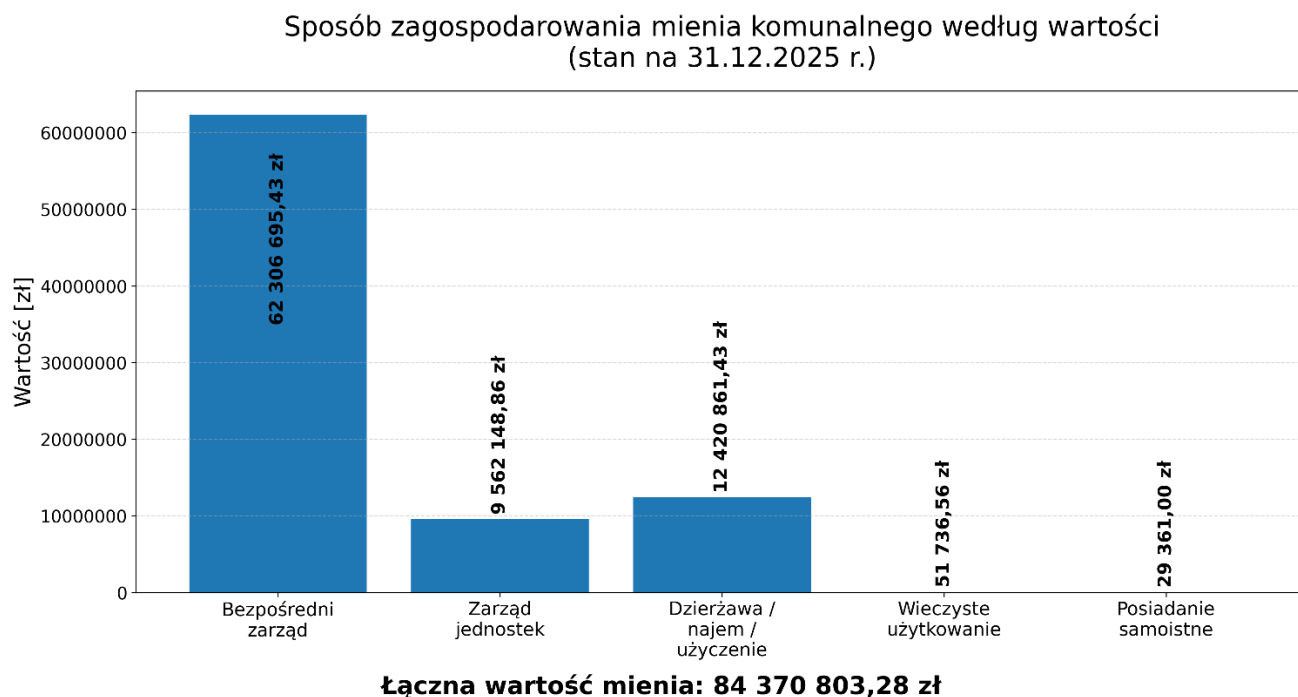
Placówki oświatowe i wychowawcze:

1. Przedszkole Samorządowe w Orońsku – I oddział przy ul. Brandta 43 w Orońsku, II i III oddział przy ul. Wesołej 8 w Orońsku, IV oddział w Tomaszowie 44b oraz Punkt Przedszkolny – 1 oddział w Krogulczy Suchej 34;
2. Publiczna Szkoła Podstawowa im. J. Brandta w Orońsku ;
3. Publiczna Szkoła Podstawowa im. F. K. Christianiego w Guzowie;
4. Publiczna Szkoła Podstawowa im. K. Makuszyńskiego w Wałsnowie;
5. Publiczna Szkoła Podstawowa im. T. Kościuszki w Ciepłej.

Placówki biblioteczne i kultury: Biblioteka w Orońsku wraz z Filią Biblioteczną w Łaziskach i Filią Biblioteczną w Tomaszowie.

Infrastruktura techniczna: 1. Stacja wodociągowa w Chronowie, 2. Stacja wodociągowa w Dobrucie, 3. Stacja wodociągowa w Orońsku, 4. Oczyszczalnia ścieków w Łaziskach, 5. Oczyszczalnia ścieków w Orońsku. Wszystkie powyższe budynki – z wyjątkiem filii bibliotecznej w Łaziskach (średni stan techniczny, brak kanalizacji) – znajdują się w dobrym stanie technicznym, pozwalającym na ich dalsze, bezpieczne użytkowanie. Gmina Orońsko na bieżąco monitoruje stan obiektów komunalnych, podejmując działania remontowe i modernizacyjne w ramach zaplanowanych środków budżetowych.

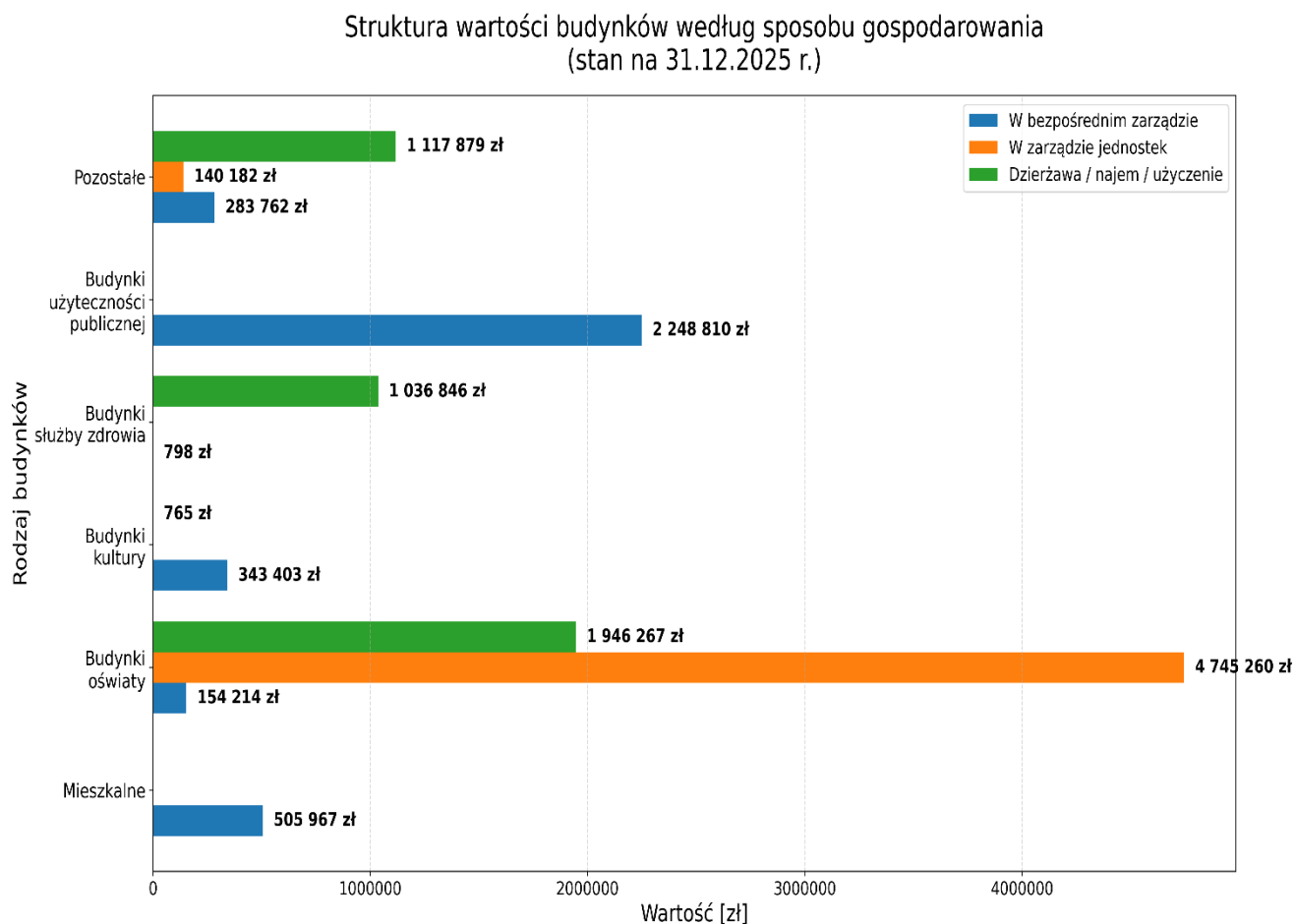
Wykres 3. Sposób zagospodarowania mienia komunalnego z podziałem na dzierżawę, zarząd, wieczyste użytkowanie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o stanie mienia komunalnego Gminy Orońsko za 2025 r.

komentarz do Wykresu nr 3

Na dzień 31 grudnia 2025 r. łączna wartość mienia komunalnego Gminy Orońsko w grupach 0–8 wyniosła 84 285 943,10 zł. Największy udział w sposobie zagospodarowania mienia stanowiły składniki pozostające w bezpośrednim zarządzie gminy – 73,91% ogólnej wartości majątku. Istotną część stanowiło również mienie oddane w dzierżawę, najem, użyczenie lub leasing – 14,74%, a także mienie pozostające w zarządzie jednostek i zakładów budżetowych – 11,34%. Niewielki udział miały składniki pozostające w użytkowaniu wieczystym oraz posiadaniu samoistnym.

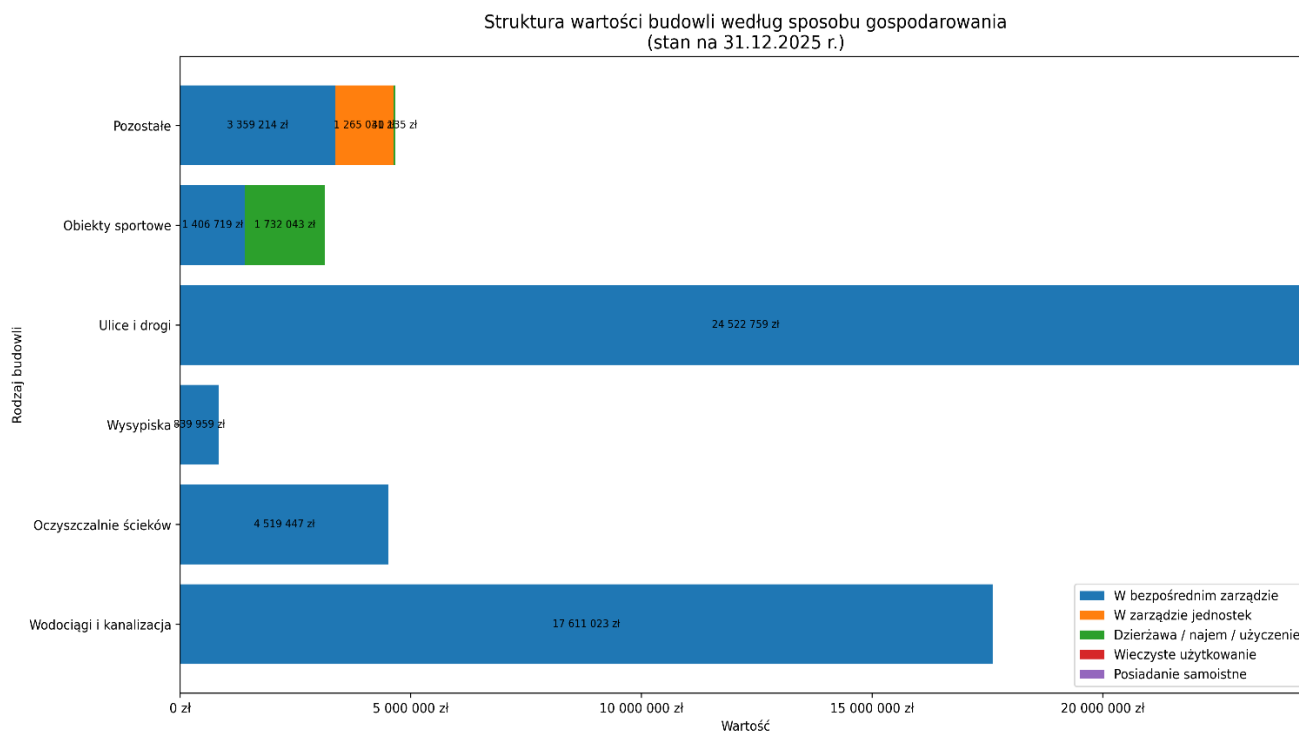
Wykres 4. Stan mienia komunalnego – budynki, stan na 31.12.2025 r.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z UG w Orońsku

komentarz do Wykresu nr 4

Największą wartość w strukturze budynków komunalnych stanowiły budynki oświaty, których łączna wartość przekroczyła 6,8 mln zł. Znaczący udział miały również budynki użyteczności publicznej oraz budynki służby zdrowia. W przypadku budynków oświaty dominującą formą gospodarowania był zarząd jednostek organizacyjnych oraz dzierżawa, najem i użyczenie. Budynki mieszkalne oraz budynki kultury stanowiły mniejszy udział w ogólnej wartości majątku budynkowego gminy. Zdjęto ze stanu część z własności lokalu mieszkalnego (dom nauczyciela) w Guzowie – sprzedaż oraz budynek mieszkalny w miejscowości Guzów (Wólka Guzowska) – sprzedaż oraz dokonano zwiększenia z tytułu zagospodarowania terenu w Guzowie, Śniadkowie, Bąkowie (budynki pozostałe). Bez zmian pozostały: budynki oświaty, budynki kultury, budynki służby zdrowia oraz budynki użyteczności publicznej.

Wykres 5. Stan mienia komunalnego, wykaz zmian - budowli, stan na 31.12.2025 r.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z UG w Orońsku

komentarz do Wykresu nr 5

wodociągi, kanalizacja:

- zwiększenia dokonano z uwagi na budowę nowej kanalizacji w Orońsku na ul. Starowiejskiej i Górnej;
- zwiększenia dokonano z uwagi na budowę wodociągów w miejscowościach Bąków, Guzów, Tomaszów, Guzów, Orońsko.

oczyszczalnie ścieków - bez zmian, wysypiska śmieci - bez zmian

ulice, drogi:

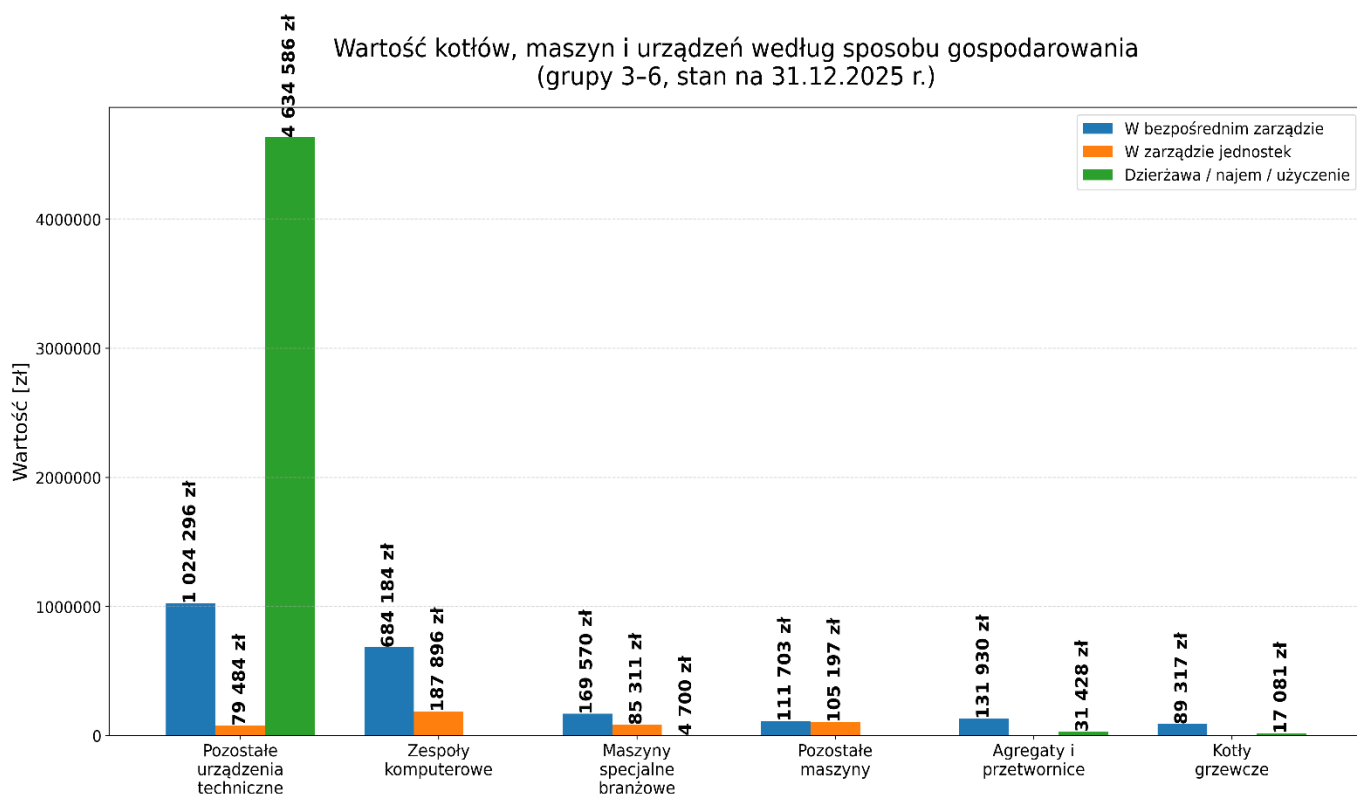
- dokonano zwiększenia z rozliczenia inwestycji w postaci m.in.: drogi w Łaziskach na działkach 203 i 207, utwardzenia poboczy w Guzowie,

obiekty sportowe

- dokonano zwiększenia z rozliczenia inwestycji w postaci modernizacji obiektu w Łaziskach, place zabaw (Chronów Kol. Górna, Łaziska, Chronów, Zaborowie i siłownie plenerowe

budowle pozostałe: dokonano zwiększenia z rozliczenia inwestycji w postaci wykonania zagospodarowania stawu w Zaborowie oraz wykonania budowy oświetlenia ulicznego w Łaziskach i Krogulczy Mokrej, wiat przystankowych w Krogulczy Suche, Orońsku, Dobrucie.

Wykres 6. Stan mienia komunalnego, zmiany - kotły, maszyny energetyczne i urządzenia, stan na 31.12.2025 r.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z UG w Orońsku

komentarz do Wykresu nr 6

Na wykresie dominującą pozycję stanowią „Pozostałe urządzenia techniczne”, których łączna wartość wyniosła ponad 5,5 mln zł, z czego największa część pozostawała w dzierżawie, najmie lub użyczeniu:

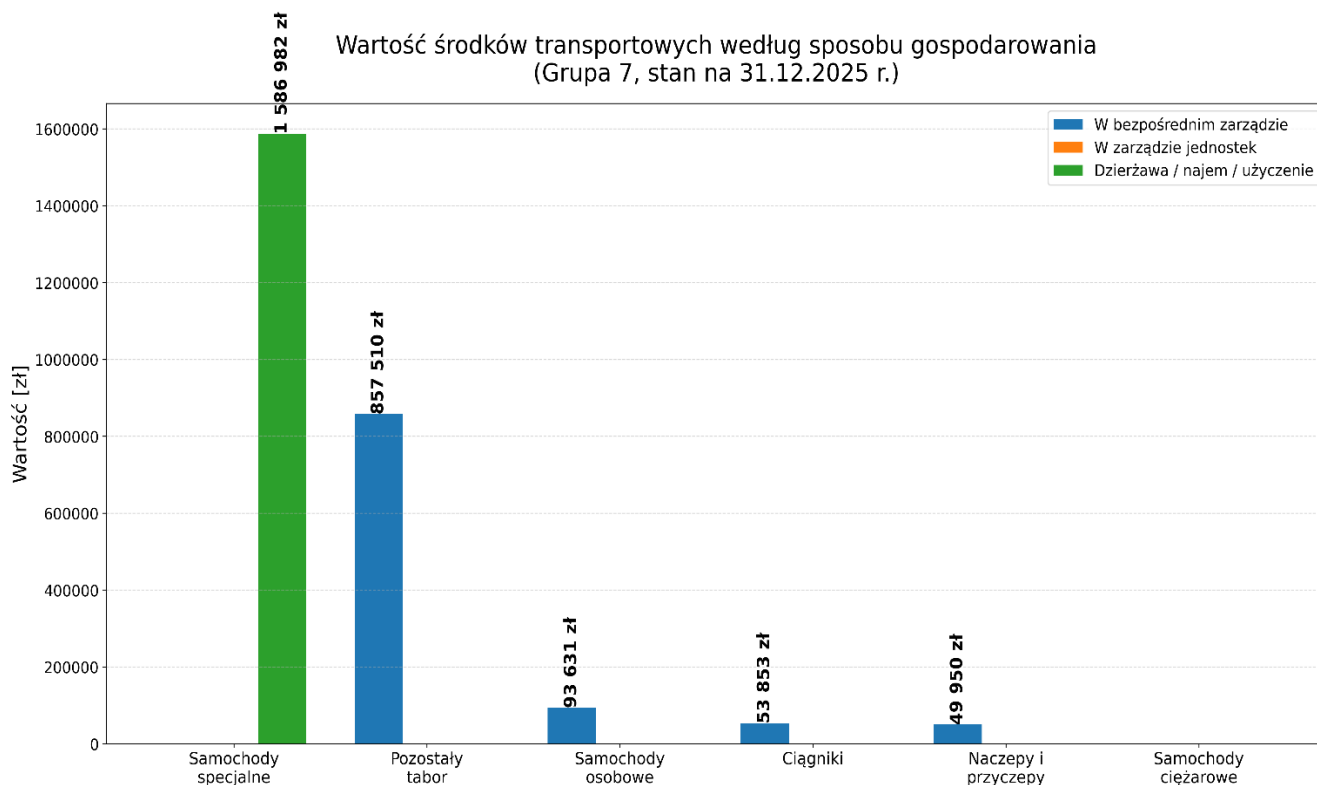
- przyjęto na stan wyposażenie zakupione w ramach programu ochrony ludności; stację obiektową przy OSP Orońsko, zestaw do radiowego odczytu wodomierzy;
- zdjęto ze stanu przekazanych mieszkańcom urządzeń fotowoltaiki zgodnie z zawartymi umowami.

W kategorii **pozostałe maszyny** na stan przyjęto wyposażenie zakupione w ramach programu ochrony ludności oraz wprowadzono na stan sprzęt komputerowy zakupiony w ramach projektu Cyberbezpieczny Samorząd.

W kategorii **zespoły komputerowe** dokonano zwiększenia z rozliczenia zakupów zespołów komputerowych oraz zmniejszenia w związku z likwidacją sprzętu.

W kategorii **pozostałe urządzenia**: przyjęto na stan zmywarkę kapturową do PSP Guzów oraz zapłacono za pług do odsnieżania do quada, wyposażenie zakupione w ramach programu ochrony ludności, stację obiektową przy OSP Orońsko, zestaw do radiowego odczytu wodomierzy; zdjęto ze stanu przekazanych mieszkańcom urządzeń fotowoltaiki zgodnie z zawartymi umowami.

Bez zmian pozostały: **kotły grzewcze, agregat prądotwórczy,**

Wykres 7. Stan mienia komunalnego - wartość środków transportowych, stan na 31.12.2025 r.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z UG w Orońsku

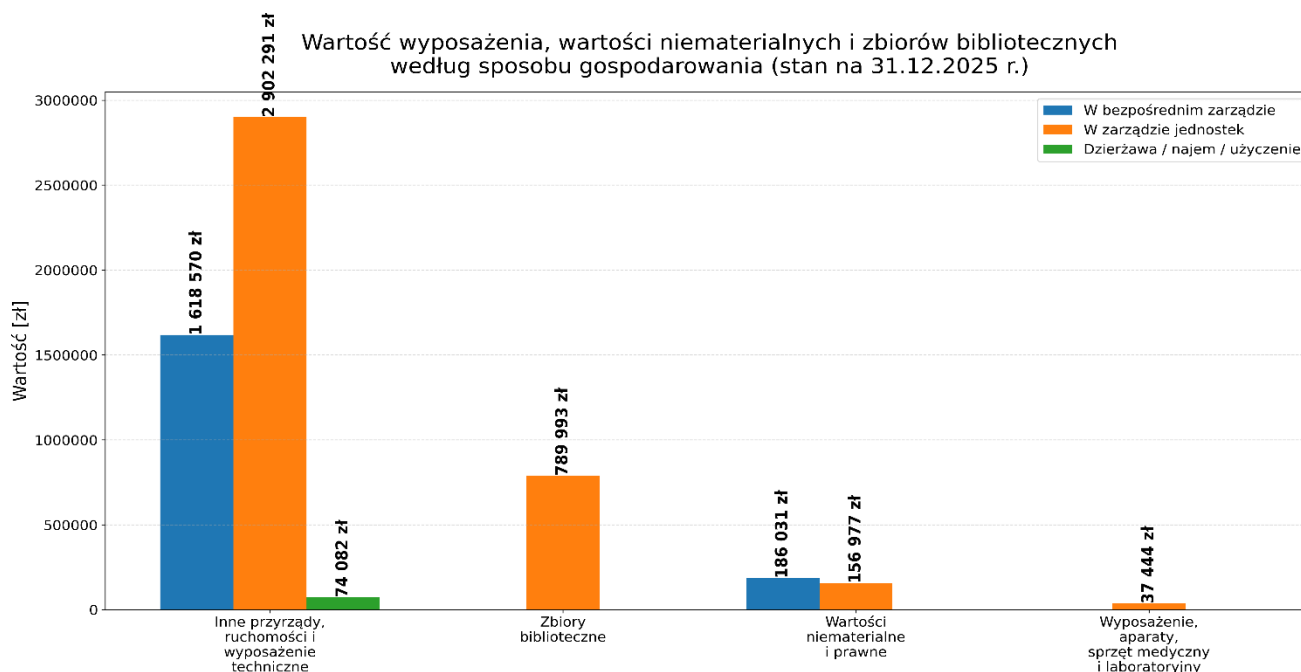
komentarz do Wykresu nr 7

Największą wartość w grupie środków transportowych stanowiły samochody specjalne pozostające w dzierżawie, najmie lub użyczeniu – 1 586 982 zł, zwiększono wartość samochodu o wyposażenie zakupione w ramach programu ochrony ludności oraz zmniejszono stan samochodów z tytułu likwidacji samochodu star z OSP Chronów. Istotny udział miał również pozostały tabor o wartości 857 510 zł. - zmniejszono stan z uwagi na rozliczenie różnic inwentaryzacyjnych.

W kategorii samochody specjalne zwiększono wartość samochodu o wyposażenie zakupione w ramach programu ochrony ludności, a zmniejszono stan samochodów z tytułu likwidacji samochodu star z OSP Chronów, zwiększono wartość o przyczepki zakupione w ramach programu ochrony ludności w kategorii naczepy, przyczepy.

Bez zmian pozostały: samochody osobowe, samochody ciężarowe, ciągniki

Wykres 8. Stan mienia komunalnego – wyposażenie techniczne, wartości niematerialne oraz zbiory biblioteczne, stan na 31.12.2025 r.

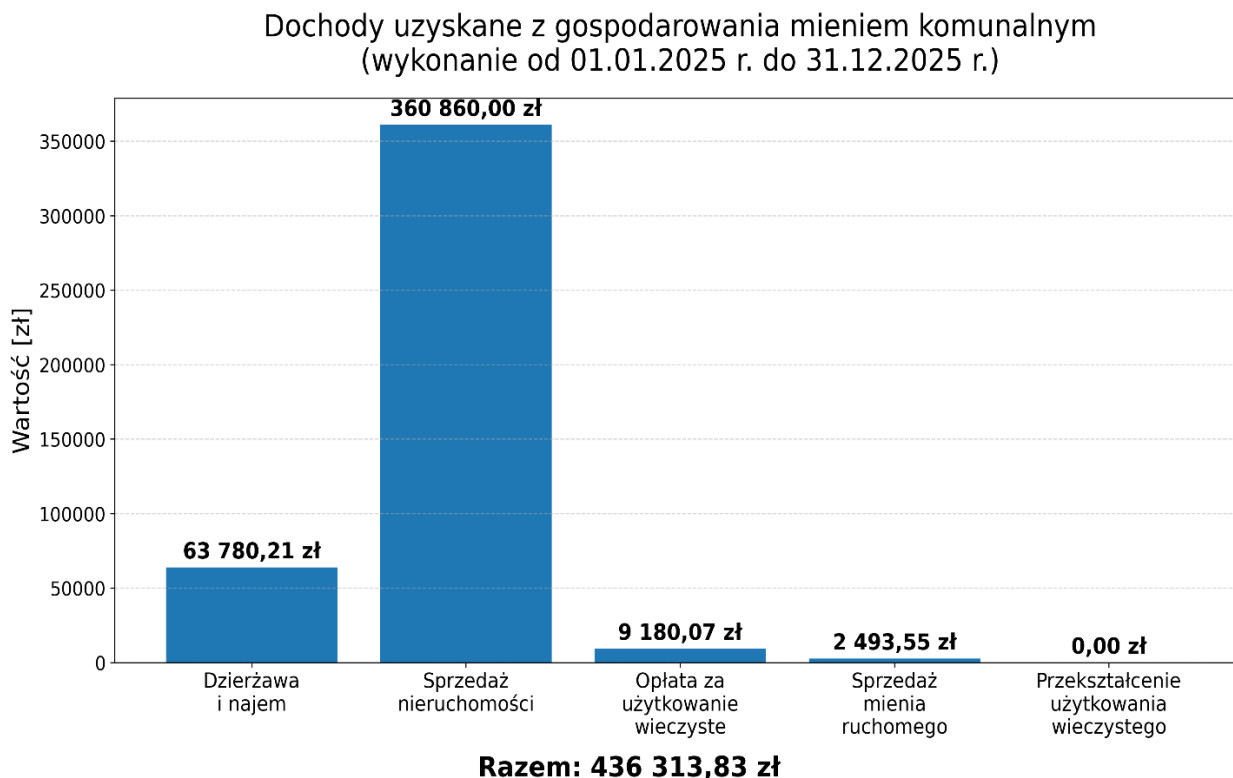

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z UG w Orońsku

komentarz do Wykresu nr 8

Największą wartość stanowiły inne przyrządy, ruchomości i wyposażenie techniczne – łącznie 4 594 944 zł, z czego największa część pozostawała w zarządzie jednostek organizacyjnych, dokonano zmian w związku z nowo zakupionymi środkami trwałymi i wyposażeniem oraz w związku z likwidacją starych i zniszczonych. Znaczącą pozycję stanowiły również zbiory biblioteczne o wartości 789 993 zł., gdzie dokonano zmian w związku z nowo zakupionymi pozycjami książkowymi do bibliotek szkolnych oraz biblioteki gminnej; Dokonano zmian w związku z nowo zakupionymi licencjami na programy komputerowe (w tym do obsługi KSeF) - wartości niematerialne i prawne. Wyposażenie, aparaty, sprzęt medyczny i laboratoryjny - bez zmian.

Wykres 9. Dochody uzyskane z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych, stan na 31.12.2025 r.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z UG w Orońsku.

komentarz do Wykresu nr 9

Największy udział w dochodach uzyskanych z gospodarowania mieniem komunalnym w 2025 roku stanowiły wpływy ze sprzedaży nieruchomości, które wyniosły 360 860,00 zł. Istotne dochody osiągnięto również z tytułu dzierżawy i najmu składników majątkowych – 63 780,21 zł. Pozostałe wpływy pochodziły głównie z opłat za użytkowanie wieczyste oraz sprzedaży składników mienia ruchomego. Łączna wartość dochodów uzyskanych z wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych wyniosła 436 313,83 zł.

Analiza porównawcza stanu mienia komunalnego Gminy Orońsko za lata 2024–2025 wskazuje na wzrost wartości majątku gminnego, szczególnie w zakresie budowli, wyposażenia technicznego oraz infrastruktury komunalnej. **Największy wzrost wartości odnotowano w grupie budowli, których wartość zwiększyła się z 48 581 634,45 zł na koniec 2024 r. do 55 296 329,64 zł na koniec 2025 r., tj. o 6 714 695,19 zł (13,8%).** Wzrost związany był przede wszystkim z realizacją inwestycji drogowych oraz rozbudową infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej. Wartość budynków wzrosła

z 12 448 823,74 zł do 12 526 891,50 zł, tj. o 78 067,76 zł (0,6%). Dominującą pozycję nadal stanowiły budynki oświaty oraz budynki użyteczności publicznej.

W grupie urządzeń technicznych odnotowano wzrost z 5 674 384,87 zł do 5 697 065,39 zł, tj. o 22 680,52 zł. Nadal największy udział stanowiły urządzenia pozostające w dzierżawie, najmie lub użyczeniu. Wartość środków transportowych uległa zmniejszeniu z 2 744 677,07 zł do 2 641 926,48 zł, tj. o 102 750,59 zł (3,7%). Spadek dotyczył głównie samochodów specjalnych oraz pozostałego taboru. Istotny wzrost odnotowano również w grupie narzędzi, aparatów, sprzętu i wyposażenia, gdzie wartość majątku zwiększyła się z 3 922 202,64 zł do 4 632 387,36 zł, tj. o 710 184,72 zł (18,1%). Największy udział w tej grupie stanowiły inne przyrządy, ruchomości i wyposażenie techniczne.

Wartości niematerialne i prawne wzrosły z 300 204,24 zł do 343 007,29 zł, natomiast wartość zbiorów bibliotecznych zwiększyła się z 74 647,08 zł do 789 992,71 zł.

Analiza danych wskazuje na kontynuację działań inwestycyjnych gminy, ukierunkowanych przede wszystkim na rozwój infrastruktury technicznej, modernizację majątku komunalnego oraz doposażenie jednostek organizacyjnych.

Planowanie przestrzenne należy do zadań własnych gminy (w związku z art. 7 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym; tj. Dz. U. 2024 poz. 609), natomiast art. 3. ust. 1, ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. 2024 poz. 1130) informuje, że kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie gminnych aktów planowania przestrzennego, z wyjątkiem morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz terenów zamkniętych ustalonych przez organ inny niż minister właściwy do spraw transportu, również należy do zadań własnych gminy.

Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Orońsko zostało przyjęte przez Radę Gminy Orońsku w drodze Uchwały Nr XI/97/99 w dniu 30 kwietnia 1999 roku. Teren Gminy Orońsko objęty został – w **7 sołectwach** – częściowymi zmianami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uchwalonego Uchwałą Rady Gminy w Orońsku Nr V/24/98 z dnia 29 grudnia 1998 roku. Plan ten przewiduje wykorzystanie terenów dla mieszkalnictwa, usług i wytwórczości oraz dla zabudowy lotniskowej.

Ponadto, na terenie byłego SKR-u został uchwalony plan zagospodarowania przestrzennego o funkcji usługowej i mieszkalnej – Uchwała Rady Gminy w Orońsku Nr XXIV/122/12 z dnia 28 czerwca 2012 roku. W związku ze zmianą ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w zakresie obowiązku uchwalenia planu ogólnego wstrzymano realizację niżej podjętych uchwał:

- uchwała Nr XIV/82/19 Rady Gminy w Orońsku z dnia 15.11.2019 roku w sprawie o przystąpieniu do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Orońsko,

- uchwała Nr XII/69/19 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 września 2019 roku w sprawie o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Orońsko dla obszaru w obrębie ewidencyjnym 0007 sołectwa Guzów i obrębie ewidencyjnym 0011 sołectwa Łaziska,
- uchwała Nr XXV/134/2020 z dnia 29 czerwca 2020 roku w sprawie o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego części obrębów Orońsko, Dobrut, PGR Orońsko,
- uchwała Nr XXV/134/2020 z dnia 29 czerwca 2020 roku w sprawie o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego części obrębów Orońsko, Dobrut, PGR Orońsko,
- uchwałę Nr LXX/344/2023 z dnia 31.03.2023 roku w sprawie o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego część obrębów Guzów, Orońsko w gm. Orońsko.

W dniu 28.06.2024r. Rada Gminy w Orońsku podjęła uchwałę Nr III/20/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Orońsko. Obecnie trwają prace nad projektem planu ogólnego Gminy Orońsko, który w przyszłości zastąpi dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dokument został przekazany do zaopiniowania i uzgodnień z instytucjami i właściwymi organami (stan na 30 marca 2026r.)

W 2025 roku wydano 599 decyzji o warunkach zabudowy dla:

budynków mieszkalnych - **587 decyzji;**

budynków usługowych - **8 decyzje;**

farmy fotowoltaicznej - **4 decyzji.**

oraz **13 decyzji** ustalających lokalizację inwestycji celu publicznego dla:

budowy infrastruktury technicznej - **7 decyzje;**

budowy obiektów publicznych - **6 decyzje.**

Gmina Orońsko posiada następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (Uchwała Nr V/24/98 Rady Gminy w Orońsku z dnia 12 grudnia 1998 r.);
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru o funkcji usługowej i mieszkaniowej w Orońsku – Etap I (Uchwała Nr XXIV/122/12 Rady Gminy w Orońsku z dnia 28 czerwca 2012 r.);
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru części sołectwa Orońsko przy ulicy Brandta i ulicy Dworskiej (Uchwała Nr LIII/266/18 Rady Gminy w Orońsku z dnia 28 maja 2018 r.).

W 2025 roku nie było zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

3.1.1. Inwestycje infrastrukturalne

Sieć wodociągowa Gminy Orońsko zasilanie i ujęcia wody. Sieć wodociągowa opiera się na trzech głównych ujęciach:

- Orońsko-studnia nr 2: wydajność 58,00 m³/h przy średniodobowym zapotrzebowaniu 943 m³/d. Studnia nr 1 (hydrofornia Orońsko) – obsługuje wyłącznie Szkołkę Leśną;
- Dobrut - jedno ujęcie o wydajności 20,3 m³/h przy średniodobowym zapotrzebowaniu 260,6 m³/d; produkcja w 2024 r.: 54 948 m³.
- Chronów - ujęcie zasadnicze: 176 m³/h.

Woda surowa z ujęcia w Orońsku trafia bezpośrednio do sieci, natomiast wody z Chronowa i Dobrutu przechodzą proces odżelaziania i odmanganiania. Wszystkie ujęcia posiadają urządzoną strefę ochrony bezpośredniej. Na podstawie analizy ryzyka przeprowadzonej zgodnie z art. 133 ustawy „Prawo wodne” nie wprowadzono stref ochrony pośredniej.

Produkcja wody w 2025 roku: Orońsko – studnia nr 2: 169 634 m³, Orońsko – studnia nr 1: 16 827 m³, Dobrut: 44 090 m³, Chronów – studnia zasadnicza: 40 420 m³, Chronów – studnia awaryjna: 52 079 m³. Parametry sieci wodociągowej: Długość całkowita: 101,3 km. Liczba odbiorców przyłączonych do sieci: 1961, Liczba przyłączy: 1961. Stacje wodociągowe i zasięg zasilania: Stacja Orońsko: zaopatrzenie dla Orońska, Krogulczy Suchej, Krogulczy Mokrej, Tomaszowa i Helenowa; Stacja Chronów: zaopatrzenie dla Chronowa, Chronów-Kolonii, Guzowa, Guzowa - Kolonii, Chronówka, Łazisk (wieś), Ciepłej, Bąkowa, Zaborowia, Gozdkowa i Chałupek Łaziskich; Stacja Dobrut: zaopatrzenie dla Dobrutu, Wałsnowa i Śniadkowa. Punkty czerpalne. Na terenie gminy funkcjonują ogólnodostępne punkty czerpalne wody w miejscowościach Ciepła i Zaborowie.

Dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Orońsko mają miejscowości Łaziska oraz Orońsko.

Długość sieci kanalizacyjnej, obejmującej fragmenty obu tych miejscowości, wynosi 11,85 km.

Na koniec 2025 r. w gminie funkcjonowało 281 indywidualnych przyłączy kanalizacyjnych.

Na terenie gminy działają dwie oczyszczalnie ścieków – jedna w Łaziskach, druga w Orońsku. Jednocześnie gmina prowadzi prace nad rozbudową sieci kanalizacyjnej, planując objęcie nią kolejnych miejscowości.

Dostawa energii elektrycznej dla gminy Orońsko realizowana jest z Krajowego Systemu Energetycznego (KSE) poprzez najbliższe stacje wysokiego napięcia połączone siecią linii przesyłowych 110 kV. W obszarze gminy górny zakres napięć przesyłowych znajduje się pod nadzorem

Operatora Systemu Przesyłowego Polskie Sieci Elektroenergetyczne – Wschód S.A. Dystrybucję energii elektrycznej na poziomie sieci średniego i niskiego napięcia prowadzi PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna, w ramach którego funkcjonują dwa Rejonowe Zakłady Energetyczne: Radom oraz Skarżysko. Przez południowo-wschodnią część gminy przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna 220 kV relacji Kielce–Rożki, stanowiąca element Krajowej Sieci Przesyłowej o charakterze tranzytowym, eksploatowana i będąca własnością Polskich Sieci Elektroenergetycznych – Wschód S.A. Linia ta nie jest bezpośrednio powiązana z lokalną siecią dystrybucyjną.

Istniejące stacje transformatorowe umożliwiają wymianę jednostek na transformatory o większej mocy w razie potrzeby. Większość aparatów i urządzeń sieciowych utrzymywana jest w dobrym stanie technicznym. Rozmieszczenie stacji dostosowane jest do potrzeb energetycznych poszczególnych ośrodków osadniczych, przy czym największe zagęszczenie infrastruktury sieciowej obserwuje się w miejscowościach: Orońsko, Tomaszów, Dobrut oraz Guzów. Stopień zelektryfikowania gminy Orońsko wynosi 100 % – każdy mieszkaniec ma nieograniczony dostęp do energii elektrycznej. Ogólna ocena stanu technicznego eksploatowanej infrastruktury elektroenergetycznej jest dobra. Na terenie gminy Orońsko funkcjonuje łącznie około 800 punktów oświetlenia drogowego i oświetlenia miejsc publicznych. Stan techniczny instalacji oświetleniowych oceniany jest jako dobry.

Gmina Orońsko położona jest w zasięgu terytorialnym działania **Mazowieckiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Radomiu**, jednak pozostaje obszarem niezgazyfikowanym. Sieć dystrybucji gazu ziemnego funkcjonuje wyłącznie na terenach gmin sąsiednich – w gminie Kowala (sieć średniego ciśnienia) oraz w gminie Szydłowiec, gdzie sieć skoncentrowana jest głównie w granicach miasta. Na terenie Gminy Orońsko nie przebiegają magistrale gazociągów wysokiego ciśnienia. W celu zaspokojenia potrzeb socjalno-bytowych mieszkańców, w szczególności w zakresie przygotowywania posiłków oraz podgrzewania wody użytkowej, wykorzystywany jest gaz płynny propan-butan, dystrybuowany bezprzewodowo przez prywatnych dostawców i dostępny we wszystkich sołectwach.

W 2019 roku Gmina Orońsko przeprowadziła ankietyzację mieszkańców oraz przedsiębiorców dotyczącą zapotrzebowania na gaz ziemny. Celem badania było określenie potencjalnego zainteresowania rozbudową sieci gazowej na terenie gminy oraz przekazanie wyników Polskiej Spółce Gazownictwa Sp. z o.o. w celu oceny opłacalności ewentualnej inwestycji. W ramach przeprowadzonej ankietyzacji złożono 549 ankiet.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Mazowiecką Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Radomiu, ewentualna gazyfikacja Gminy Orońsko będzie możliwa po spełnieniu technicznych i ekonomicznych warunków budowy sieci gazowej.

W przypadku braku możliwości realizacji typowej inwestycji sieciowej przewiduje się możliwość dostawy gazu na zasadach określonych w odrębnych umowach zawieranych pomiędzy przedsiębiorstwem gazowniczym a gminą lub indywidualnymi odbiorcami, zgodnie z przepisami ustawy – Prawo energetyczne.

W 2025 r. Gmina Orońsko nie realizowała własnych inwestycji w infrastrukturę internetu szerokopasmowego – dostęp do sieci zapewniany był przez prywatne podmioty telekomunikacyjne. Na terenie gminy prowadzone były działania związane z realizacją przedsięwzięcia „Inwestycja C1.1.1 Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego Internetu na obszarach białych plam (trzeci nabór)” finansowanego w ramach Krajowego Planu Odbudowy (KPO). Beneficjentem projektu jest spółka FCA S.A. W ramach przedsięwzięcia na terenie Gminy Orońsko do objęcia projektowaną siecią światłowodową zakwalifikowano ponad 600 punktów adresowych. Gmina prowadziła działania informacyjne dotyczące możliwości zgłaszania zapotrzebowania na dostęp do szerokopasmowego Internetu za pośrednictwem portalu INTERNET.GOV.PL oraz systemu SIDUSIS, prowadzonego przez Ministerstwo Cyfryzacji. Mieszkańcy byli informowani o możliwościach zgłaszania potrzeby dostępu do szybkiego Internetu oraz o planowanych inwestycjach telekomunikacyjnych realizowanych ze środków krajowych i europejskich.

W 2025 r. prowadzone były prace projektowe związane z planowaną budową sieci światłowodowej, obejmujące m.in. opracowanie dokumentacji technicznej, uzgodnienia przebiegu infrastruktury oraz kontakt z właścicielami nieruchomości w zakresie uzyskiwania zgód na realizację przyłączy. Gmina uczestniczyła również w działaniach informacyjnych skierowanych do mieszkańców i sołectw dotyczących realizowanej inwestycji. Punkty adresowe objęte dofinansowaniem zostały wyznaczone na poziomie krajowym na podstawie danych zgromadzonych przez Ministerstwo Cyfryzacji w ramach konsultacji społecznych oraz systemów informacyjnych, w tym SIDUSIS. Gmina nie miała wpływu na zakres listy adresów objętych wsparciem

Tabela 4. Zadania inwestycyjne zrealizowane w 2025 r.

Wyszczególnienie	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Opis
Budowa stawu o pow. przekraczaj. 1000 m ² i nieprzekraczającej 5000 m ² w m. Zaborowie gm. Orońsko	310 591,60	99,9%	Zadanie wykonane zgodnie z umową
Budowa dwóch zbiorników do retencjonowania wody o pojem. 100m ³ każdy wraz z przepompownią sieciową i PZT na działce nr ew. 195 w Śniadkowie, Gmina Orońsko (projekt i zbiorniki)	287 205,00	79,1%	W ramach zadania wykonano PFU oraz zakupiono 1 zbiornik
Budowa sieci wodociągowej na odcinku od działki nr 186 (Krogulcza Mokra) do działki 562 (Guzów) (projekt)	34 440,00	100,0%	Wykonano dokumentację projektową
Nabycie działki nr 195 w Śniadkowie od KOWR z przeznaczeniem na budowę ujęcia wody	2 797,54	99,9%	Nabyto działkę nieodpłatnie od KOWR. Kosztami nabycia było m.in.. Akt notarialny, wycena oraz kopie map
Nabycie nieruchomości w Łaziskach o nr ew. 71 pod sieć wodociągową	400,00	2,7%	Dokonano wyceny nieruchomości. Nie dokonano dalszych kroków z uwagi na brak uregulowania stanu prawnego przez jednego z właścicieli.
Przebudowa sieci wodociągowej oraz hydroforni na terenie Gminy Orońsko wraz z budową zbiornika na wodę pitną, ujęcia wody oraz rozbudowę sieci wodociągowej	1 240 435,15	99,6%	Zadanie zrealizowano zgodnie z umowami na budowę wodociągów. Drugi etap w zakresie hydroforni Chronów będzie wykonany w 2026 r.
Zakup i montaż nowej pompy głębinowej do ujęcia wody w Dobrucie	18 511,45	97,4%	Zakup zrealizowano
Zestaw do radiowego odczytu wodomierzy	21 033,00	99,7%	Zakup zrealizowano
Budowa oczyszczalni ścieków w Łaziskach, Gmina Orońsko	36 162,00	88,6%	Wykonano dokumentację projektową
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na odcinku ulicy Zagórskiej do obecnie budowanej sieci na ulicy Starowiejskiej oraz na odcinku od ulicy Zagórskiej do trasy S7 (projekt)	36 838,50	100,0%	Wykonano dokumentację projektową
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej ulicy Brandta od ulicy Dworskiej w kierunku Łazisk do działki nr 35/6 i od ulicy Brandta w kierunku Guzowa do działki nr 67 (projekt)	46 617,00	100,0%	Wykonano dokumentację projektową
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Orońsku obejmująca ulice Górną i Starowiejską	3 239 737,60	99,9%	Wybudowano kanalizację w Orońsku na ulicach Starowiejska i Górna przy współfinansowaniu w wysokości 2 628 685,61 zł.
Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Orońsku, gmina Orońsko	49 200,00	100,0%	Wykonano dokumentację projektową
Budowa dróg na działkach ewid. nr 203 i nr 207 w m. Łaziska gmina Orońsko	1 844 344,40	99,7%	Wybudowano drogę przy współfinansowaniu środków z Polskiego Ładu w wysokości 1 819 596,80 zł.
Odszkodowania za działki pod inwestycję budowy drogi Tomaszów-Waśnów-Śniadków	17 445,09	98,0%	Wyplacono odszkodowania za zajęte nieruchomości pod budowę drogi.
Przebudowa istniejącego obiektu mostowego na przepust stalowy w ciągu	5 000,00	100,0%	W ramach wydatków zapłacono faktury dotyczące prac inspektora nadzoru oraz

drogi gminnej 400405W relacji Dobrut-Bąków-Ciepła			inne wydatki rzeczowe dotyczące inwestycji
Rekonstrukcja obiektu mostowego na rzece Szabasówce w miejscowości Łaziska	6 150,00	94,6%	Wykonano dokumentację kosztorysowo-rekonstrukcyjną obiektu
Rozbudowa ulicy Osiedlowej od ulicy Górnej do ulicy Brandta w Orońsku	2 960,00	92,5%	Odstąpiono od realizacji zadania ponieważ został złożony wniosek o dofinansowanie z terminem realizacji w 2026 roku
Utwierdzenie pobocza przy drodze gminnej na działce nr ew. 605 obręb Guzów	12 450,00	100,0%	Zadanie wykonane zgodnie z umową
Nabycie części nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną nr 82/2 w obrębie 0012 Orońsko, gmina Orońsko	32 500,00	100,0%	Nabyto prawo własności do działki poprzez wypłatę odszkodowania
Budowa wiaty przystankowej w Dobrucie	983,00	98,3%	Zadanie wykonane zgodnie z umową
Wymiana wiat przystankowych w miejscowościach Orońsko, Dobrut oraz Krogulcza Sucha	123 866,08	98,9%	Zmieniono nazwę zadania w trakcie roku budżetowego
Nabycie części działki nr 1072 w Orońsku i części działki 677 w Wąsławie w wyniku zamiany ze Skarbem Państwa - Państwowym Gospodarstwem Leśnym - Lasy Państwowe Radom	5 949,99	59,5%	W ramach wydatków dokonano podziału działek w celu zamiany.
Nabycie działki 193 w miejscowości Guzów od KOWR	400,00	11,4%	Dokonano wyceny nieruchomości. Jest to jeden z dokumentów niezbędnych do przejęcia działki nieodpłatnie od KOWR
Nabycie działki 217/106 w miejscowości Łaziska od KOWR	550,00	15,7%	Dokonano wyceny nieruchomości. Jest to jeden z dokumentów niezbędnych do przejęcia działki nieodpłatnie od KOWR
Nabycie działki 330 w miejscowości Krogulcza Mokra od KOWR	957,15	87,0%	Fa za wycenę nieruchomości i akt notarialny. Działka przejęta nieodpłatnie od Skarbu Państwa
Nabycie działki 440/2 w miejscowości Dobrut od KOWR	550,00	15,7%	Dokonano wyceny nieruchomości. Jest to jeden z dokumentów niezbędnych do przejęcia działki nieodpłatnie od KOWR
Nabycie działki 516/2 w miejscowości Chronów Kolonia od KOWR	900,00	25,7%	Dokonano wyceny nieruchomości oraz projekt zagospodarowania działki, jako dokumenty niezbędne do przejęcia od KOWR
Nabycie działki 795 w miejscowości Guzów od KOWR	1 050,00	30,0%	Dokonano wyceny nieruchomości oraz projekt zagospodarowania działki, jako dokumenty niezbędne do przejęcia od KOWR
Nabycie działki nr 210 w miejscowości Guzów od KOWR	400,00	11,4%	Dokonano wyceny nieruchomości. Jest to jeden z dokumentów niezbędnych do przejęcia działki nieodpłatnie od KOWR
Nabycie działki nr 502/2 w miejscowości Guzów od KOWR	900,00	25,7%	Dokonano wyceny nieruchomości oraz projekt zagospodarowania działki, jako dokumenty niezbędne do przejęcia od KOWR
Pobudzenie aktywności obywatelskiej poprzez zagospodarowanie terenu na działce nr 29/6 w Śniadkowie	13 000,00	89,9%	W ramach środków ułożono kostkę na działce oraz wykonano projekt zagospodarowania działki
Pobudzenie aktywności obywatelskiej poprzez zagospodarowanie terenu wokół budynku na działce gminnej nr 606 w Guzowie	73 378,02	88,0%	W ramach środków ułożono kostkę na działce zapewniając miejsca postojowe. Zadania dofinansowane w wysokości 30 000 zł. z UMWM.
Propagowanie polityki prorodzinnej poprzez ułożenie kostki przy altanie m. Bąków	16 800,00	96,8%	W ramach środków ułożono kostkę brukową przy altanie

RAPORT O STANIE GMINY OROŃSKO ZA ROK 2025

Zagospodarowanie działki nr 286 w Dobrucie	10 615,00	97,9%	Zadanie wykonane zostało w ramach funduszu sołeckiego
Zagospodarowanie terenu działki 330 w Krogulczy Mokrej, gmina Orońsko	6 000,00	100,0%	Wykonano plan zagospodarowania działki
Zabezpieczenie źródła ogrzewania dla budynku w Łaziskach na dz. 108/2	9 357,88	98,5%	Dokonano montażu zbiornika na gaz przy budynku na działce 108/2 w Łaziskach
Cyberbezpieczny Samorząd 2024-2026	202 212,00	72,9%	Zadanie realizowane przy współfinansowaniu środkami UE
Zakup platformy komunikacyjnej Businesslink-KSeF	11 070,00	69,2%	Zakup platformy dokonano w związku z wdrożeniem KSeF
Aplikacja mobilna Gminy Orońsko	6 150,00	58,6%	Zakup zrealizowano
Wyważarka do drzwi w ramach OLiOC	17 500,00	100,0%	Zakup zrealizowano przy współfinansowaniu dotacji na OLiOC.
Zakup 2 szt. przyczep na potrzeby OLiOC	39 800,00	100,0%	Zakup zrealizowano przy współfinansowaniu dotacji na OLiOC.
Zbiornik na wodę ok.200 l montowany na Ford Transit w ramach OLiOC	33 825,00	100,0%	Zakup zrealizowano przy współfinansowaniu dotacji na OLiOC.
Zestaw do ratownictwa technicznego w ramach OLiOC	31 954,00	100,0%	Zakup zrealizowano przy współfinansowaniu dotacji na OLiOC.
Wpłata na Fundusz Wsparcia Policji z przeznaczeniem na zakup pojazdu służbowego dla Komendy Powiatowej Policji w Szydłowcu	10 000,00	100,0%	Wpłaty dokonano z przeznaczeniem na zakup samochodu
Stacja obiektowa DSP52L - obiekt OSP Orońsko	18 000,00	100,0%	Zakupiono i zamontowano stację dla OSP Orońsko w ramach rezerwy kryzysowej
Zagospodarowanie terenu wokół szkoły w Walsnowie	27 675,00	100,0%	Zagospodarowania dokonano w ramach funduszu sołeckiego i projektu z UMWM.
Zakup zmywarki kapturowej do kuchni szkolnej w PSP Guzów	16 336,00	99,9%	Zakup zrealizowano
Budowa budynku na potrzeby przedszkola i żłobka na terenie gminy Orońsko	32 047,40	16,7%	W ramach poniesionych wydatków opłacono PFU i opinię techniczną
Budowa oświetlenia ulicznego w Orońsku ul. Christianiego	209,32	41,9%	Opłacono fakturę za moc przyłączeniową
Poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę oświetlenia w Chronówku	11 255,63	100,0%	Opłacono projekt budowy oświetlenia
Poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę oświetlenia wzdłuż drogi gminnej nr 400404W w Krogulczy Mokrej	17 220,00	98,9%	Jest to wydatek za wykonanie budowy oświetlenia w ramach funduszu sołeckiego
Zakup fabrycznie nowego pługu do odśnieżania wraz z montażem	7 899,99	100,0%	Zakup zrealizowano
Rozbudowa świetlicy w miejscowości Łaziska	57 877,40	100,0%	Jest to wydatek niewygasający na projekt świetlicy
Dotacja celowa dla GBP Orońsko na zadanie związane z realizacją projektu inwestycyjnego „Przystanek autobusowy w formie funkcjonalnej rzeźby przestrzennej dedykowany inżynierowi Franciszkowi Ksaweremu Christianiemu pionierowi budowy dróg bitych w Królestwie Polskim”	256,00	32,0%	Dotacja została wykorzystana na wkład własny do budowy przystanku w Orońsku
Propagowanie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami poprzez renowację figurki NMP w Ciepłej	15 114,39	100,0%	Zadanie zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego
Budowa placu zabaw na działce gminnej nr 851 w m. Chronów	10 000,00	100,0%	Zadanie zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego
Nabycie działki nr 275/2 w Tomaszowie od KOWR z przeznaczeniem na cele kulturalne tj. budowa placu zabaw	550,00	22,9%	Dokonano wyceny nieruchomości oraz wypis z rejestru gruntów, jako dokumenty niezbędne do przejęcia od KOWR

Pobudzenie aktywności obywatelskiej poprzez budowę oświetlenia na boisku w m. Łaziska	1 854,15	92,7%	W ramach zadania zakupiono oprawy led. Zadanie w ramach funduszu sołeckiego
Propagowanie polityki prorodzinnej poprzez budowę placu zabaw na działce gminnej nr 343/1 w Zaborowiu	9 495,64	99,6%	Zakupiono wyposażenie placu zabaw, dokonano wskazania granic działki
Propagowanie polityki prorodzinnej poprzez zagospodarowanie terenu i modernizację placu zabaw w m. Łaziska	25 804,62	100,0%	Zakupiono wyposażenie na plac zabaw, dokonano prac ziemnych
Propagowanie polityki prorodzinnej poprzez zakup działki w celu budowy placu zabaw w m. Tomaszów	400,00	100,0%	Dokonano wyceny nieruchomości
Przebudowa obiektu sportowego LKS Postęp Łaziska w gminie Orońsko	146 948,68	93,4%	Wykonano przebudowę obiektu sportowego w Łaziskach przy dofinansowaniu z UMWM w wysokości 109 908 zł.
Rozbudowa placu zabaw i siłowni plenerowej w Chronowie Kol. Górnej	7 441,50	71,3%	Zakupiono wyposażenie na plac zabaw
Razem wydatki inwestycyjne	8269372,17	91,0%	

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych ze sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2025

Tabela 5. Wykonanie funduszu sołeckiego w 2025 roku.

Lp.	Sołectwo	Wyszczególnienie	Wartość	Wykonanie
1	Baków	Propagowanie polityki prorodzinnej poprzez ułożenie kostki przy altanie m. Baków	17 348,88	16 800,00
		Poprawa bezpieczeństwa poprzez zakup lamp (2 szt.)	1 450,00	696,72
2	Chronów	Propagowanie polityki prorodzinnej poprzez organizację pikniku rodzinnego	6 830,41	6 830,41
		Budowa placu zabaw na działce gminnej nr 851 w m. Chronów	10 000,00	10 000,00
3	Chronów-Kolonia Dolna	Poprawa organizacji ruchu poprzez umocnienie drogi gminnej nr 400419W w m. Chronów Kol. Dol.	15 537,05	-
		Propagowanie polityki prorodzinnej poprzez organizację pikniku rodzinnego	4 000,00	4 000,00
4	Chronów-Kolonia Górna	Budowa placu zabaw i siłowni	10 436,72	7 441,50
		Propagowanie polityki prorodzinnej poprzez organizację pikniku rodzinnego	6 000,00	6 000,00
5	Chronówek	Poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę oświetlenia w Chronówku	11 255,63	11 255,63
		Montaż hydrantu	2 000,00	2 000,00
		Zakup hydrantu	2 000,00	2 000,00
6	Ciepła	Propagowanie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami poprzez renowację figurki NMP w Ciepłej	15 114,39	15 114,39
		Zagospodarowanie terenu wokół altanki w m. Ciepła	2 946,31	2 900,00

7	Dobrut	Propagowanie polityki prorodzinnej poprzez zagospodarowanie działki 286 w Dobrucie	10 848,09	10 615,00
		Wymiana wiat przystankowych w miejscowości: Orońsko, Dobrut, Krogulcza Mokra oraz Krogulcza Sucha	15 000,00	14 973,00
		Zagospodarowanie terenów zielonych na terenie Gminy Orońsko	3 376,00	3 376,00
		Mała retencja w Gminie Orońsko	549,00	549,00
8	Guzów	Pobudzenie aktywności obywatelskiej poprzez zagospodarowanie terenu wokół budynku na działce gminnej nr 606 w Guzowie	18 355,97	18 355,97
9	Guzów-Kolonia	Pobudzenie aktywności obywatelskiej poprzez zagospodarowanie terenu wokół budynku na działce gminnej nr 606 w Guzowie	24 999,56	24 999,56
10	Helenów	Propagowanie polityki prorodzinnej poprzez organizację pikniku rodzinnego	2 510,04	2 477,80
		Propagowanie polityki prorodzinnej poprzez organizację pikniku rodzinnego	1 221,95	1 221,95
		Poprawa bezpieczeństwa poprzez remont nawierzchni drogi gminnej nr 879 w Helenowie	7 400,00	7 400,00
		Remont figurki i zagospodarowanie terenu	5 600,00	5 600,00
11	Krogulcza Mokra	Poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę oświetlenia wzdłuż drogi gminnej nr 400404W w Krogulczy Mokrej	17 420,00	17 220,00
		Wymiana wiat przystankowych w miejscowości: Orońsko, Dobrut, Krogulcza Mokra oraz Krogulcza Sucha	3 248,92	3 248,92
12	Krogulcza Sucha	Wymiana wiat przystankowych w miejscowości: Orońsko, Dobrut, Krogulcza Mokra oraz Krogulcza Sucha	26 721,97	25 504,16
13	Łaziska	Poprawa bezpieczeństwa poprzez remont mostu na rzece Nowy Młyn	2 500,00	-
		Poprawa ładu przestrzennego poprzez korytowanie dna rowów przy drodze gminnej	13 985,93	13 985,93
14	Łaziska Osiedle	Pobudzenie aktywności obywatelskiej poprzez budowę oświetlenia na boisku w m. Łaziska	2 000,00	1 854,15
		Propagowanie polityki prorodzinnej poprzez zagospodarowanie terenu i modernizację placu zabaw w m. Łaziska	25 804,62	25 804,62
15	Orońsko	Wymiana wiat przystankowych w miejscowości: Orońsko, Dobrut, Krogulcza Mokra oraz Krogulcza Sucha	20 000,00	20 000,00
		Zapewnienie gotowości poprzez zakup obuwia i odzieży specjalistycznej dla OSP Orońsko	29 211,72	29 211,72
16	Śniadków	Pobudzenie aktywności obywatelskiej poprzez zagospodarowanie terenu na działce nr 29/6 w Śniadkowie	14 468,25	13 000,00
17	Tomaszów	Ogrodzenie działki przy świetlicy/OSP (przesunięcie ogrodzenia)	4 000,00	4 000,00
		Propagowanie polityki prorodzinnej poprzez zakup działki w celu budowy placu zabaw w m. Tomaszów	400,00	400,00
		Utwardzenie drogi 1019/1 Tomaszów	26 751,02	-

18	Wałsnów	Zagospodarowanie terenu wokół szkoły w Wałsnowie	27 675,00	27 675,00
		Zagospodarowanie terenów zielonych na terenie Gminy Orońsko	1 064,65	1 064,65
19	Zaborowie	Poprawa bezpieczeństwa poprzez remont mostu na rzece Nowy Młyn	5 000,00	-
		Poprawa bezpieczeństwa poprzez utwardzenie drogi gminnej na dz. 261 w m. Zaborowiu	5 000,00	-
		Propagowanie polityki prorodzinnej poprzez budowę placu zabaw na działce gminnej nr 343/1 w Zaborowiu	9 537,05	9 495,64
Razem			327 523,12	367 071,72

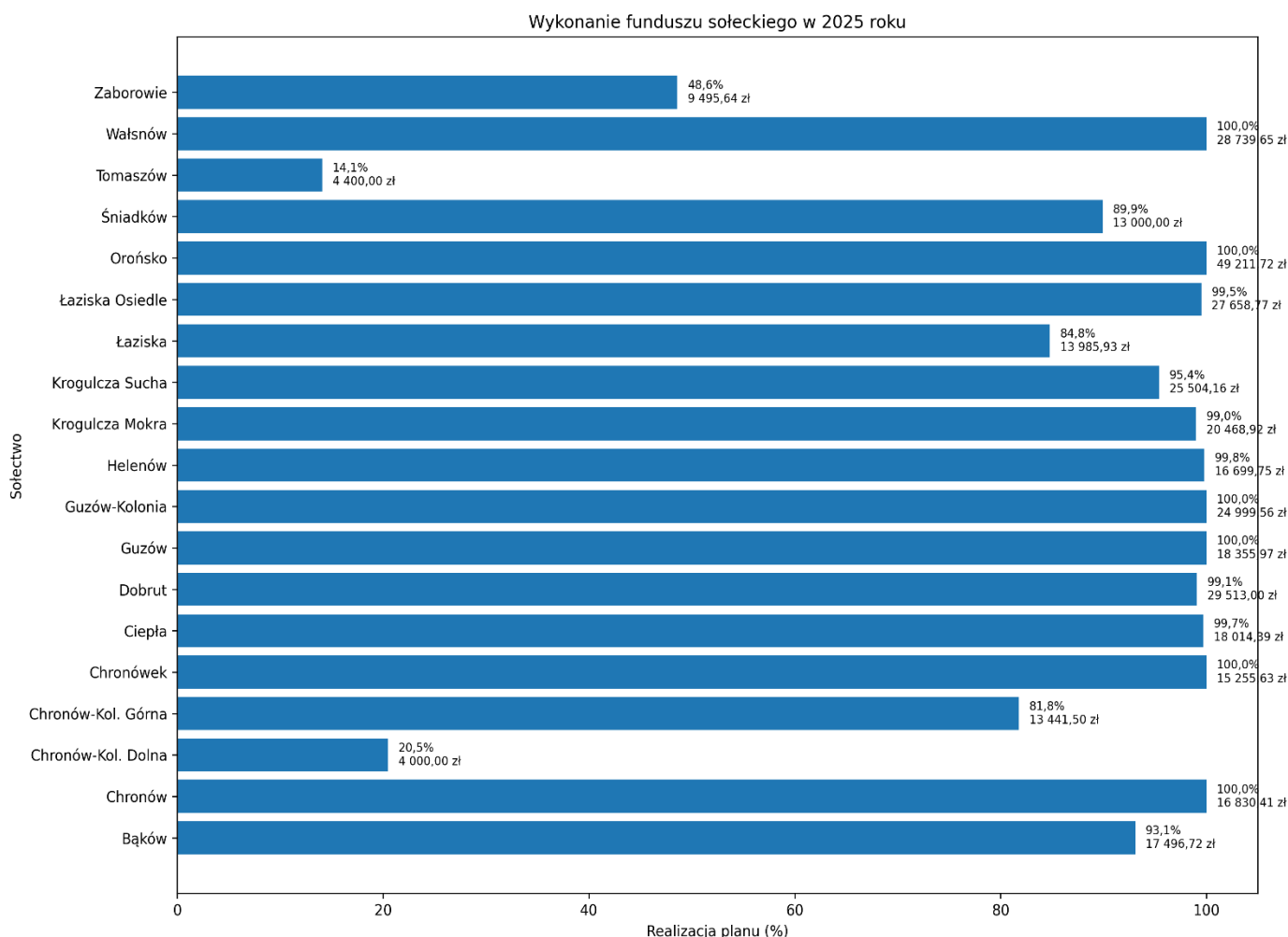
źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych ze sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2025

Komentarz do tabeli 5: Wykonanie funduszu sołeckiego w 2025 roku.

W 2025 roku większość zadań realizowanych w ramach funduszu sołeckiego została wykonana zgodnie z przyjętymi założeniami. Nie zrealizowano jednak zadań pn.: „Poprawa organizacji ruchu poprzez umocnienie drogi gminnej nr 400419W w miejscowości Chronów-Kolonia Dolna” o wartości 15 537,05 zł, „Utwardzenie drogi nr 1019/1” o wartości 26 751,02 zł oraz „Poprawa bezpieczeństwa poprzez utwardzenie drogi gminnej na działce nr 261 w miejscowości Zaborowie” o wartości 5 000,00 zł.

Przyczyną braku realizacji wskazanych przedsięwzięć był brak możliwości pozyskania destruktu asfaltowego z Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich, wynikający z przesunięcia terminu realizacji prac drogowych prowadzonych na drogach wojewódzkich.

W celu umożliwienia realizacji ww. zadań w dniu 30 marca 2026 r. zawarta została umowa dotycząca przekazania Gminie Orońsko destruktu asfaltowego pozyskanego podczas realizacji zadań remontowych i inwestycyjnych prowadzonych na drogach wojewódzkich na terenie działania Rejonu Drogowego Radom Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Warszawie.

Wykres 10. Stopień realizacji funduszu sołeckiego w poszczególnych sołectwach Gminy Orońsko w 2025 roku.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych ze sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2025

Wykres przedstawia stopień realizacji funduszu sołeckiego w poszczególnych sołectwach Gminy Orońsko w 2025 roku. Większość sołectw zrealizowała zaplanowane zadania na poziomie zbliżonym do 100%, co świadczy o wysokim stopniu wykorzystania środków funduszu sołeckiego. Najniższy poziom realizacji odnotowano w sołectwach Chronów-Kolonia Dolna, Tomaszów oraz Zaborowie. Niski poziom wykonania zadań wynikał z braku możliwości pozyskania destruktu asfaltowego z Zarządu Dróg Wojewódzkich, spowodowanego przesunięciem terminu realizacji prac drogowych.

3.1.2. Transport i komunikacja

W 2025 roku układ komunikacyjny na terenie Gminy Orońsko obejmował drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne, a także wewnętrzne i dojazdowe.

Drogi publiczne krajowe: – Trasa ekspresowa S7, od węzła „Radom Południe” w Krogulczy Suchej do granicy gminy, o długości **7,3 km**, wraz z przyległymi drogami serwisowymi.

Drogi publiczne wojewódzkie: – Droga wojewódzka nr 735 (dawna krajowa nr 7), łącząca węzeł „Radom Południe” w Krogulczy Suchej z granicą gminy w Wałsnowie, o długości **9 km**.

Drogi publiczne powiatowe: – Dwanaście odcinków zarządzanych przez Zarząd Dróg Powiatowych w Szydłowcu, o łącznej długości **45,560 km**, w tym 43,235 km dróg o nawierzchni twardej. W 2025 roku na drogach powiatowych przebiegających przez gminę Orońsko realizowano inwestycje modernizacyjne, m.in. na drogach nr 4021W (Łaziska – Zaborowie – Zastronie) i nr 4025W (Wolanów – Guzów – Orońsko).

Drogi publiczne gminne: – Status drogi gminnej posiadało 36 odcinków o łącznej długości **57,971 km**, w tym 34,565 km z nawierzchnią twardą (bitumiczną lub betonową z kostki) oraz 23,406 km z nawierzchnią nieutwardzoną. W stosunku do ubiegłego roku liczba dróg i ich długość dla poszczególnych rodzajów nawierzchni nie zmieniła się. W ciągu roku prowadzone były bieżące remonty dróg gminnych, w szczególności remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych, równanie nawierzchni i uzupełnianie ubytków nawierzchni nieutwardzonych, usuwanie zakrzaceń, uzupełnianie oznakowania drogowego .

3.2. Edukacja, kultura, sport i turystyka

3.2.1. Charakterystyka instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 oraz w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

Na terenie Gminy Orońsko opieka nad dziećmi do lat 3 realizowana jest w formie **dziennego opiekuna**. Jest to jedna z form instytucjonalnej opieki nad dziećmi, funkcjonująca obok żłobka oraz klubu dziecięcego, zgodnie z ustawą o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

Na terenie Gminy Orońsko zatrudnionych jest 6 dziennych opiekunów, a opieką objętych jest łącznie 46 dzieci do lat 3. Podmiotem prowadzącym opiekę jest Fundacja Aktywności Edukacyjnych „Strefa Karolka”.

Opiekę nad dziećmi w wieku przedszkolnym na terenie Gminy Orońsko sprawuje Przedszkole Samorządowe w Orońsku wraz z oddziałami zamiejscowymi oraz punktem przedszkolnym.

W 2025 roku funkcjonowały:

- Przedszkole Samorządowe w Orońsku przy ul. Brandta 43 – 1 oddział,
- oddziały przedszkolne w Orońsku przy ul. Wesołej 8 – 2 oddziały, łącznie 75 dzieci,
- oddział przedszkolny w Tomaszowie 44b – 1 oddział, 17 dzieci,
- punkt przedszkolny w Krogulczy Suche 34 – 1 oddział, 12 dzieci.

Tabela 6. Ilość oddziałów przedszkolnych i ilość dzieci uczęszczających do Przedszkola Samorządowego od stycznia do sierpnia 2025 roku

L.p.	Oddział	Liczba dzieci
1.	I – ul. Brandta 43	25 (od I do IV) 24 (od IV do VIII)
2.	II – ul. Wesoła 8	25
3.	III – ul. Wesoła 8	25
4.	IV – Tomaszów 44b	17
5.	ZWP – Krogulcza Sucha 34	12
Razem	104 (od I do IV) 103 (od IV do VIII)	

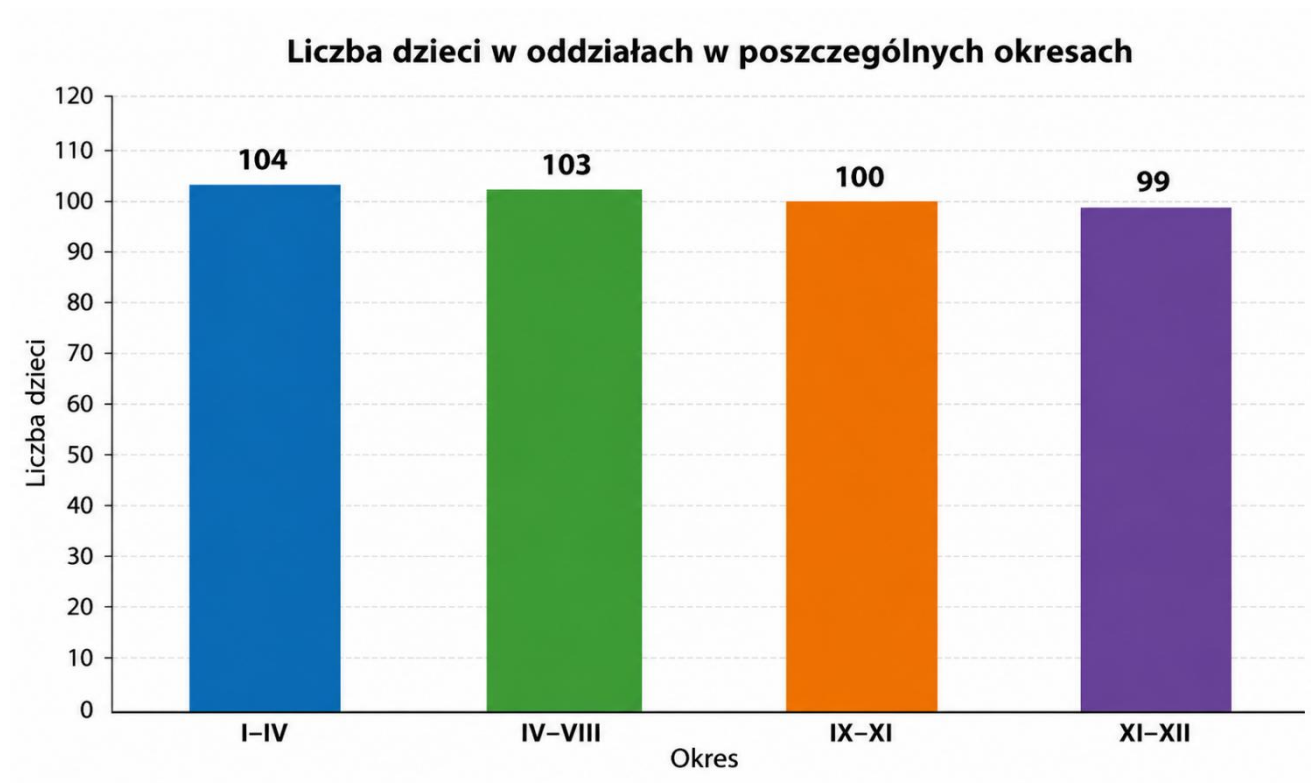
źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z PS w Orońsku.

Tabela 7. Ilość oddziałów przedszkolnych i ilość dzieci uczęszczających do przedszkola samorządowego od września do grudnia 2025 roku.

L.p.	Oddział	Liczba dzieci
1.	I– ul. Brandta 43	25 (od IX do XII)
2.	II - ul. Wesoła 8	25 (od IX do XII)
3.	III - ul. Wesoła 8	25 (od IX do XII)
4.	IV – Tomaszów 44b	14 (od IX do XII)
5.	ZWP – Krogulcza Sucha 34	11 (od IX do XI) 10 (od XI do XII)
Razem	100 – od IX do XI 99- od XI do XII	

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z PS w Orońsku.

Wykres 11. Łączna liczba dzieci w oddziałach Przedszkola.

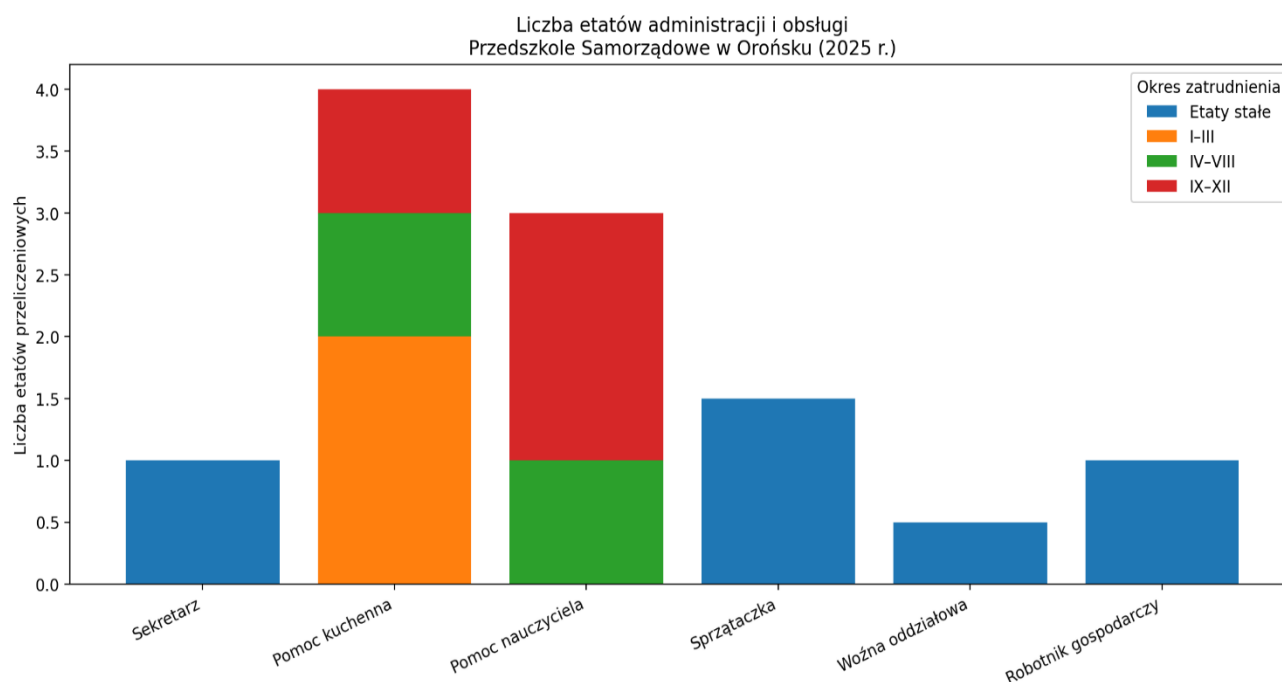
źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z PS w Orońsku.

Warto wyróżnić dwie placówki, w których funkcjonują łączone grupy 3- do 5-latków: w przedszkolu w Tomaszowie uczęszczało: 16 dzieci, w okresie od stycznia do lutego 2025r., 17 dzieci w okresie od stycznia do sierpnia 2025 r., a od września do grudnia 2025r. – 14 dzieci; natomiast w ZWP w Krogulczy Suchej – od stycznia do sierpnia – 12 dzieci, od września do listopada – 11 dzieci, od listopada do grudnia – 10 dzieci.

Żadna z grup przedszkolnych nie obejmuje 6-latków; tę kategorię dzieci objęły oddziały w szkołach podstawowych. W oddziałach dla 3- i 4-latków, zajęcia z języka angielskiego i religii odbywają się w wymiarze 1 godziny tygodniowo – dwukrotnie ponad normę 0,5 godziny określoną w podstawie programowej. Organ prowadzący zachowuje jednak prawo do podwyższenia tego wymiaru. W arkuszu organizacji uwzględniono jedno dziecko w oddziale IV z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Dodatkowo dwoje wychowanków (po jednym w oddziałach I i IV) otrzymuje razem 7 godzin wsparcia specjalistycznego tygodniowo.

Liczba pracowników administracji i obsługi: Ogólna liczba pracowników - 7, etatów przeliczeniowych - 7: sekretarz – 1, pomoc kuchenna – 2 (od I do III), 1 (od III do XII) pomoc nauczyciela – 1 (od I do IX), 2 (od IX do XII), sprzątaczką – 1½ , woźna oddziałowa – ½ robotnik gospodarczy – 1

Wykres 12. Zatrudnienie kadry niepedagogicznej w przeliczeniu na etaty.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z PS w Orońsku.

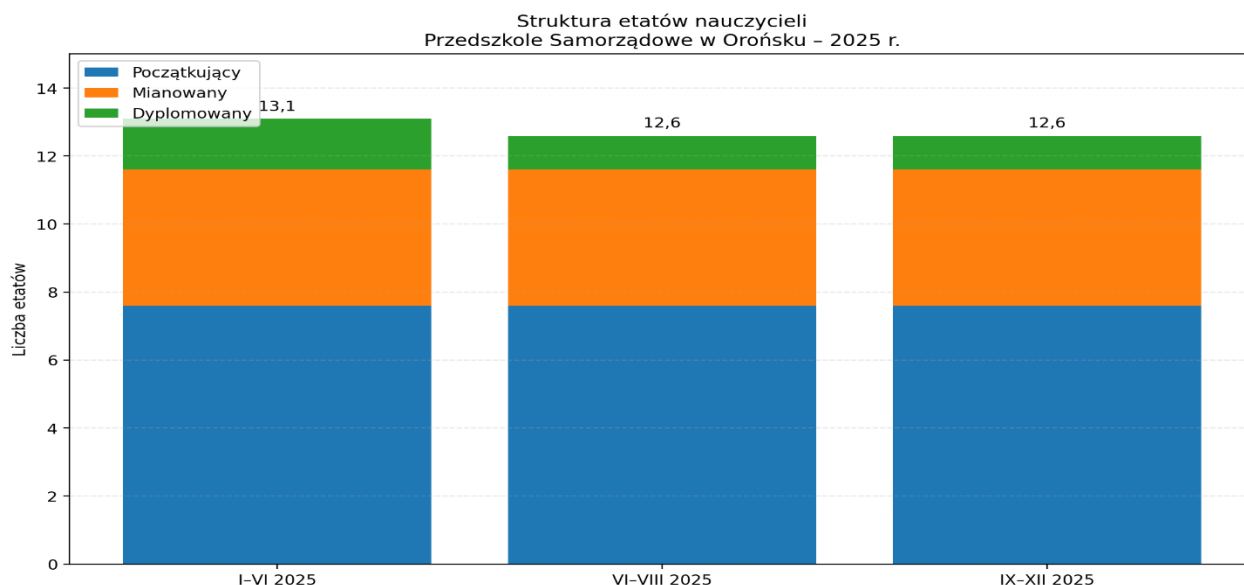
Tabela 8. Wykaz pracowników pedagogicznych w roku 2025

Jednostka	NAUCZYCIELE od stycznia do czerwca 2025 r.										
	Początkujący			Mianowany			Dyplomowany			Razem	
	w liczbach	wg etatów	%	w liczbach	wg etatów	%	w liczbach	wg etatów	%	w liczbach	wg etatów
Przedszkole Samorządowe w Orońsku	8	7,6		4	4		2	1,5		14	13,1

Jednostka	NAUCZYCIELE od czerwca do sierpnia 2025 r.										
	Początkujący			Mianowany		Dyplomowany			Razem		
	w liczbach	wg etatów	%	w liczbach	Wg etatów	wg etatów	%	w liczbach	w liczbach	wg etatów	
Przedszkole Samorządowe w Orońsku	8	7,6		4	4	1		1	14	13,6	

Jednostka	NAUCZYCIELE od września do grudnia 2025 r.										
	Początkujący			Mianowany			Dyplomowany			Razem	
	w liczbach	wg etatów	%	w liczbach	wg etatów	%	w liczbach	wg etatów	%	w liczbach	wg etatów
Przedszkole Samorządowe w Orońsku	8	7,6		4	4		1	1		13	12,6

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Publicznych Szkół Podstawowych z terenu Gminy Orońsko.

Wykres 13. Struktura kadry pedagogicznej w Przedszkolu Samorządowym w Orońsku.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Publicznych Szkół Podstawowych z terenu Gminy Orońsko.

Przedszkole jest czynne od poniedziałku do piątku. Bezpłatna podstawa programowa realizowana jest w godz. 8.00-13.00. W roku szkolnym 2024/2025 liczone od stycznia do sierpnia 2025 r. ogólna liczba dzieci korzystających z pełnego wyżywienia w przedszkolu tj. trzech posiłków dziennie wynosiła: 92 dzieci. Z posiłków pełnopłatnych korzysta; 84 dzieci, natomiast z posiłków częściowo finansowanych przez GOPS: 8 dzieci. W roku szkolnym 2025/2026 od września do grudnia 2025 r. ogólna liczba dzieci korzystających z pełnego wyżywienia w przedszkolu tj. trzech posiłków dziennie wynosiła: **89 dzieci**. Z posiłków pełnopłatnych korzysta – **81 dzieci**, natomiast z posiłków częściowo finansowanych przez GOPS – **8 dzieci**. **Wykonanie wydatków w 2025 roku - plan: 2 403 554,60 zł. wykonanie: 2 249 866,04 zł. - wykonanie planu na poziomie 90,97%.**

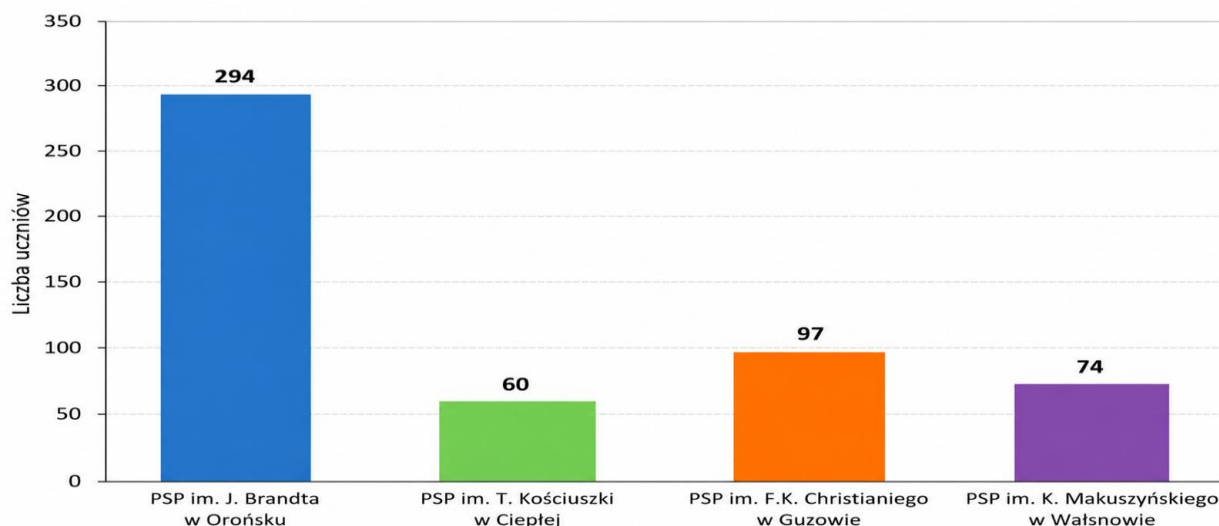
3.2.2. Charakterystyka szkół podstawowych.

Gmina Orońsko realizuje zadania na poziomie szkolnictwa podstawowego prowadząc własne szkoły o ośmioletnim cyklu kształcenia oraz udziela dotacji celowej dla podmiotu społecznego. Publiczne Szkoły Podstawowe prowadzą działalność dydaktyczną, opiekuńczą i wychowawczą organizując w szkołach między innymi biblioteki, świetlice, stołówki, obiekty sportowe, poradnictwo logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia rewalidacyjne, działania kulturalne, patriotyczne i sportowe. Na terenie Gminy Orońsku w 2025 roku funkcjonowały **4 szkoły podstawowe**:

1. PSP im. J. Brandta w Orońsku;

2. PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej;
3. PSP im. F. K. Christianiego w Guzowie;
4. PSP im. K. Makuszyńskiego w Wąlsnowie.

Wykres 14. Liczba uczniów w poszczególnych szkołach.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Publicznych Szkół Podstawowych.

Tabela 9. Liczba uczniów w poszczególnych szkołach z podziałem na klasy (rok 2025)

Klasa	PSP im. J. Brandta w Orońsku	PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej	PSP im. F.K. Christianiego w Guzowie	PSP im. K. Makuszyńskiego w Wąlsnowie
0a	19	5	22	9
0b	16	–	–	–
Ia	18	10	12	7
Ib	19	–	–	–
IIa	19	3	3	3
IIb	16	–	–	–
IIIa	15	2	10	9
IIIb	14	–	–	–
IVa	19	8	10	6
IVb	14	–	–	–
Va	17	8	6	10
Vb	17	–	–	–
VI	21	7	12	9
VIIa	20	10	10	13
VIIb	19	–	–	–

Klasa	PSP im. J. Brandta w Orońsku	PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej	PSP im. F.K. Christianiego w Guzowie	PSP im. K. Makuszyńskiego w Walsnowie
VIIIa	16	7	12	8
VIIIb	15	-	-	-
RAZEM	294	60	97	74

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z PSP

Łączna liczba uczniów uczęszczających do publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Orońsko wynosiła 525 osób. Największą placówką pozostawała Publiczna Szkoła Podstawowa im. J. Brandta w Orońsku, do której uczęszczało 294 uczniów, co stanowiło ponad 60% wszystkich uczniów szkół podstawowych na terenie gminy, drugą co do wielkości była Publiczna Szkoła Podstawowa im. F.K. Christianiego w Guzowie, do której uczęszczało 97 uczniów.

Publiczna Szkoła Podstawowa im. K. Makuszyńskiego w Walsnowie liczyła 74 uczniów, natomiast liczba uczniów w Publicznej Szkole Podstawowej im. T. Kościuszki w Ciepłej wynosiła 60 uczniów.

Analiza danych wskazuje na utrzymującą się koncentrację liczby uczniów w szkole w Orońsku, przy jednoczesnym funkcjonowaniu mniejszych placówek oświatowych w pozostałych miejscowościach gminy. Największą liczebność odnotowano w oddziałach klas VII i VIII w PSP w Orońsku, co może świadczyć o stabilnej liczbie uczniów w starszych rocznikach edukacyjnych. Struktura liczebności oddziałów w poszczególnych szkołach pozostaje zróżnicowana i dostosowana do lokalnych uwarunkowań demograficznych oraz organizacyjnych.

Stan techniczny obiektów oraz dostosowanie do korzystania przez osoby niepełnosprawne:

Publiczna Szkoła Podstawowa im. J. Brandta w Orońsku. Obiekt jest w dobrym stanie technicznym. Częściowo przystosowany do korzystania przez osoby niepełnosprawne (wjazdy przy wejściach do budynku dla klas młodszych i starszych). Winda w części sportowej.

Publiczna Szkoła Podstawowa im. T. Kościuszki w Ciepłej. Budynek w dobrym stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie. Brak podjazdu dla osób niepełnosprawnych.

Publiczna Szkoła Podstawowa im. F. K. Christianiego w Guzowie. Stan techniczny budynku dobry. Dostosowanie do korzystania przez osoby niepełnosprawne polega na możliwości dostania się do budynku na parter placówki, tj. korytarza i sal dydaktycznych. Łazienki nie są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Dostęp do wyższych partii budynku typu sala gimnastyczna czy I piętro jest wręcz niemożliwa bez pomocy innych osób.

Publiczna Szkoła Podstawowa im. K. Makuszyńskiego w Walsnowie. Na terenie szkoły zapewnione jest: właściwe oświetlenie oraz równa nawierzchnia dróg, przejść i boisk; instalacja do

odprowadzania ścieków i wody deszczowej; otwory kanalizacyjne, studzienki i inne zagłębienia zakryte są odpowiednimi pokrywami; prawidłowe ocieplenie ścian zewnętrznych; schody wyposażone są w balustrady z poręczami. Budynek nie jest dostosowany dla osób z niepełnosprawnościami.

Tabela 10. Kadra nauczycielska w 2025 roku w przeliczeniu na pełne etaty w Publicznych Szkołach Podstawowych w Gminie Orońsko

LP.	Wyszczególnienie	Początkujących	Mianowanych	Dyplomowanych
1	PSP w Guzowie	0,75	2,95	10,8
2	PSP w Ciepłej	5	3	12
3	PSP w Walsnowie	3,57	2,12	10
4	PSP w Orońsku	6,56	4,59	18,84

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Publicznych Szkół Podstawowych.

Tabela 11. Liczba nauczycieli zatrudnionych/zwolnionych w 2025 roku

LP.	Nazwa placówki	Nauczyciele zatrudnieni	Nauczyciele, którzy przeszli na emeryturę / zostali zwolnieni
1	PSP w Guzowie	1	0
2	PSP w Orońsku	5	5 z upływem czasu na jaki została zawarta umowa
3	PSP w Ciepłej	1 - zastępstwo	1 - zwolniony
4	PSP w Walsnowie	1	0
	Razem:	8	6

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Publicznych Szkół Podstawowych.

Los absolwentów Publicznych Szkół Podstawowych na terenie Gminy Orońsko:**1. Liczba absolwentów PSP im. F. K. Christianiego w Guzowie wynosiła 8 uczniów, w tym:**

- Licea w Radomiu – 2 uczniów
- Zespół Szkół Skórzano-Odzieżowych w Radomiu – 1 uczeń
- Zespół Szkół Zawodowych im. mjr. H. Dobrzańskiego „Hubala” w Radomiu – 4 uczniów
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Radomiu – 1 uczeń

2. Liczba absolwentów PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej wyniosła 8 uczniów, w tym:

- Zespół Szkół Plastycznych w Radomiu – 1 uczeń
- XII Liceum Ogólnokształcące w Radomiu – 1 uczeń
- Zespół Szkół Technicznych w Radomiu – 1 uczeń
- Zespół Szkół Skórzano-Odzieżowych w Radomiu – 1 uczeń
- Zespół Szkół Samochodowych w Radomiu – 1 uczeń
- Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych w Koninie – 2 uczniów
- Zespół Szkół Technicznych w Skarżysku – Kam. – 1 uczeń

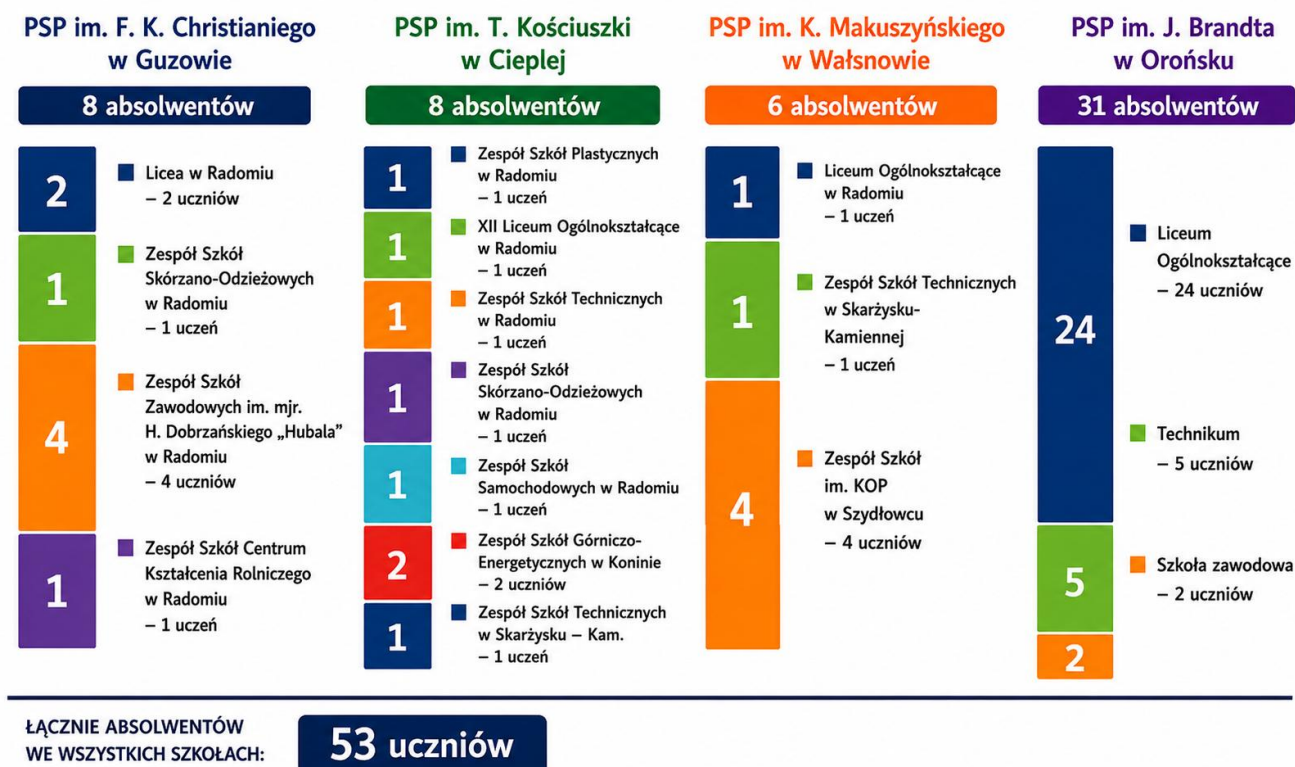
3. Liczba absolwentów PSP im. K. Makuszyńskiego w Wąlsnowie wynosiła 6 uczniów, w tym:

- Liceum Ogólnokształcące w Radomiu – 1 uczeń
- Zespół Szkół Technicznych w Skarżysku-Kamiennej – 1 uczeń
- Zespół Szkół im. KOP w Szydłowcu – 4 uczniów

4. Liczba absolwentów PSP im. J. Brandta w Orońsku wynosiła 31 uczniów, w tym:

- Liceum Ogólnokształcące - 24 uczniów
- Technikum - 5 uczniów,
- Szkoła zawodowa - 2 uczniów

Schemat 1. Losy absolwentów Publicznych Szkół Podstawowych na terenie Gminy Orońsko w 2025 roku

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Publicznych Szkół Podstawowych.

Schemat odzwierciedla kierunki dalszego kształcenia absolwentów Publicznych Szkół Podstawowych z terenu Gminy Orońsko po ukończeniu nauki na poziomie szkoły podstawowej. Dane wskazują, że największa grupa uczniów kontynuowała edukację w liceach ogólnokształcących, natomiast pozostali wybrali technika oraz szkoły branżowe i zawodowe. Największą liczbę absolwentów odnotowano w PSP im. J. Brandta w Orońsku.

Charakterystyka zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych w Publicznych Szkołach Podstawowych gminy Orońsko:

1. PSP im. Franciszka Ksawerego Christianiego w Guzowie

- Sport: zajęcia organizowane w ramach Szkolnego Klubu Sportowego
- Harcerstwo: spotkania Drużyny Harcerskiej „Płomień”
- Muzyka i kultura ludowa: próby Młodzieżowego Zespołu Ludowego „Guzowianki”
- Aktywna szkoła: zajęcia ruchowe w dni powszednie.

2. PSP im. Tadeusza Kościuszki w Ciepłej

- **Wsparcie edukacyjne realizowane poprzez zajęcia:** dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, rewalidacyjne oraz logopedyczne.
- **Rozwijanie uzdolnień poprzez zajęcia:** językowe, matematyczne, historyczne, geograficzne, czytelnicze, rytmiczno-taneczne.

3. PSP im. Kornela Makuszyńskiego w Walsnowie.

- **Wsparcie edukacyjne realizowane poprzez zajęcia:** dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne oraz rozwijające umiejętności uczenia się
- **Rozwijanie talentów (klasy I–VIII) poprzez zajęcia:** językowe, matematyczne oraz biologiczno-chemiczne.
- **Sport:** Program „Aktywna Szkoła” Ministerstwa Sportu i Turystyki – zajęcia prowadzone przez nauczycieli wychowania fizycznego.

4. PSP im. Józefa Brandta w Orońsku

- **Psychologiczno-pedagogiczne wsparcie uczniów poprzez zajęcia:** dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne oraz doskonalące umiejętności uczenia się.
- **Zajęcia rozwijające uzdolnienia (klasy I–VIII) poprzez zajęcia:** matematyczne, językowe, biologiczno-chemiczne, historyczne, rytmiczno-taneczne.
- **Sport i rekreacja:** Szkolny Klub Sportowy (SKS) finansowany przez Ministerstwo Sportu, Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy i Grupę Orlen, Program „Aktywna Szkoła” Ministerstwa Sportu i Turystyki – zajęcia ruchowe w dni powszednie.

Stan informatyzacji szkół oraz wykorzystanie dziennika elektronicznego:**1. PSP im. Franciszka Ksawerego Christianiego w Guzowie**

Infrastruktura informatyczna:

- komputery stacjonarne i przenośne w wystarczającej liczbie
- tablety dostępne dla nauczycieli i uczniów
- 6 monitorów interaktywnych rozmieszczonych w salach

Dziennik elektroniczny:

- pełna dokumentacja zajęć dydaktyczno-wychowawczych prowadzona online

Dzienniki w wersji papierowej:

- pedagoga specjalnego i psychologa - wyjątek.

2. PSP im. Tadeusza Kościuszki w Ciepłej

Dziennik elektroniczny:

- zajęcia lekcyjne klas I–VIII odnotowywane wyłącznie w systemie elektronicznym

- dzienniki zajęć dodatkowych – prowadzone tradycyjnie, w formie papierowe
- jedynie dzienniki pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa i logopedy prowadzone są w wersji papierowej.

PSP im. Kornela Makuszyńskiego w Walsnowie

Infrastruktura informatyczna:

- 1 sala informatyczna – wyposażona w 12 stanowisk komputerowych (8 komputerów stacjonarnych, 4 laptopy) + 1 laptop dla nauczyciela
- Wszystkie sale lekcyjne posiadają na stanie laptop dla nauczyciela (7 szt.)
- Wszystkie sale lekcyjne wyposażone w monitory interaktywne (7szt.)
- Pozostałe sprzęty na stanie szkoły: drukarka 3d, 6 tabletów, 1 komputer stacjonarny, 14 laptopów - wszystkie sprzęty z dostępem do internetu.

Dziennik elektroniczny:

- wykorzystywany do rejestracji wszystkich zajęć szkolnych
- jedynie dzienniki pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa i logopedy prowadzone są w wersji papierowej.

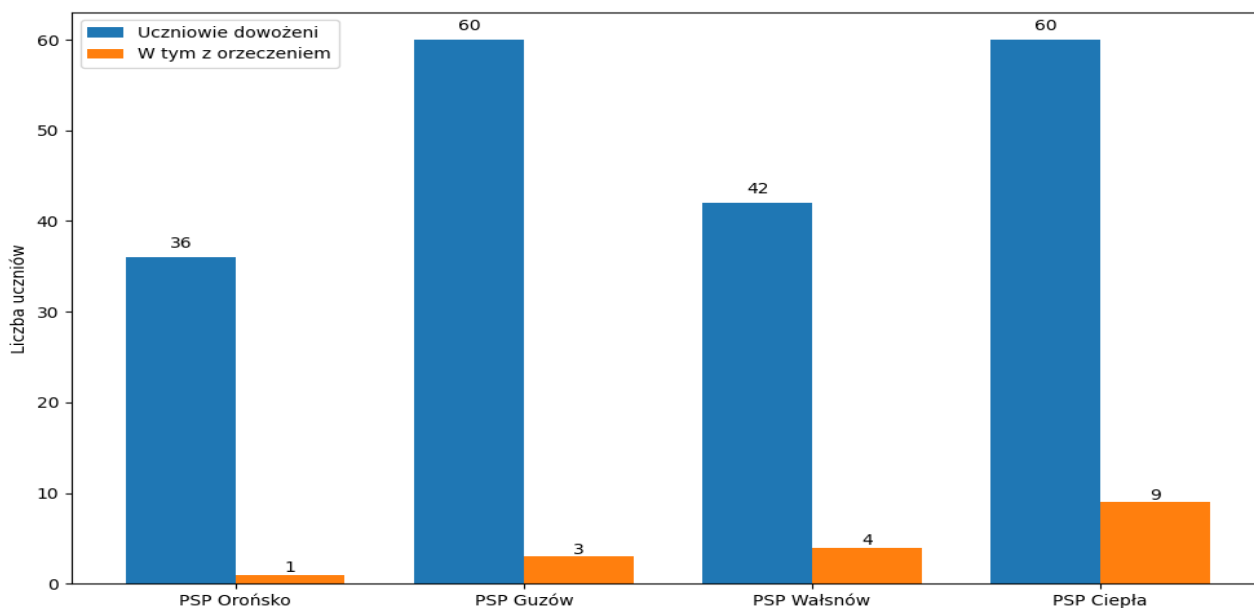
3. PSP im. Józefa Brandta w Orońsku

Infrastruktura informatyczna:

- pracownie informatyczne – 2 (sale)
- pracownie przedmiotowych – 12 (sale lekcyjne)

Dziennik elektroniczny:

- dzienniki wszystkich klas I–VIII prowadzone wyłącznie w formie elektronicznej
- dzienniki nauczycieli specjalistów oraz świetlicy – w formie papierowej.

Wykres 15. Liczba uczniów dowożonych do szkół z uwzględnieniem dzieci z orzeczeniem w 2025 r.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Publicznych Szkół Podstawowych z Gminy Orońsko.

Wykonanie wydatków budżetu Gminy za 2025 rok

Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych: plan: 745 686,09 zł , wykonanie: 735 557,14 zł, wykonanie planu: 98,64%

Szkoły podstawowe: plan: 13 419 375,32 zł, wykonanie: 13 243 308,69 zł , wykonanie planu: 98,69 %

3.2.3. Działalność świetlic gminnych oraz bibliotek

Świetlica w Orońsku pełni istotną funkcję w życiu lokalnej społeczności, stanowiąc miejsce spotkań, integracji oraz organizacji zajęć i wydarzeń dla dzieci i młodzieży. Jej działalność ukierunkowana jest na budowanie więzi społecznych, organizację czasu wolnego, wspieranie aktywności kulturalnej oraz rozwijanie zainteresowań i umiejętności uczestników.

W 2025 roku w świetlicy realizowano różnorodne zajęcia, w tym plastyczne, techniczne, sportowe oraz dziewiarskie. Działania te sprzyjały rozwijaniu kreatywności, zdolności manualnych, sprawności fizycznej, logicznego myślenia oraz umiejętności społecznych. W roku sprawozdawczym zorganizowano m.in.: Dzień Babci i Dziadka, Międzyświetlicowy Turniej Tenisa Stołowego, integracyjny wyjazd na lodowisko oraz do Kombinatoru Formy w Skarżysku-Kamiennej, działania integracyjne z udziałem dzieci i seniorów z Klubu Senior+, festyn „Baw się razem z nami” z okazji Dnia Dziecka, spacer i wyjścia poznawcze po okolicy, a także świąteczne spotkania i warsztaty.

Podejmowane działania przyczyniły się do stworzenia miejsca aktywnego wypoczynku i integracji dzieci oraz młodzieży. W kolejnych latach planowana jest kontynuacja dotychczasowych działań oraz organizacja nowych warsztatów, zajęć i wydarzeń integracyjnych.

Świetlica w Tomaszowie prowadzi działalność ukierunkowaną na integrację społeczności lokalnej, aktywizację mieszkańców oraz realizację działań kulturalnych, edukacyjnych i sportowych. Placówka funkcjonuje cztery dni w tygodniu, organizując dla dzieci i młodzieży zajęcia plastyczno-techniczne, dydaktyczne oraz rekreacyjno-ruchowe.

Uczestnicy zajęć mają do dyspozycji stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, gry planszowe oraz sprzęt rekreacyjny, w tym tenis stołowy, piłkarzyki i cymbergaj. Na terenie świetlicy prowadzone są również zajęcia sportowe, w szczególności gry zespołowe. Na bieżąco zapewniany jest dostęp do materiałów plastycznych wspierających rozwój zainteresowań i aktywności twórczej.

W okresie ferii zimowych i wakacji organizowane były dodatkowe formy spędzania czasu wolnego, obejmujące konkursy, zajęcia plastyczne, turnieje, karaoke oraz wyjazdy integracyjne.

W 2025 roku zrealizowano m.in.: Festiwal Piosenki Przedszkolnej, Dzień Rodziny Przedszkolaków, wyjazd do kręgielni „Kombinat Formy” w Skarżysku-Kamiennej, udział w XI Międzyświatlicowym Turnieju Tenisa Stołowego, wyjazd na lodowisko Miejskiego Centrum Sportu i Rekreacji oraz udział w festynie z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka w Zaborowiu.

W dniu 21 lipca 2025 r. zorganizowano piknik rodzinny pod hasłem „Rodzinnie, radośnie i bez alkoholu!”, mający charakter integracyjny i profilaktyczny. W ramach wydarzenia przeprowadzono warsztaty plastyczne, konkursy z nagrodami oraz atrakcje dla dzieci i dorosłych, w tym animacje, malowanie twarzy, dmuchańce i poczęstunek. W organizację wydarzenia zaangażowały się lokalne organizacje, mieszkańcy oraz przedsiębiorcy. Piknik został zrealizowany w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Orońsko.

Świetlica w Zaborowiu funkcjonuje od 1985 roku. W 2025 roku kontynuowała działalność ukierunkowaną na integrację lokalnej społeczności oraz organizację zajęć o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i sportowo-rekreacyjnym.

Istotnym elementem działalności była współpraca z Kołem Gospodyń Wiejskich w Zaborowiu. W ramach wspólnych działań organizowano warsztaty świetlicowe oraz angażowano dzieci i młodzież w udział w obrzędach ludowych zespołu „Zaborowianki”. Świetlica uczestniczyła również w Dożynkach Powiatowych w Mirowie, prezentując występy sceniczne oraz tradycyjne potrawy.

W 2025 roku zrealizowano m.in.: rodzinne warsztaty kulinarne, przygotowania do XI Międzyświatlicowego Turnieju Tenisa Stołowego, „Ferie z Profilaktyką”, integracyjny wyjazd na lodowisko, warsztaty plastyczno-techniczne z okazji Dnia Babci i Dziadka, warsztaty wielkanocne,

zajęcia z wykorzystaniem długopisów 3D, warsztaty „Witrażowe inspiracje”, piknik profilaktyczno-integracyjny „Baw się razem z nami”, działania edukacyjne dotyczące uzależnień, udział w Wojewódzkim Przeglądzie Zespołów Ludowych, archeologiczne warsztaty letnie oraz wizytę studyjną w Muzeum Harmonia i osadzie średniowiecznej. W październiku przeprowadzono warsztaty „Kompozycje z masy solnej”, podczas których wykonywano figurki dekoracyjne.

Działalność świetlicy w Zaborowiu przyczyniła się do integracji mieszkańców, aktywizacji dzieci i młodzieży oraz podtrzymywania lokalnych tradycji i inicjatyw społecznych.

Świetlica w Łaziskach realizowała działania obejmujące pomoc w odrabianiu lekcji, zajęcia komputerowe, plastyczne i manualne, karaoke, gry i zabawy stolikowe, zajęcia ruchowe na świeżym powietrzu oraz doskonalenie gry w bilard, ping-ponga i cymbergaja. Prowadzono również sezonową zmianę dekoracji sali oraz działania związane z utrzymaniem porządku i estetyki obiektu.

W 2025 roku zorganizowano m.in.: „Ferie zimowe 2025 r. – Ferie bezpieczne, ferie aktywne”, XII Międzyświatlicowy Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Wójta Gminy Orońsko, imprezę profilaktyczną „Światlicowy Dzień Dziecka – baw się razem z nami”, VI edycję turniejów z cyklu „POSTĘP CUP”, program profilaktyczny „Po sąsiedzku w świętokrzyskim 2025”, obejmujący wizytę w Osadzie Średniowiecznej, Muzeum „Harmonia” oraz parku sensorycznym oraz zabawę andrzejkową.

Na terenie gminy Orońsko funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Orońsku wraz z Filią Biblioteczną w Łaziskach oraz Filią Biblioteczną w Tomaszowie. Biblioteka jest samodzielną instytucją kultury. Siedziba główna mieści się w budynku Urzędu Gminy, w samodzielnym lokalu niedostosowanym do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. Filia w Łaziskach również nie jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową, natomiast warunki lokalowe Filii w Tomaszowie oceniane są jako dobre. W 2025 roku zakupiono łącznie 479 woluminów dla Gminnej Biblioteki Publicznej w Orońsku oraz Filii w Tomaszowie i Łaziskach za kwotę 14 000 zł, w tym: 7 000 zł ze środków organizatora oraz 7 000 zł z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Priorytet 2.0). Biblioteka i Filie posiadają podstawowy sprzęt biblioteczny, biurowy i komputerowy.

Na dzień 31 grudnia 2025 roku księgozbiór Gminnej Biblioteki Publicznej w Orońsku liczył 9 632 woluminy. W ciągu roku wpływy wyniosły 222 woluminy, w tym 191 z zakupu, natomiast ubytkowano 208 woluminów. Zarejestrowano 311 czytelników oraz dokonano 3 553 wypożyczeń. Biblioteka była czynna 6 dni w tygodniu. Księgozbiór Filii Bibliotecznej w Łaziskach liczył 4 682 woluminy. W 2025 roku zakupiono 117 woluminów oraz ubytkowano 122 woluminy. Dokonano 1 160 wypożyczeń. Filia była czynna 3 dni w tygodniu. Księgozbiór Filii Bibliotecznej w Tomaszowie liczył 3 800 woluminów. W ciągu roku zakupiono 171 pozycji. Zarejestrowano 112 czytelników oraz dokonano 622 wypożyczeń. Filia była czynna 2 razy w tygodniu, a czytelnicy mogli korzystać z biblioteki również w godzinach

funkcjonowania świetlicy. W 2025 roku działalność Biblioteki obejmowała przede wszystkim wypożyczanie książek oraz promocję czytelnictwa. Zorganizowano 10 lekcji bibliotecznych, wycieczek do bibliotek i dyskusji nad książką z udziałem dzieci i młodzieży z placówek oświatowych i opiekuńczych z terenu gminy. Biblioteka uczestniczyła również w projekcie Instytutu Książki „Mała książka – wielki człowiek”.

W dniu 24 kwietnia 2025 r. podpisano umowę na dofinansowanie zadania pn. **„Przystanek autobusowy w formie funkcjonalnej rzeźby przestrzennej dedykowany inżynierowi Franciszkowi Ksaweremu Christianiemu, pionierowi budowy dróg bitych w Królestwie Polskim”**. Gminna Biblioteka Publiczna w Orońsku otrzymała dofinansowanie w wysokości 200 000,00 zł ze środków programu własnego Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku „Rzeźba w przestrzeni publicznej dla Niepodległej – 2025”, finansowanego z budżetu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Realizacja zadania odbyła się bez wkładu własnego Biblioteki.

Przychody Gminnej Biblioteki Publicznej w Orońsku w 2025 roku wyniosły 523 675,09 zł, natomiast ich wykonanie ukształtowało się na poziomie 511 184,84 zł, co stanowiło 97,62% planu. Pozyskane dofinansowanie z Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku w wysokości 200 000,00 zł stanowiło aż 39,12% wszystkich wykonanych przychodów Biblioteki w 2025 roku, co świadczy o istotnym znaczeniu środków zewnętrznych w realizacji tego przedsięwzięcia. W dniu 12 listopada 2025 r. w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku odbyło się wydarzenie podsumowujące realizację projektu. Autorem rzeźby przestrzennej jest Jerzy Dobrzański – rzeźbiarz i projektant. Projekt miał na celu upamiętnienie Franciszka Ksawerego Christianiego oraz popularyzację lokalnej historii poprzez stworzenie ogólnodostępnej rzeźby w przestrzeni publicznej.

Szczególnym wydarzeniem kulturalnym o charakterze ponadlokalnym był XXVIII Wojewódzki Przegląd Zespołów Ludowych Prezentujących Zwyczaje i Obrzędy, który odbył się 6 lipca 2025 r. w Zaborowiu. Organizatorem wydarzenia była Gminna Biblioteka Publiczna w Orońsku we współpracy z Gminą Orońsko oraz Narodowym Instytutem Kultury i Dziedzictwa Wsi. Wydarzenie odbyło się pod Honorowym Patronatem Marszałka Województwa Mazowieckiego Adama Struzika oraz Starosty Szydłowieckiego Roberta Górlickiego. W przeglądzie udział wzięło 7 zespołów ludowych, a na scenie zaprezentowało się ponad 100 artystów ludowych prezentujących tradycyjne zwyczaje, obrzędy i kulturę ludową regionu. Wydarzenie stanowiło ważny element kultywowania dziedzictwa kulturowego oraz integracji środowisk folklorystycznych.

Podczas wydarzenia wręczono Medal Pamiątkowy „Pro Masovia” Dorocie Gawor – założycielce zespołu „Zaborowianki” i inicjatorce przeglądów w Zaborowiu. Wydarzeniu towarzyszył również „Punkt badań czytelniczych” oraz warsztaty biblioteczne i artystyczne prowadzone przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Orońsku.

Biblioteka uczestniczyła także w wydarzeniach lokalnych, w tym m.in.:

- Świetlicowym Dniu Dziecka „Baw się razem z nami”, Festynie Rodzinnym w Orońsku, Pikniku Rodzinnym „Między nami sąsiadami” w Tomaszowie.

W ramach wydarzeń organizowano warsztaty biblioteczne, plastyczne i czytelnicze oraz działania promujące kulturę i czytelnictwo.

Wysokość przekazanej przez Gminę Orońsko dotacji podmiotowej **wyniosła 301 000,00 zł, z czego wykorzystano 289 735,99 zł**. Zwrot niewykorzystanej dotacji wyniósł 11 264,01 zł.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. w Gminnej Bibliotece Publicznej w Orońsku oraz jej filiach zatrudnionych było 4 pracowników w wymiarze 1,45 etatu oraz dyrektor w wymiarze 1 etatu.

3.2.4. Obiekty sportowe i rekreacyjne oraz ich rozwój, wymienić inwestycje w tym zakresie

1. Kompleks boisk sportowych „ORLIK”:

- boisko piłkarskie z nawierzchnią z trawy syntetycznej,
- boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową do tenisa ziemnego, siatkówki i koszykówki,
- boisko do piłki plażowej,
- wszystkie obiekty są ogrodzone i oświetlone,
- zatrudniony Animator Sportu odpowiedzialny za zarządzanie obiektem i prowadzenie zajęć.

2. Centrum sportowo-rekreacyjne w Orońsku (administrowane przez Urząd Gminy):

- skatepark,
- siłownia plenerowa,
- plac zabaw,
- altana (przeniesiona na teren OSP Orońsko),
- stół do ping-ponga.

3. Stadion sportowy w Orońsku (zarządzany przez Gminny Klub Sportowy „ORONKA”):

- pełnowymiarowe boisko piłkarskie z oświetleniem i zadaszoną trybuną,
- boisko treningowe,
- budynek klubowy.

4. Hala sportowa przy Publicznej Szkole Podstawowej w Orońsku.

5. Boisko wielofunkcyjne oraz plac zabaw zarządzane przez Świetlicę w Łaziskach.

6. Boiska wielofunkcyjne i place zabaw przy szkołach:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Orońsku,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Guzowie,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Wałsnowie.

7. Obiekty przy świetlicach wiejskich:

- boisko wielofunkcyjne i plac zabaw przy Świetlicy w Łaziskach,
- plac zabaw przy Świetlicy w Zaborowiu.

8. Pozostałe obiekty sportowo-rekreacyjne:

- siłownia plenerowa z altaną – Łaziska Osiedle,
- siłownia plenerowa – Wałsnów,
- plac zabaw – Łaziska Osiedle,
- plac zabaw – Bąków,
- plac zabaw – Dobrut,
- boisko piłkarskie z nawierzchnią naturalną oraz plac zabaw przy PSP w Ciepłej,
- place zabaw przy Przedszkolu Samorządowym w Orońsku (ul. Brandta oraz ul. Wesoła),
- place zabaw – Tomaszów i Krogulcza Sucha,
- plac zabaw z siłownią plenerową – Chronów Kolonia Dolna,
- plac zabaw – Chronów Kolonia Górna,
- plac zabaw – Chronów.

Kluby sportowe działające na terenie Gminy Orońsko:

- Gminny Klub Sportowy „ORONKA” Orońsko,
- Ludowy Klub Sportowy „POSTĘP” Łaziska.

Najważniejsze imprezy sportowe organizowane lub współorganizowane przez Gminę Orońsko w 2025 roku:

- XI Międzyświeclicowy Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Wójta Gminy Orońsko – organizator: Gmina Orońsko; udział dzieci i młodzieży ze świetlic w Orońsku, Zaborowiu, Łaziskach i Tomaszowie,
- Turniej Piłki Siatkowej Mężczyzn o Puchar Wójta Gminy Orońsko – organizator: Gmina Orońsko; popularyzacja siatkówki oraz integracja mieszkańców,
- Turniej Piłki Nożnej Mężczyzn o Puchar Wójta Gminy Orońsko – organizator: Gmina Orońsko; promowanie zdrowego stylu życia i sportowej rywalizacji,
- „Majówka z siatkówką” o Puchar Wójta Gminy Orońsko – organizatorzy: Gmina Orońsko; popularyzacja siatkówki oraz integracja mieszkańców,

- Lokalna Akademia Sportu Powszechnego realizowana w ramach programu „Aktywna Szkoła” – organizatorzy: Fundacja Orły Sportu oraz Gmina Orońsko; program finansowany ze środków budżetu państwa pozostających w dyspozycji Ministra Sportu i Turystyki,
- Turniej Piłkarski „Z Orlika na Stadion” – etap lokalny; organizatorzy: Fundacja Orły Sportu oraz Gmina Orońsko; promocja programu „Aktywna Szkoła” i infrastruktury Orlików,
- Turniej „Ręczna na Orliku” – etap lokalny i regionalny; organizatorzy: Fundacja Orły Sportu oraz Gmina Orońsko; promocja programu „Aktywna Szkoła” i infrastruktury Orlików,
- „Lekkoatletyka na Orlikach” – etap lokalny; organizatorzy: Fundacja Orły Sportu oraz Gmina Orońsko; promocja programu „Aktywna Szkoła” i infrastruktury Orlików,
- „Aktywna Szkoła – Raz, Dwa, Trzy ABC Pływania” – zajęcia sportowe dla uczniów ukierunkowane na naukę pływania; realizacja przedsięwzięcia była możliwa dzięki dofinansowaniu ze środków Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz wkładowi finansowemu Gminy Orońsko.

Najważniejsze imprezy sportowe organizowane przez kluby i stowarzyszenia działające na terenie Gminy Orońsko:

- Wyścig Kolarski „IV Memoriał Stanisława Chełmińskiego” – organizator: Stowarzyszenie Odnowy i Rozwoju Gminy Orońsko,
- VI Edycja Turnieju Piłkarskiego „POSTĘP CUP” – organizator: LKS „POSTĘP” Łaziska,
- II Edycja biegu „Postęp w bieganiu” – wydarzenie organizowane z okazji Narodowego Święta Niepodległości; organizator: LKS „POSTĘP” Łaziska,
- „Czekoladowy Turniej Piłki Nożnej” – organizator: GKS „ORONKA” Orońsko.

Powyższe obiekty, kluby oraz wydarzenia sportowe stanowią istotny element aktywizacji społecznej mieszkańców Gminy Orońsko, sprzyjając rozwojowi aktywności fizycznej, integracji lokalnej społeczności oraz popularyzacji sportu i rekreacji.

Tabela 12. Stan techniczny obiektów sportowych na terenie Gminy Orońsko w 2025 roku

Lp.	Obiekt	Stan techniczny w 2024 roku	Stan techniczny w 2025 roku
1.	Plac zabaw w Łaziskach	dobry	dobry
2.	Plac zabaw w Zaborowiu	dobry	dobry
3.	Siłownia plenerowa z Zaborowiu	bardzo dobry	bardzo dobry
4.	Plac zabaw w Bąkowie	dostateczny	dostateczny
5.	Plac zabaw i siłownia plenerowa w Chronów Kolonia Dolna	dostateczny	dobry
6.	Siłownia plenerowa w Chronów Kolonia Dolna	bardzo dobry	bardzo dobry
7.	Plac zabaw przy Centrum rekreacyjno-wypoczynkowym	dostateczny i zły	dostateczny
8.	Siłownia plenerowa w Łaziskach	dobry	bardzo dobry

9.	Siłownia plenerowa w Bąkowie	bardzo dobry	bardzo dobry
10.	Plac zabaw i siłownia plenerowa w Chronów-Kolonia	dobry	bardzo dobry
11.	Siłownia plenerowa przy Centrum rekreacyjno-wypoczynkowym	dobry	dobry
12.	Plac zabaw przy Przedszkolu Samorządowym w Orońsku ul. Wesoła 7	bardzo dobry	bardzo dobry
13.	Plac zabaw przy Przedszkolu Samorządowym w Orońsku ul. Brandta 43	dobry	dobry
14.	Plac zabaw przy Przedszkolu Samorządowym w Tomaszowie	dobry	dobry
15.	Plac zabaw przy Przedszkolu Samorządowym w Krogulczy Suchej	dobry	bardzo dobry
16.	Plac zabaw przy Publicznej Szkole Podstawowej w Ciepłej	dostateczny	dostateczny
17.	Plac zabaw przy Publicznej Szkole Podstawowej w Wałnowie	zły	dostateczny
18.	Siłownia plenerowa przy Publicznej Szkole Podstawowej w Wałnowie	dobry	dobry
19.	Plac zabaw przy Publicznej szkole Podstawowej w Orońsku	dostateczny	dobry
20.	Plac zabaw przy Publicznej Szkole Podstawowej w Guzowie	dobry	dobry
21.	Boisko sportowe „Orlik” w Orońsku ul. Brandta 43	dobry	zadowalający
22.	Boisko sportowe do koszykówki i siatkówki w Orońsku	dobry	dobry
23.	Skatepark przy Centrum rekreacyjno-wypoczynkowym	zadowalający	zadowalający
24.	Boisko sportowe przy Publicznej Szkole Podstawowej w Orońsku	zadowalający	zadowalający
25.	Boisko sportowe przy Publicznej Szkole Podstawowej w Wałnowie	zadowalający	zadowalający
26.	Boisko sportowe przy Publicznej Szkole Podstawowej w Ciepłej	zadowalający	zadowalający
27.	Boisko sportowe przy Publicznej Szkole Podstawowej w Guzowie	dobry	dobry
28.	Plac zabaw w Zaborowiu	-	Bardzo dobry

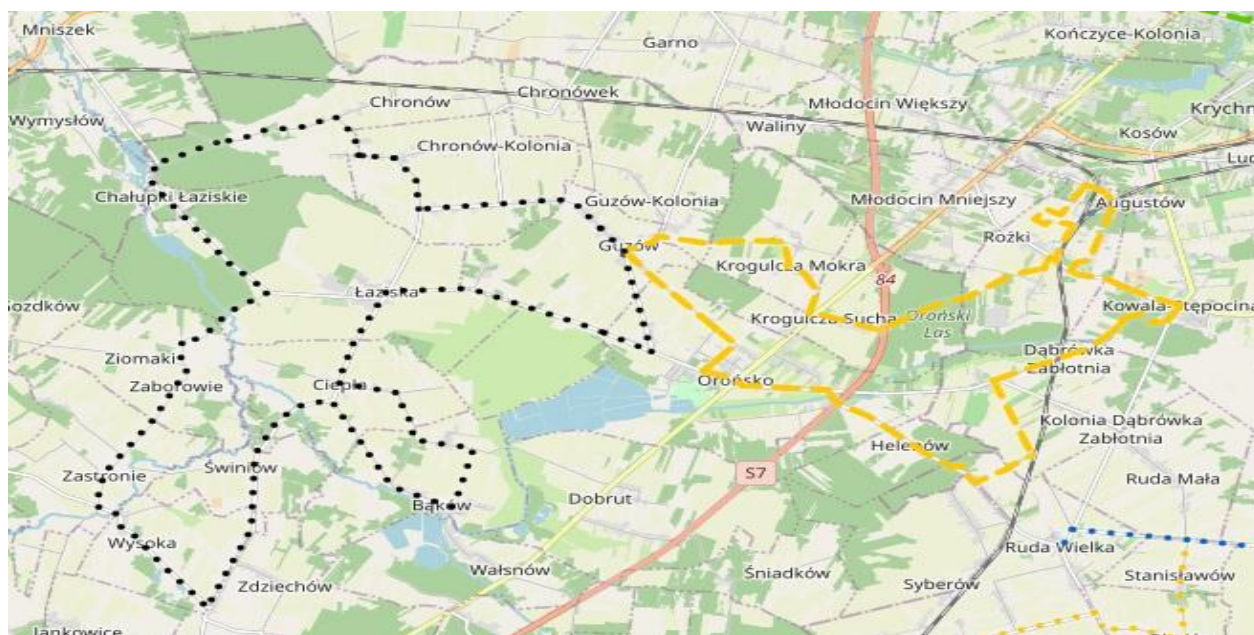
źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z UG Orońsko.

3.2.5. Turystyka na terenie gminy

Poniżej znajduje się statyczna mapa w formie wykresu współrzędnych geograficznych z naniesionymi:

Szlakiem pieszym (żółtym): Rożki → Kowala → Dąbrówka Zabłotnia → Helenów → Orońsko → Guzów → Krogulcza Mokra → Krogulcza Sucha → Rożki.

Szlakiem rowerowym (czarnym): Orońsko → Guzów → Chronów → Mniszek → Chałupki Łaziskie → Zaborowie → Ziomaki → Wysoka → Bąków → Ciepła → Łaziska → Orońsko.

Mapa 2. Szlaki rowerowe i piesze na terenie Gminy Orońsko

źródło: <https://mazowsze.szlaki.pttk.pl/mapa>

Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku: Pałac Józefa Brandta – zabytkowa rezydencja z przełomu XIX i XX w., gdzie zachowały się oryginalne, dziewiętnastowieczne wnętrza. **Park rzeźby** – ponad 40 monumentalnych prac w plenerze, autorstwa najważniejszych polskich artystów (m.in. Xawerego Dunikowskiego, Magdaleny Abakanowicz). **Oranżeria i Kaplica** – kameralne sale wystawiennicze z pracami współczesnych twórców, a w Kaplicy – przeglądy rytualne i koncerty kameralne. **Wozownia i Oficyna** – galerie czasowych ekspozycji, a także kawiarnia i punkt informacji turystycznej.

Pałacowy Park Krajobrazowy: Rozległy, zabytkowy ogród z alejami starych drzew – doskonałe miejsce na spacer i pikniki. Ścieżki dendrologiczne i ornitologiczne – oprowadzane wycieczki przyrodnicze prowadzone przez pasjonatów fauny i flory.

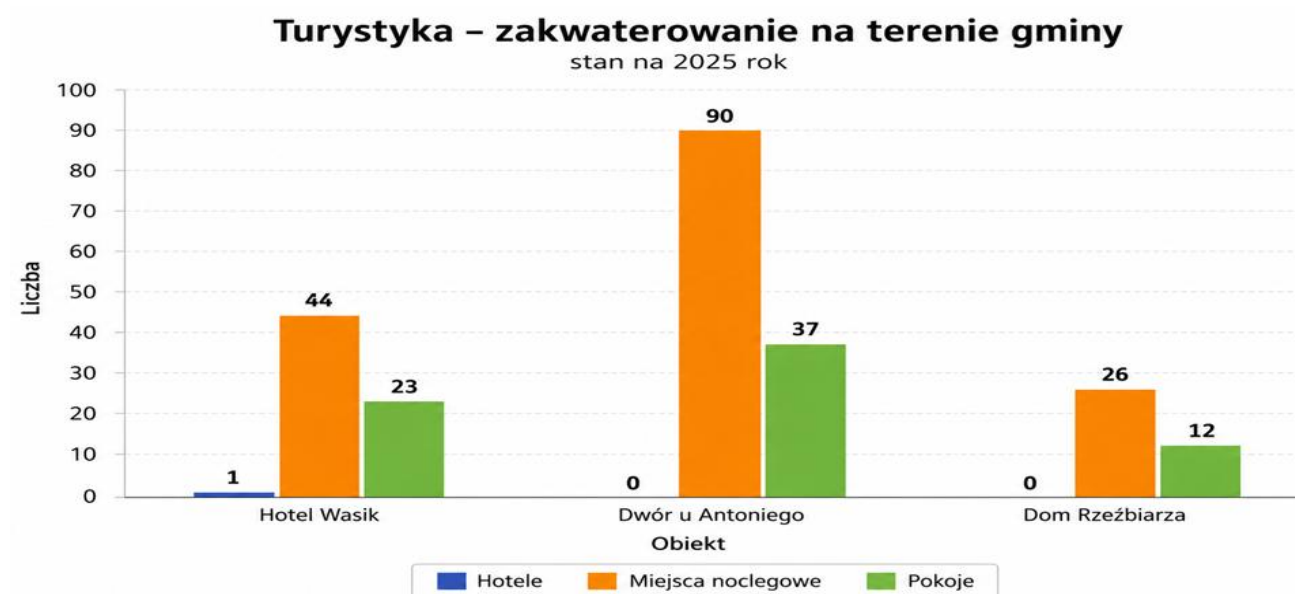
Dwór u Antoniego znajduje się w cichej i spokojnej okolicy. W ofercie noclegowej posiada 90 miejsc noclegowych w 37 komfortowo wyposażonych pokojach.

Dom Rzeźbiarza Autorska pracownia i galeria jednego z czołowych współczesnych rzeźbiarzy. Możliwość spotkania z artystą podczas pracy i zakupu unikatowych dzieł.

Malownicze rozlewisko w Chalupkach Łaziskich, utworzone w rozwidleniu rzeki Szabasówka za dwoma niewielkimi zaporami przy mostach - prawdziwy raj dla przyrodników.

Kopalnia krzemienia czekoladowego w Orońsku, Kopalnia krzemienia czekoladowego w Orońsku to unikat na skalę europejską. Została odkryta prawie sto lat temu przez archeologa, Stefana Krukowskiego, jednak dopiero prowadzone w ostatnich latach badania pozwoliły na potwierdzenie, że stworzyli ją ludzie żyjący w tych okolicach około 13 tysięcy lat temu.

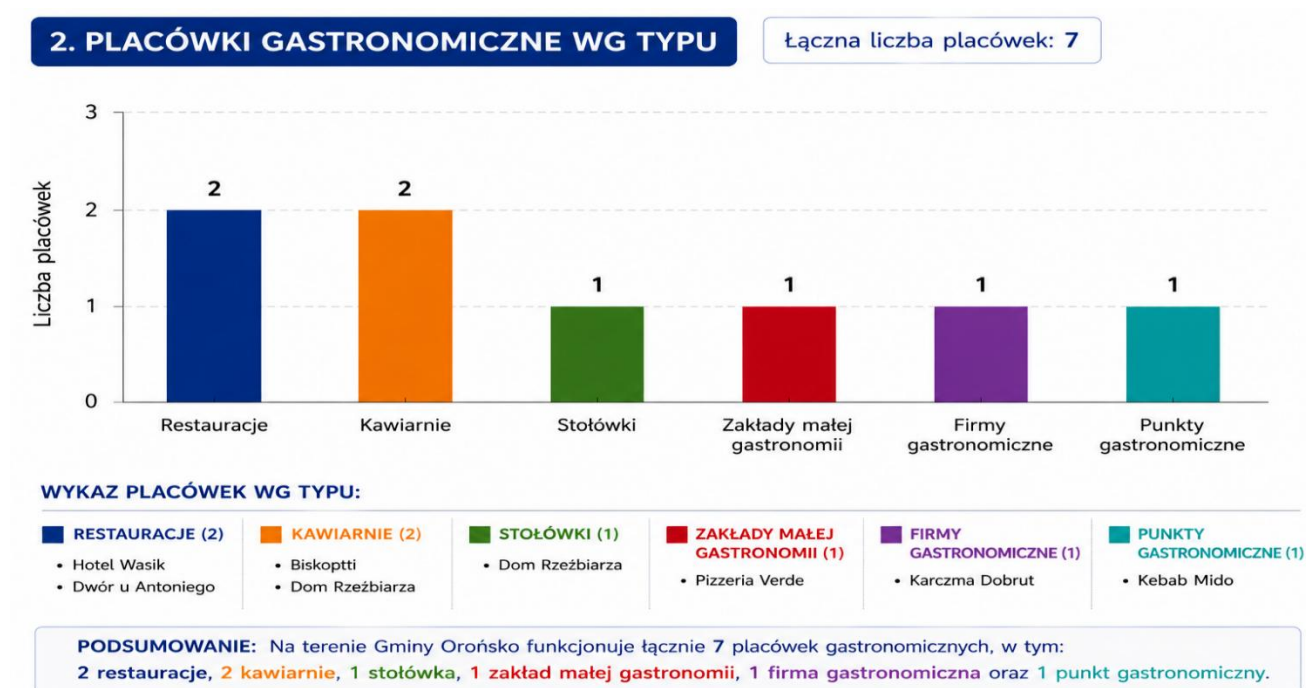
Wykres 16. Stan zakwaterowania na terenie Gminy Orońsko w 2025 roku.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z UG Orońsko.

Wykres 16 przedstawia bazę noclegową funkcjonującą na terenie Gminy Orońsko w 2025 roku. Największą liczbą miejsc noclegowych oraz pokoi dysponował obiekt „Dwór u Antoniego”. Usługi noclegowe świadczyły również Hotel Wasik oraz Dom Rzeźbiarza, co wskazuje na funkcjonowanie zróżnicowanej infrastruktury turystyczno-noclegowej na terenie gminy.

Wykres 17. Wykaz placówek gastronomicznych na terenie Gminy Orońsko w 2025 roku.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z UG Orońsko.

Wykres 17 przedstawia strukturę placówek gastronomicznych funkcjonujących na terenie Gminy Orońsko według rodzaju prowadzonej działalności. Największą grupę stanowią restauracje oraz kawiarnie. Na terenie gminy funkcjonują również stołówki, zakłady małej gastronomii, firmy gastronomiczne oraz punkty gastronomiczne, co świadczy o zróżnicowanej ofercie usług gastronomicznych dostępnych dla mieszkańców i odwiedzających.

3.3. Jakość życia

3.3.1. Bezpieczeństwo ludności

System Ostrzegania i Alarmowania. Ostrzeganie, alarmowanie i powiadamianie mieszkańców jest jednym z kluczowych zadań samorządu terytorialnego. Gmina Orońsko, we współpracy z pozostałymi gminami powiatu szydłowieckiego, uczestniczyła w przedsięwzięciu „System wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami katastrofalnymi w Powiecie Szydłowieckim”. Projekt, którego liderem był Powiat Szydłowiecki, został sfinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014–2020 (Priorytet V „Gospodarka przyjazna środowisku”, Działanie 5.1 „Dostosowanie do zmian klimatu”).

1.Elementy systemu: Syreny 900 W: Urząd Gminy Orońsko i Publiczna Szkoła Podstawowa w Ciepłej - **Powiatowa Centrala Alarmowa** (Modułowa Centrala Alarmowa); **Pulpity sterujące** z punktami dostępowymi w każdej gminie.

Funkcje: Emitowanie sygnałów akustycznych i komunikatów głosowych (z pamięci syren lub transmisja „na żywo”). Skoordynowane alarmowanie w skali województwa oraz powiatu. Podnoszenie świadomości społecznej na temat postępowania w sytuacjach zagrożeń (katastrofy naturalne, ataki terrorystyczne, skażenia chemiczne i biologiczne).

Ćwiczenia i sprawdzenia: Cotygodniowe testy łączności radiowej (czwartki), Powiatowe i wojewódzkie ćwiczenia systemu, Coroczne uruchomienie syren 1 sierpnia (rocznica Powstania Warszawskiego). Dodatkowo w 2025 roku odbyły się ćwiczenia powiatowo-gminne pk.: „Szydłowiec 2025” oraz ćwiczenia wojewódzkie „Syrena-25”.

2. Obowiązki w Zakresie Obrony: Decyzje administracyjne (2025): 5 decyzji dotyczących przeznaczenia nieruchomości i rzeczy ruchomych, nie wydano decyzji dotyczących obowiązku świadczeń osobistych. **Kwalifikacja wojskowa (marzec 2025):** Wezwano 47 mężczyzn i 3 kobiety do Powiatowej Komisji Lekarskiej w Szydłowcu (zgodnie z ustawą o obronie Ojczyzny z 11.03.2022 r.)

3. Szkolenia z Pierwszej Pomocy. Wszystkie szkoły i przedszkola na terenie Gminy Orońsko zapewniły przeszkolenie nauczycieli w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Szkoleniem objęci zostali również pracownicy Urzędu Gminy, GOPS-u oraz Biblioteki i świetlic.

Tabela 13. Stan Techniczny i Organizacyjny Ochotniczych Straży Pożarnych

Jednostka	Rok założenia	Liczba członków	Pojazdy i sprzęt	Stan budynku
OSP Orońsko	1923	57 + 23 młodzieży	4 samochody ratowniczo-gaśnicze (Mercedes Atego 2013, Ford Transit 2008 (użyczony do OSP Chronów), Man, Ford Ranger), sprzęt ratowniczy, motopompy szlamowe, mobilny agregat	Budynek z 1962 r.; składa się z 3 garaży, świetlicy, szatni, warsztatu, i pomieszczeń socjalnych
OSP Dobrut	1965	62 + 14 młodzieży	2 samochody ratowniczo-gaśnicze: Renault D14 2020, Man GBA 2024, quad Polaris Ranger, samochód łódź ratunkowa z przyczepką, sprzęt wodny, pompy, agregaty prądotwórcze	Budynek z 1983 r.; 2 garaże, świetlica, szatnia; stan bardzo dobry
OSP Tomaszów	1972	28	Samochód gaśniczy Gazela gaśnicza, motopompa, piła spalinowa, agregaty, mobilny system powiadamiania	Budynek z 1972 r.; składa się z garażu, świetlica, pomieszczenia socjalnego; stan dobry
OSP Chronów	1967	35	2 samochody gaśnicze Star 266 GBA 1981, Ford Transit 2008 (użyczony od OSP Orońsko), piły, agregaty, nożyco-rozpieracz Holmatro, sprzęt wodny, pompy.	Budynek z 1967 r.; składa się z 2 garaży, świetlicy, pomieszczeń socjalnych; stan bardzo dobry

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z UG Orońsko.

5. Zabezpieczenie Ujęć Wody Pitnej. Wszystkie ujęcia wody pitnej na terenie Gminy Orońsko posiadają wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej. Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1087 z późn. zm.), ustanowienie stref ochrony pośredniej wymaga przeprowadzenia analizy ryzyka. Dla wszystkich ujęć wody na terenie gminy przeprowadzono w/w analizy, które na moment opracowywania wykazały brak konieczności wyznaczania stref ochrony pośredniej. Zgodnie z art. 133 ust. 4 wspomnianej ustawy, wyniki analiz zostały przekazane do właściwego wojewody.

3.3.2. Działania skierowane do seniorów

W 2025 roku Gmina Orońsko zrealizowała szereg inicjatyw **w ramach lokalnej polityki senioralnej, koncentrując się na aktywizacji społecznej, integracji międzypokoleniowej oraz wsparciu codziennego funkcjonowania osób starszych.**

Gminna Rada Seniorów w Orońsku. W 2025 r. na terenie Gminy Orońsko prowadzono działania mające na celu aktywizację społeczną, integrację oraz poprawę jakości życia osób starszych. Szczególną rolę w tym zakresie pełniła Gminna Rada Seniorów w Orońsku II kadencji na lata 2025 – 2027. W dniu 31 stycznia 2025 r. odbyło się inauguracyjne posiedzenie Gminnej Rady Seniorów w Orońsku, podczas którego wybrano Prezydium Rady. Funkcję Przewodniczącej objęła Wanda Pysiak, Wiceprzewodniczącymi zostały Halina Kwiecień oraz Alicja Figarska, natomiast funkcję Sekretarza powierzono Alojzemu Głogowskiemu.

W trakcie roku odbywały się kolejne posiedzenia Gminnej Rady Seniorów, podczas których omawiano potrzeby środowiska senioralnego, planowano działania aktywizujące oraz podejmowano inicjatywy służące integracji mieszkańców starszego pokolenia. Wśród najważniejszych tematów znalazły się m.in. organizacja wyjazdów dla seniorów, analiza potrzeb osób starszych oraz koncepcja utworzenia „Skrzynki Seniora”, umożliwiającej zgłaszanie postulatów i problemów mieszkańców.

Istotnym elementem działalności Rady było przyjęcie w maju 2025 r. Planu pracy Gminnej Rady Seniorów na lata 2025–2027. Dokument określił główne kierunki działań w zakresie aktywizacji społecznej, integracji międzypokoleniowej, poprawy bezpieczeństwa seniorów, organizacji wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych, a także współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób starszych.

W 2025 r. Gmina Orońsko pozyskała również dofinansowanie w wysokości 35 489,57 zł w ramach programu Samorządu Województwa Mazowieckiego „Mazowsze dla Seniorów 2025” na realizację projektu pn. „Perły Mazowsza – cykl wyjazdów dla seniorów z Gminy Orońsko”.

W ramach projektu zorganizowano 10 jednodniowych wyjazdów o charakterze edukacyjnym, rekreacyjnym i integracyjnym. Seniorzy odwiedzili m.in. Chlewiska, Szydłowiec, Czersk, Warszawę, Opinogórę, Płock, Sierpc, Sulejówkę, Twierdzę Modlin oraz Sochaczew. Wyjazdy obejmowały zwiedzanie obiektów historycznych i muzealnych, warsztaty edukacyjne oraz zajęcia integracyjne.

Realizacja projektu przyczyniła się do zwiększenia aktywności społecznej seniorów, przeciwdziałania wykluczeniu i osamotnieniu osób starszych, a także budowania więzi międzyludzkich i rozwijania zainteresowań uczestników. Seniorzy aktywnie uczestniczyli w życiu społecznym i kulturalnym regionu, poznawali historię oraz dziedzictwo Mazowsza, a także integrowali się z innymi mieszkańcami gminy.

Współpraca międzypokoleniowa i wymiana doświadczeń. Seniorzy ze Stowarzyszenia „Wspólna Sprawa” oraz Gminnej Rady Seniorów aktywnie uczestniczyli w wielu spotkaniach, wyjazdach i inicjatywach integracyjno-edukacyjnych. Ważnym wydarzeniem było spotkanie opłatkowe seniorów w Guzowie. Seniorzy brali również udział w Ogólnopolskim Obywatelskim Kongresie Polityki Senioralnej w Warszawie, poświęconym m.in. aktywności zawodowej osób 60+, barierom architektonicznym i transportowym, sytuacji finansowej seniorów oraz dostępności opieki zdrowotnej. Zorganizowano także spotkanie w ramach Akademii Pozytywnych Seniorów, obejmujące pokaz bezpieczeństwa przygotowany przez Młodzieżową Drużynę Pożarniczą OSP w Orońsku, wykład i porady prawne dotyczące bezpieczeństwa w sieci oraz część integracyjną z poczęstunkiem i tańcami. Istotnym elementem działalności były wyjazdy w ramach projektu „Perły Mazowsza – cykl wyjazdów dla seniorów z Gminy Orońsko”, obejmujące m.in. zwiedzanie Twierdzy Modlin oraz trzydniowy wyjazd na Mazury, w którym uczestniczyli także młodszy uczestnicy. Program łączył edukację, rekreację, zwiedzanie i integrację międzypokoleniową. Seniorzy uczestniczyli również w warsztatach „Kulinaria dla Seniorów”, podczas których wspólnie gotowali, degustowali potrawy i promowali zdrowe odżywianie.

Działalność Klubu Senior+. Na terenie Gminy Orońsko funkcjonuje Ośrodek Wsparcia „Klub Senior+”, działający w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orońsku. Placówka, przeznaczona dla osób powyżej 60. roku życia nieaktywnych zawodowo, dysponuje 30 miejscami i działa 20 godzin tygodniowo. W 2025 roku z oferty skorzystało 49 seniorów. Realizowane w klubie działania obejmowały zajęcia edukacyjne, ruchowe, logiczne, artystyczne, ceramiczne oraz integracyjne, a także wyjazdy krajoznawcze i udział w wydarzeniach kulturalnych oraz uroczystościach okolicznościowych. Seniorzy korzystali również ze wsparcia socjalnego, w tym z zapewnienia posiłków podczas spotkań oraz pomocy w sprawach urzędowych i osobistych. Działalność Klubu Senior+ sprzyjała aktywizacji osób starszych, poprawie ich kondycji psychofizycznej, rozwojowi zainteresowań, integracji społecznej oraz przeciwdziałaniu samotności, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Podejmowane w 2025 r. działania potwierdziły rosnące znaczenie polityki senioralnej w Gminie Orońsko oraz potrzebę dalszego rozwijania inicjatyw wspierających aktywne i godne starzenie się mieszkańców, którzy wykazują się dużą aktywnością, zaangażowaniem społecznym oraz potrzebą wspólnych spotkań, edukacji i integracji.

3.3.3. Działania skierowane do osób z niepełnosprawnościami

W 2025 roku Gmina Orońsko zrealizowała działania wspierające osoby z niepełnosprawnościami, koncentrując się na poprawie ich codziennego funkcjonowania, mobilności oraz dostępie do usług społecznych. Gmina Orońsko uczestniczyła w rządowym programie „**Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej**” na rok 2025, finansowanym przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Program ten oferował wsparcie w codziennych czynnościach, takich jak przemieszczanie się, załatwianie spraw urzędowych czy uczestnictwo w życiu społecznym. Z programu skorzystało 11 osób.

Koszt zadania wyniósł: 186 620,35 zł.

Zgodnie z treścią paragrafu 1 uchwały nr LXX/347/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie określenia stawek za **1 kilometr** przebiegu pojazdu w sprawie ustalenia stawki za **1 km** przebiegu pojazdu, uwzględnianej przy obliczaniu zwrotu rodzicom dzieci niepełnosprawnych kosztów przewozu dzieci do szkoły i z powrotem, stawki za **1 kilometr** przebiegu pojazdu dla celu ustalenia zwrotu rodzicom kosztów przewozu niepełnosprawnych dzieci, młodzieży i uczniów do placówek wychowania przedszkolnego, szkół i ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych w następującej wysokości:

- 1) **0,89 zł** – dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika do **900 cm³**,
- 2) **1,15 zł** – dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika powyżej **900 cm³**.

Paragraf 1 zarządzenia nr 25/2023 Wójta Gminy Orońsko z dnia 20 kwietnia 2023 r. informuje, że „W przypadku gdy rodzic lub opiekun prawny dowozi ucznia własnym środkiem komunikacji, obliczenie wysokości zwrotu kosztów jednorazowego przewozu następuje w wysokości określonej według poniższego wzoru opisanego w art. 39a ust. 2 Ustawy:

Koszt = (a-b)*c gdzie:

a – liczba kilometrów przewozu drogami publicznymi z miejsca zamieszkania do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego, ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego, szkoły podstawowej albo szkoły ponadpodstawowej, a także przewozu rodzica z tego miejsca do miejsca zamieszkania lub miejsca pracy, i z powrotem,

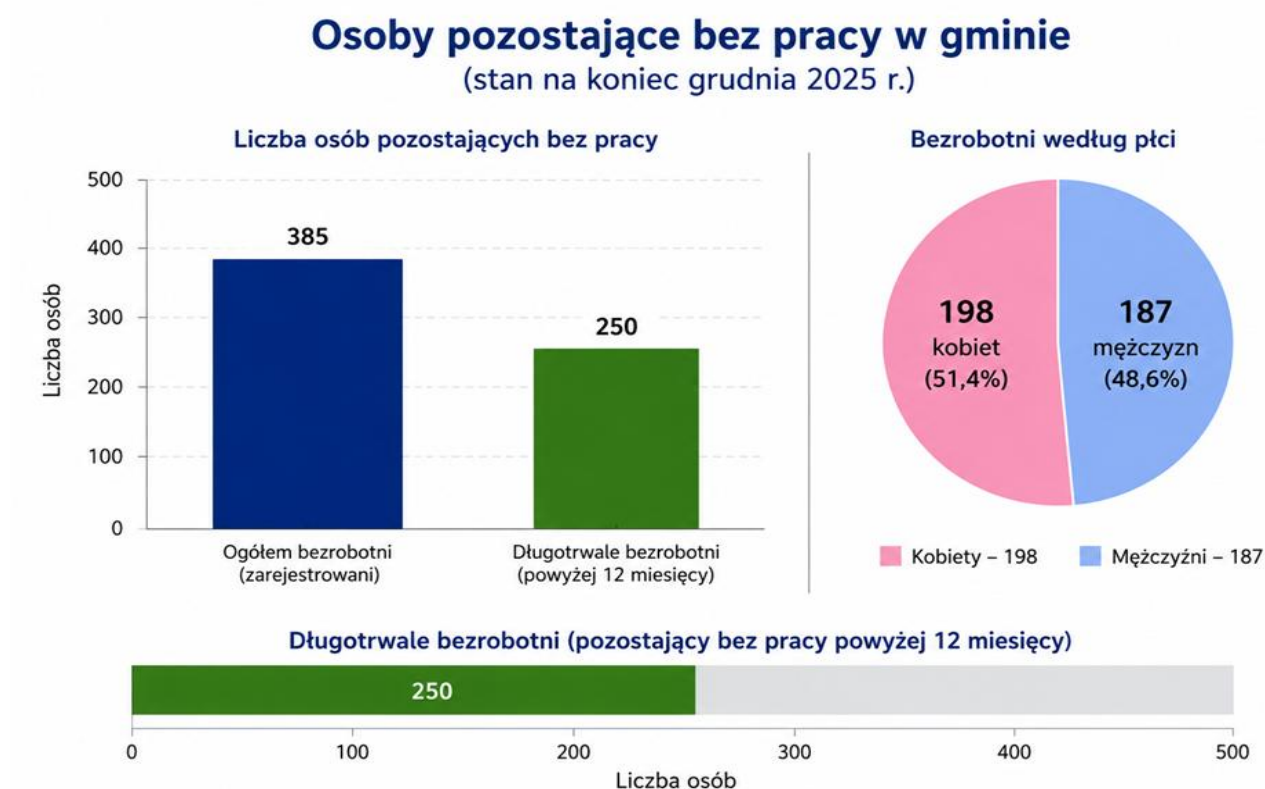
b – liczba kilometrów przewozu drogami publicznymi z miejsca zamieszkania rodzica do miejsca pracy i z powrotem, jeżeli nie wykonywałby przewozu, o którym mowa w lit. a,

c – stawka za **1 kilometr** przebiegu pojazdu”. **Koszt zadania wyniósł łącznie: 124 606,76 zł.**

3.3.4. Zatrudnienie i rozwój społeczny

Na koniec grudnia 2025r., według półrocznych danych dotyczących zarejestrowanego bezrobocia w gminach, odnotowano łącznie **385 osób** pozostających bez pracy, w tym **250 osób długotrwale bezrobotnych**, czyli pozostających bez pracy przez okres przekraczający 12 miesięcy. W rozbiciu na płeć było to **198 kobiet** oraz **187 mężczyzn**.

Wykres 18. Struktura bezrobocia w Gminie Orońsko – stan na 31.12.2025 r.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z GUS.

Powyższy wykres przedstawia zarówno liczbę zarejestrowanych bezrobotnych (słupki), jak i ich udział w populacji w wieku produkcyjnym (linia) z podziałem na ogół, mężczyzn i kobiety.

Dane dotyczące aktywności przedsiębiorców zostały zaczerpnięte z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG). **W 2025 roku przetworzono 87 wniosków związanych z wpisami do tej ewidencji.** Poniżej przedstawiono zestawienie rodzajów złożonych wniosków:

- **Założenie działalności gospodarczej:** 19 wniosków
- **Zmiana danych we wpisie:** 28 wniosków
- **Zawieszenie działalności:** 22 wnioski
- **Wznowienie działalności:** 11 wniosków

- **Zakończenie działalności:** 7 wniosków

Ogółem, na dzień opracowania raportu, według miejsca wykonywania działalności, tj. Gminy Orońsko, łączna liczba wszystkich wpisów do CEIDG wynosiła 671, z czego: aktywnych było 267, wykreślonych – 311, zawieszonych – 77, natomiast prowadzonych wyłącznie w formie spółki/spółek cywilnych – 12, natomiast 4 wpisy do CEiDG miało status „nie rozpoczął działalności”.

Jeżeli chodzi o liczbę wpisów według miejsca zamieszkania przedsiębiorcy, łączna liczba wszystkich wpisów do CEIDG wynosiła 791, z czego: aktywnych było 333, wykreślonych – 341, zawieszonych – 101, prowadzonych wyłącznie w formie spółki/spółek cywilnych – 8, natomiast 8 wpisów do CEiDG miało status „nie rozpoczął działalności”.

Powyższe dane obrazują strukturę oraz dynamikę przedsiębiorczości na terenie Gminy Orońsko, w tym zmiany zachodzące w ciągu ostatniego roku. Ze względu na płeć przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy, odnotowano 176 kobiet oraz 495 mężczyzn.

3.4. Ochrona zdrowia

Obowiązki gminy związane z obszarem ochrony zdrowia dotyczą podstawowej opieki zdrowotnej, zwalczania narkomanii, przeciwdziałania alkoholizmowi oraz działalności aptek. Gmina Orońsko do realizacji zadań z zakresu opieki medycznej utworzyła podmiot leczniczy - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Orońsku. W zakresie zwalczania narkomanii i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Rada Gminy uchwaliła Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- **Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Orońsku** realizuje zadania w zakresie opieki medycznej na rzecz pacjentów Gminy Orońska oraz innych osób wymagających pomocy medycznej. Udziela świadczenia zdrowotne w zakresie: podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej – poradnia położniczo-ginekologiczna i promocji zdrowia – profilaktyka chorób ostrych. W ramach podstawowej opieki zdrowotnej realizowane są świadczenia medyczne przez: lekarza POZ, pielęgniarkę POZ, pielęgniarkę środowiskową w środowisku nauczania i wychowania oraz położną POZ. Opieką medyczną w 2025r. objętych było 4135 ubezpieczonych pacjentów –mieszkańców Orońska i okolicznych miejscowości oraz 531 uczniów. Realizacja planu w 2025 roku przedstawia się następująco:

Przychody ogółem wynoszą: 2.446.111,37 zł.

Koszty działalności ogółem: 2.445.801,53 zł, w tym koszty osobowe: 1.467.997,94 zł.

Zakład w 2025r. osiągnął ujemny wynik finansowy w kwocie – 309,84 zł.

- Celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych. W tym celu na terenie gminy prowadzony jest Punkt Konsultacyjny Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, oraz dla osób uwikłanych w przemoc domową, poprzez motywowanie zarówno osób uzależnionych jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień i kierowanie do leczenia specjalistycznego. Spotkania prowadzi terapeuta i specjalista ds. uzależnień. Dyżur pełniony jest w każdą środę w godzinach 16:00-18:00. W roku 2025 w punkcie przyjęto 5 osób uzależnionych, 1 współuzależnioną, dla których łącznie udzielono 72 porady.

- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w Gminie Orońsko na podstawie uchwały Rady Gminy w Orońsku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022–2025 poprzez:

1. Punkt Konsultacyjny Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - o Regularne dyżury (środy 16:00–18:00) dla mieszkańców potrzebujących porady i wsparcia w problematyce alkoholowej.
2. Szkolenia i warsztaty dla kadry oświatowej
3. Program profilaktyczny w szkołach podstawowych
4. Kampanie społeczne i materiały informacyjne
 - o Kolportaż plakatów i ulotek w instytucjach publicznych (urząd gminy, GOPS, świetlice).
 - o Akcje w mediach społecznościowych: posty, infografiki publikowane na profilu UG Orońsko.
5. Szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
6. Działania międzyinstytucjonalne:
 - o Praca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom przy UG Orońsko – diagnoza lokalnych zagrożeń, koordynacja pomocy.
 - o Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną i Komendą Policji w Szydłowcu.
 - o Współpraca z placówkami oświatowo-kulturalnymi oraz działającymi na terenie gminy stowarzyszeniami m.in.: Ochotniczą Strażą Pożarną, Klubem Sportowym „Oronka”, Stowarzyszeniem Odnowy i Rozwoju Gminy Orońsko oraz Animatorem Sportu na „Orliku”.

3.5. Działania w zakresie opieki zdrowotnej

Pielęgniarka środowiska nauczania i wychowania sprawuje opiekę zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia oraz opinii Krajowego Konsultanta w dziedzinie Pediatrii. Placówka sprawowała opiekę nad 531 uczniami czterech Szkół Podstawowych, a mianowicie:

- Publiczną Szkołą Podstawową w Orońsku w liczbie- 291;
- Publiczną Szkołą Podstawową w Guzowie w liczbie- 97;
- Publiczną Szkołą Podstawową w Ciepłej w liczbie — 60;
- Publiczną Szkołą Podstawową w Wałsnowie w liczbie -73.

Świadczenia pielęgniarki w środowisku nauczania i wychowania obejmują: wykonywanie interpretacja testów przesiewowych w określonych grupach wiekowych, wykonano testy: 6 latków w liczbie 50; 10 latków w liczbie 45; 13 latków w liczbie 25; ponadto testy przesiewowe 12 latków w liczbie 57.

Kierowanie postępowaniem po przesiewowym oraz sprawowanie opieki nad uczniami z dodatnimi wynikami testu i kierowanie ich na pogłębioną diagnostykę do odpowiedniej poradni specjalistycznej, po konsultacji z lekarzem pediatrą. Udzielanie pomocy w przypadku nagłych zachorowań i urazów w SPZOZ, Na terenie szkół prowadzona jest grupowa profilaktyka fluorkowa metodą nadzorowanego szczotkowania zębów preparatami fluorkowymi. Liczba uczniów podlegających fluoryzacji - 347. Doradztwo dla Dyrektorów Szkół w sprawie warunków bezpieczeństwa uczniów, organizacji posiłków i warunków sanitarnych w szkole. Pielęgniarka środowiska nauczania i wychowania zapewnia opiekę medyczną podczas egzaminów, na wniosek dyrektora szkoły. Prowadzona jest edukacja w zakresie zdrowia jamy ustnej, oraz czystości osobistej. Na wniosek Dyrektora Publicznej Szkoły Podstawowej w Orońsku sprawdzono czystość włosów 19 uczniom.

Ilość wykonanych w roku 2024 szczepień ochronnych u dzieci w wieku: od 0-19 wyniosła: 298.
W ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia, opieką medyczną objętych jest 531 uczniów, wykonanych zostało 3372 świadczeń profilaktycznych.

3.6. Ochrona środowiska, gospodarka wodna i gospodarka odpadami

3.6.1. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami w gminie Od 1 lipca 2013 r. obowiązuje nowy system gospodarki odpadami komunalnymi, nakładający na Gminę Orońsko obowiązek odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, w zamian za uiszczoną opłatę.

Celem jest: ograniczenie składowania odpadów zmieszanych i biodegradowalnych na składowiskach, zwiększenie odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych (papier, szkło, tworzywa sztuczne, metale) oraz eliminacja dzikich wysypisk i spalania odpadów w domowych instalacjach grzewczych.

Zasady ustalania opłat (dotyczą 2025 roku) : Rada Gminy Orońsko przyjęła metodę iloczynową – opłata to liczba mieszkańców nieruchomości $\times$ stawka:

- 23,00 zł/mieszkańca/miesiąc – odpady selektywne
- 20,00 zł/mieszkańca/miesiąc – odpady selektywne z własnym kompostowaniem bioodpadów
- 69,00 zł/mieszkańca/miesiąc – odpady zmieszane Nieruchomości niezamieszkałe zobowiązane są do indywidualnej umowy na odbiór odpadów.

Harmonogram zbiórki z nieruchomości zamieszkałych (system workowo-pojemnikowy):

- Zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna do 4 lokali:
 - Frakcje selektywne (papier, szkło, metale, tworzywa, opakowania wielomateriałowe): 1×/miesiąc
 - Bioodpady: 2×/miesiąc (kwiecień–październik), 1×/miesiąc (listopad–marzec)
 - Odpady pozostałe: 1×/miesiąc
 - Odpady wielkogabarytowe i elektrośmieci: 2×/rok (wiosna, jesień)
- Zabudowa wielorodzinna powyżej 4 lokali:
 - Frakcje selektywne: 1×/miesiąc
 - Bioodpady: 2×/miesiąc (kwiecień–październik), 1×/miesiąc (listopad–marzec)
 - Odpady pozostałe: 2×/miesiąc
 - Odpady wielkogabarytowe i elektrośmieci: 2×/rok

Realizator i PSZOK: W 2025 r. odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych realizował Usługi Ekologiczne “EKO-JAS” Krzysztof Janas (Garno, ul. Kasztanowa 21, 26-625 Wolanów). PSZOK przy ul. Łąkowej 6 w Orońsku przyjmował m.in.: papier, metale, tworzywa, szkło, bioodpady, odpady wielomateriałowe, budowlane (do 100 kg), wielkogabarytowe, popioły, baterie, opony (do 10 rocznie),

przeterminowane leki i chemikalia, odpady medyczne z gospodarstw domowych, elektrośmieci, opakowania po środkach ochrony roślin i tekstylia.

Przekazywanie odpadów do przetwarzania:

- Odpady zmieszane → RIPOK “Radkom” w Radomiu, ul. Witosza 94.
- Odpady selektywne → firma Radkom i inni przetwarzający zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami.

Koszty systemu 2025:

- **Odbiór i zagospodarowanie odpadów (w tym PSZOK): 1 159 895,44 zł**
- Obsługa administracyjna: 116 019,55 zł

Dane o deklarantach (4774 osób):

- Selektywna zbiórka: 1061 (22,2 %)
- Selektywna zbiórka + kompostowanie: 3708 (77,7 %)
- Odpady zmieszane: 5 (0,1 %)

Poziomy osiągnięte w 2025 r.:

- Recykling i przygotowanie do ponownego użycia: 60,47 % (wymagane ≥ 55 %)
- Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania: 10,48 % (wymagane poniżej 35%)

Ilości odebranych odpadów (Mg):

- Odpady zmieszane: 527,18 Mg
- Bioodpady: 163,46 Mg
- Papier i tektura: 107,15 Mg
- Tworzywa sztuczne (opakowania): 183,75 Mg
- Szkło: 167,76 Mg
- Elektrośmieci: 5,71 Mg
- Popioły: 114,78 Mg
- Wielkogabarytowe: 63,34 Mg

Ilości w PSZOK (Mg):

- Zużyte opony: 20,48 Mg
- Elektrośmieci: 1,14 Mg
- Wielkogabarytowe: 24,84 Mg
- Gruz i beton: 7,32 Mg
- Odpady budowlane i rozbiórkowe: 53,54 Mg

Aby poprawić skuteczność ekologicznej segregacji odpadów, należy podjąć następujące działania:

- **Zwiększenie świadomości mieszkańców** – istotne jest prowadzenie intensywnych kampanii informacyjnych i edukacyjnych na temat ograniczania ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz zasad prawidłowej segregacji odpadów już u źródła.
- **Usprawnienie działania Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)** – Celem jest umożliwienie mieszkańcom łatwego dostarczania odpadów, które nie są odbierane bezpośrednio z nieruchomości, oraz zapewnienie bezpiecznego ich gromadzenia i zagospodarowania. W roku 2025 na terenie gminy nie realizowano żadnych inwestycji związanych z gospodarką odpadami komunalnymi.

3.6.2. Ochrona przyrody

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Orońsko na lata 2011-2032 przyjęty przez gminę Orońsko zakłada realizację następujących zadań:

1. Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest – inwentaryzacja została przeprowadzona.
2. Opracowanie mapy zagrożeń działania azbestu.
3. Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania.
4. Mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej.
5. Mobilizowanie właścicieli obiektów przemysłowych do usunięcia wyrobów zawierających azbest.
6. Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych i innych.
7. Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu.
8. Przeznaczenie części środków finansowych z budżetu gminy na realizację Programu.
9. Pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, innym właścicielom zasobów mieszkaniowych i przedsiębiorcom na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu.
10. Eliminacja możliwości powstawania „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest.

11. Bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.

12. Okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu- w 2025r. nie było aktualizacji programu.

Odpady można przekazać tylko podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów azbestowych i transportu tych odpadów. Transport odpadów zawierających azbest, które zaliczane są do niebezpiecznych z miejsc powstawania na miejsce składowania odbywa się z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (t. j. Dz. U. z 2024r. poz. 643).

Zgodnie z zapisami *Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 -2032*, biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonych badań i opinie lekarskie świadczące o znikomej szkodliwości jednorazowego przeprowadzenia demontażu produktów zawierających azbest, planowane jest rozszerzenie kręgu podmiotów uprawnionych do usuwania wyrobów zawierających azbest. Program nie precyzuje jednak, kiedy to nastąpi, i jakich podmiotów będzie dotyczyć.

Szczegółowe informacje zawarte są w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Orońsko na lata 2011-2032 zamieszczonym na stronie <https://bip.oronsko.pl>

W 2025 roku na zadanie „ Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Orońsko wydatkowano: 89 999,42 zł. z czego 50 000 pochodziło z dotacji pozyskanej z WFOŚiGW w Warszawie.

3.6.3. Środowisko naturalne

W ramach zadań z zakresu ochrony środowiska stopniowo realizowane są inwestycje związane z działaniami w obszarze gospodarki niskoemisyjnej oraz właściwą gospodarką odpadami. Zadania te wynikają m. in. z Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Orońsko na lata 2011-2032.

Jakość powietrza w gminie. W 2025 roku na terenie monitorowanym przez analizator jakości powietrza (urządzenie zamontowane na terenie UG w Orońsku) nie zanotowano dobowych przekroczeń emisji pyłów PM – 2,5 oraz PM -10. Gmina Orońsko, także w roku 2025, na mocy Porozumienia z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska w Warszawie, prowadziła Punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”, który ma na celu redukcję zanieczyszczeń poprzez wymianę starych źródeł ciepła na bardziej ekologiczne oraz poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych. Mieszkańcy mogli składać wnioski o dofinansowanie na wymianę pieców, ocieplenie domów oraz instalację odnawialnych źródeł energii. Program ten przyczynił się

do zmniejszenia emisji szkodliwych substancji do atmosfery na terenie gminy. Punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze” działał od poniedziałku do piątku w godzinach od 13:00 do 15:00. **Według stanu na dzień 31.12.2025 r. w Gminie Orońsko: złożono 373 wnioski, z czego zrealizowano 204 przedsięwzięć na łączną kwotę 9 067 092,66 zł.**

Jakość wód i gleb. Stopień wykorzystania mocy przerobowej oczyszczalni ścieków w Łaziskach – **90 %**; Stopień wykorzystania mocy przerobowej oczyszczalni ścieków w Orońsku – **75 %**; Całkowita długość sieci kanalizacyjnej – **11,85 km**; (wzrost o 2,55 km w stosunku do roku 2024). Ilość gospodarstw podłączonych do sieci kanalizacyjnej – 244; Ilość funkcjonujących przydomowych oczyszczalni ścieków – 15;

Ilość gospodarstw i ujęcie procentowe posiadających bezodpływowe zbiorniki na ścieki – **985 (99 %)**. W 2025 roku, na terenie Gminy Orońsko, nie występowały zdarzenia nadzwyczajne, tj. zrzut awaryjny ścieków, awarie w zakładach przemysłowych, wylewanie nieczystości na pola. W 2025 roku gmina nie zrealizowała zadań, polegających na poprawie jakości wód i gleb.

3.6.4. Opieka nad zwierzętami oraz analiza środowisk bytowania dzikich zwierząt

W roku 2025 realizowano Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Orońsko, przyjęty Uchwałą Nr XIV/82/2025 Rady Gminy w Orońsku z dnia 26 marca 2025 r. Zadaniami Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt było:

1. Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt - Umowa z podmiotem - P.H.U. „KRAIZEGA” Krzysztof Jarek, ul. Na Szaniec 10/43; 31-559 Kraków prowadzącym schronisko dla bezdomnych zwierząt w miejscowości Rytlów 22; 26-234 Słupia, w celu zapewnienia wyłapanym bezdomnym zwierzętom dalszej opieki do czasu adopcji. Szczegółowy sposób postępowania ze zwierzętami w Schronisku określa Regulamin Schroniska dla zwierząt.
2. Opieka nad wolno żyjącymi kotami realizowana była poprzez ustalenie miejsc, w których przebywają koty wolno żyjące i zapewnienie im dokarmiania i wody pitnej w miejscach ich przebywania, w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla zdrowotności tej populacji w okresie występowania niedostatku żeru naturalnego.
3. Odławianie bezdomnych zwierząt realizowane było przez firmę - P.H.U. „KRAIZEGA” Krzysztof Jarek, ul. Na Szaniec 10/43; 31-559 Kraków w następującym zakresie: zapewnienia

interwencyjnego odławiania zwierząt bezdomnych na terenie Gminy Orońsko, na zgłoszenie pracowników Urzędu Gminy lub innych służb porządkowych.

Wszystkie zwierzęta trafiające do schroniska, bądź do adopcji poddawane są obligatoryjnemu zabiegowi sterylizacji lub kastracji, o ile wcześniej nie zostały poddane takiemu zabiegowi. W przypadku zwierząt, które trafiły do schroniska, Gmina Orońsko realizowała sterylizację albo kastrację zwierząt w schronisku dla bezdomnych zwierząt w miejscowości Rytlów 22, 26-234 Słupia, prowadzonym przez firmę - P.H.U. „KRAIZEGA” Krzysztof Jarek, ul. Na Szaniec 10/43; 31-559 Kraków. Z kolei sterylizacja lub kastracja zwierząt trafiających do adopcji przeprowadzana była przez wybranego lekarza weterynarii.

W roku 2025 r. na odławianie bezdomnych zwierząt wydatkowano łącznie kwotę **103 320,00 zł.**, natomiast na wykonane programu „Zapobieganie bezdomności zwierząt w Gminie Orońsko” współfinansowanego ze środków Samorządu województwa Mazowieckiego, którego celem była sterylizacja i kastracja zwierząt właścicielskich **wydatkowano łącznie kwotę 23 380,00 zł.** Gmina na dożywianie wolnożyjących kotów w 2025 roku wydatkowała kwotę 257,94 zł, natomiast na usługi weterynaryjne i ryczałt za gotowość do świadczenia usług weterynaryjnych- 6724,00 zł.

3.7. Ochrona zabytków i pomników przyrody ożywionej.

Od 2016 roku Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie prowadzi na terenie Gminy Orońsko intensywne badania archeologiczne związane z eksploatacją krzemienia czekoladowego w paleolicie i mezolicie. Projekt „Wydobywanie i przetwórstwo krzemienia czekoladowego w paleolicie i mezolicie w północno-zachodniej części złóż...” (finansowany przez NCN) obejmuje obszar ok. 10 km² między Tomaszowem a Chronowem. Zakres prac terenowych:

- badania powierzchniowe i sondażowe (odwierty świdrem geologicznym, wykopy sondażowe, pomiary geofizyczne),
- dokumentacja wychodni i sąsiadujących obszarów,
- zlokalizowanie i zbadanie ponad 40 stanowisk prehistorycznego górnictwa krzemienia.

Kluczowe odkrycie miało miejsce w Szkółce Leśnej w Orońsku. W 2023 r. odsłonięto tu szyby górnicze sięgające co najmniej 4 m głębokości, także w warstwie wapiennej – ponad sto razy głębiej niż opisane przez prof. Stefana Krukowskiego w latach 30. XX w. Analiza zabytków krzemiennych i datowanie C¹⁴ fragmentów węgla drzewnego wskazały, że kopalnia liczy sobie prawie 13 000 lat (około 11 000 p.n.e.). Badacze odkryli też unikatowe narzędzia górnicze z kości, niespotykane na innych stanowiskach tego

okresu. Badania potwierdzają, że krzemień czekoladowy z Orońska był w prehistorii rozprowadzany setki kilometrów od źródła. Wyniki badań publikowane są w czasopismach naukowych (krajowych i zagranicznych) oraz prezentowane co roku podczas wykładów i konferencji popularnonaukowych na terenie Gminy Orońsko.

Zabytki wpisane do Centralnego Rejestru Konserwatora Zabytków

1. **Chronów – park**, nr rej. 738 (20 XII 1957) – własność prywatna.
2. **Łaziska – zespół pałacowo-folwarczny**, nr rej. 109/A/81 (6 IV 1981; uzupełnienie 21 XII 1997) – własność prywatna. Zespół obejmuje: pałac, park, folwark (spichlerz, dwie stajnie, obora, dom).
3. **Orońsko – kapliczka z XIX w.**, nr rej. 47 (29 IX 1947).
4. **Orońsko – zespół pałacowy Józefa Brandta**, nr rej. 810/A (19 XI 1958), 398/A (1967) i 111/A (26 VI 1981) – własność Skarbu Państwa, użytkownik: Centrum Rzeźby Polskiej. Zespół składa się z: pałacu, parku, kaplicy, folwarku (oficyna, stajnia, stodoła, wozownia, kuźnia, spichlerz).
5. **Orońsko – dróżniczówka**, nr rej. 399/A (3 IV 1989) – własność Starostwa Powiatowego w Szydłowcu.
6. **Orońsko – kopalnia krzemienia czekoladowego**, decyzja konserwatorska nr 49/2022.

Miejsca Pamięci Narodowej

1. **Chałupki Łaziskie** – obelisk ku czci poległych, wzniesiony w 1993 r.
2. **Ciepla** – obelisk poświęcony walczącym o niepodległość w latach 1939–1945 i 1945–1956, z 1992 r.
3. **Guzów** – pomnik upamiętniający powstanie chłopskie z 1934 r., odsłonięty w 1954 r.
4. **Krogulcza Mokra** – zbiorowa mogiła powstańców styczniowych (1863) oraz pamiątkowa mogiła mieszkańców poległych w 1939–1945; pomniki z lat 1920 i 1991.
5. **Orońsko** – pamiątkowa płyta ku czci poległych w walkach narodowo-wyzwoleńczych, ustawiona w 2001 r.

Parki podworskie. Na terenie gminy znajdują się pięć parków podworskich, z których trzy wpisane są do rejestru zabytków województwa mazowieckiego: Orońsko, Chronów i Łaziska.

Dwa pozostałe parki znajdują się w: Bąkowie i Chronówku.

Ewidencja zabytków i stanowisk archeologicznych

- **Gminna Ewidencja Zabytków:** 111 obiektów.
- **Stanowiska archeologiczne** (obszary AZP 76-65 i 76-66, stan na 7 V 2012): 192 miejsca, zgodnie z dokumentacją NID, MWKZ (Delegatura w Radomiu) oraz Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu.

Działania w zakresie opieki nad zabytkami w Gminie Orońsko

Zabytki stanowią istotny element dziedzictwa kulturowego oraz tożsamości lokalnej i regionalnej. Ich ochrona i właściwe wyeksponowanie wpływają na wzrost atrakcyjności przestrzeni, rozwój społeczno-gospodarczy oraz budowanie więzi mieszkańców z regionem.

Działania edukacyjne w zakresie ochrony zabytków kierowane są do:

- specjalistów zajmujących się ochroną dziedzictwa kulturowego,
- właścicieli i zarządców zabytków,
- społeczności lokalnej.

Prowadzone działania obejmują m.in.:

- upowszechnianie wiedzy o ochronie dziedzictwa kulturowego,
- wspieranie placówek oświatowych i bibliotek w tworzeniu regionalnych zbiorów oraz organizacji wystaw i wydarzeń kulturowych,
- organizację konkursów i inicjatyw edukacyjnych związanych z lokalnym dziedzictwem,
- wydawanie folderów, monografii i przewodników promujących zabytki gminy,
- systematyczną troskę o Miejsca Pamięci Narodowej, w tym ich konserwację i oznakowanie.

Gmina Orońsko obecnie nie posiada aktualnego „Programu Opieki nad Zabytkami” – ostatni dokument obejmował lata 2012–2015. W 2025 roku nie realizowano inwestycji w ramach Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.

Pomniki przyrody ożywionej na terenie Gminy Orońsko. Zgodnie z rozporządzeniem nr 67 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 października 2008 r. (DZ. U. WM 2008.194.7028), na terenie powiatu szydłowieckiego, w obrębie Gminy Orońsko, wyznaczono siedem pomników przyrody ożywionej:

1. **Dąb szypułkowy (*Quercus robur*):** Lokalizacja: Orońsko, Nadleśnictwo Radom, obręb Radom, oddz. 124a, Obwód pnia: 251 cm, Wysokość: 22 m
2. **Olsza czarna (*Alnus glutinosa*):** Lokalizacja: Łaziska, Park zabytkowy, działka nr ewid. 82/4, Obwód pnia: 290 cm, Wysokość: 22 m
3. **Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*)** – 9 drzew, Lokalizacja: Orońsko, Szkołka Leśna Nadleśnictwo Radom, obręb Radom, działka nr ewid. 232, Obwody pni: 215 – 385 cm, Wysokości: 19 – 24 m
4. **Lipa szerokolistna (*Tilia platyphyllos*)** – 7 drzew: Lokalizacja: Orońsko, Szkołka Leśna Nadleśnictwo Radom, obręb Radom, działka nr ewid. 232, Obwody pni: 225 – 375 cm, Wysokości: 20 – 23 m

5. **Klon zwyczajny (*Acer platanoides*)** – 11 drzew: Lokalizacja: Orońsko, Szkółka Leśna Nadleśnictwo Radom, obręb Radom, działka nr ewid. 232, Obwody pni: 200 – 310 cm, Wysokości: 16 – 23 m
6. **Jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*)** – 12 drzew: Lokalizacja: Orońsko, Szkółka Leśna Nadleśnictwo Radom, obręb Radom, działka nr ewid. 232, Obwody pni: 180 – 280 cm, Wysokości: 15 – 23 m
7. **Wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*)**: Lokalizacja: Orońsko, Szkółka Leśna Nadleśnictwo Radom, obręb Radom, działka nr ewid. 232, Obwód pnia: 365 cm, Wysokość: 25 m

Każde z tych drzew objęte jest ochroną prawną jako pomnik przyrody, co podkreśla ich znaczenie przyrodnicze oraz kulturowe dla Gminy Orońsko.

Użytki ekologiczne w Gminie Orońsko stanowią pozostałości cennych ekosystemów, istotnych dla zachowania lokalnych zasobów genowych i różnorodnych typów środowisk – m.in. torfowisk, bagien, oczek wodnych, wydm czy starorzeczy. Na obszarze Gminy Orońsko wyznaczono pięć takich rezerwatów zgodnie z rozporządzeniami Wojewody Mazowieckiego:

- 1) **Dół po eksploatacji torfu** – powierzchnia 0,79 ha; typ: torfowisko; ewidencja gruntów nr 687,
- 2) **Teren zabagniony** – powierzchnia 0,56 ha; typ: bagno; ewidencja gruntów nr 1032,
- 3) **Teren silnie wilgotny** – powierzchnia 4,26 ha; typ: bagno; ewidencja gruntów nr 506; Leśnictwo Radom, oddział leśny 146,
- 4) **Kolejny obszar bagienny** – powierzchnia 2,56 ha; typ: bagno; ewidencja gruntów nr 506, 508; Leśnictwo Radom, oddziały leśne 146 i, j.
- 5). **Dolina rzeki Szabasówki** – powierzchnia 1,82 ha; typ: bagno; ewidencja gruntów nr 514; Leśnictwo Radom, oddział leśny 152 a.

Źródła prawne:

- Rozporządzenie nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 r. w sprawie użytków ekologicznych (DZ. U. WM 2005.175.5572)
- Rozporządzenie nr 35 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lipca 2007 r. zmieniające (DZ. U. WM 2007.138.3651)

Strefy ochrony konserwatorskiej. Dla wybranych zespołów i obiektów zabytkowych w Gminie Orońsko ustanowiono strefy ochrony konserwatorskiej określające zakres ochrony architektonicznej, ekologicznej i widokowej:

1. **Zespół pałacowo-parkowy w Orońsku:** ochrona układu parku w granicach istniejącego założenia, ochrona architektoniczna: pałac, zabudowa folwarczna, kaplica, ochrona ekologiczna: pas 50 m od granic parku, ochrona ekspozycji widokowej: sektor o promieniu 600 m w kierunku zachodnim (stawy).

2. **Zespół dworsko-parkowy w Łaziskach:** ochrona układu parku w granicach istniejącego założenia, ochrona architektoniczna: dwór z zabudowaniami folwarcznymi, ochrona ekologiczna: pas 100 m od granic parku, ochrona ekspozycji widokowej: sektor o promieniu 500 m w kierunkach północno-wschodnim, północnym i północno-zachodnim.
3. **Zespół dworski z parkiem w Chronowie:** ochrona ekologiczna i kompozycji widokowej: pas 100 m od granic parku.
4. **Karczma w Orońsku:** pas ochronny: 50 m wokół obiektu.
5. **Kapliczki, krzyże i figury przydrożne:** pas ochronny: 30 m wokół każdego obiektu.
6. **Miejsca Pamięci Narodowej:** pas ochronny: 50 m wokół każdego obiektu.
7. **Cmentarz w Krogulczy Mokrej:** pas ochronny: 100 m od granic cmentarza.

Strefy te mają na celu zachowanie wartości historycznych i krajobrazowych zabytków oraz chronienie ich otoczenia przed niekorzystnymi ingerencjami.

3.8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W 2025 roku Gmina Orońsko kontynuowała i rozwijała współpracę z organizacjami pozarządowymi (NGO) działającymi na terenie gminy oraz w obszarze jej oddziaływania. Wspólne działania koncentrowały się na następujących celach: wzmacnianie integracji społecznej i kapitału społecznego mieszkańców, ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego, tradycji i tożsamości regionalnej, rozwój inicjatyw ekologicznych oraz ochrona środowiska naturalnego, wsparcie rozwoju aktywności kulturalnej, edukacyjnej i sportowej raz zapewnienie opieki i integracji dla grup o szczególnych potrzebach (seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, zwierzęta).

Fundacje: Fundacja im. Józefa Brandta w Orońsku: Ochrona i konserwacja zabytkowego zespołu pałacowo-parkowego oraz spuścizny artystycznej, wsparcie Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku oraz promocja jego dorobku w kraju i zagranicą, popularyzacja polskiej sztuki współczesnej oraz promocja młodych twórców.

Stowarzyszenia zwykle: Stowarzyszenie „Ciepła Przyjazna Mieszkańcom”– Ochrona środowiska i infrastruktury, Działania na rzecz społeczności lokalnej.

Stowarzyszenie Ekologiczne „Eko Orońsko”– Edukacja ekologiczna i przeciwdziałanie degradacji środowiska.

Stowarzyszenie „Kapela Bursów”– Kultywowanie muzyki ludowej oraz promocja zdrowego i ekologicznego stylu życia.

Ludowy Klub Sportowy „Postęp” Łaziska– Rozwój kultury fizycznej, organizacja rozgrywek piłkarskich („Postęp Cup IV”).

Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Edukacji Zespołu „Guzowianki”– Promocja działalności artystycznej i patriotycznej; animacja wydarzeń kulturalnych.

Orońska Akademia Rozwoju Osobistego i Społecznego– Edukacja, profilaktyka po-covidowa oraz ochrona przyrody i ekologii.

Stowarzyszenie Emerytów „Wspólna Sprawa”– Integracja i wsparcie seniorów.

Stowarzyszenia wpisane do KRS: Gminny Klub Sportowy „Oronka”– Rozwój sportu (piłka nożna), organizacja imprez rekreacyjnych i turystycznych.

Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Gospodarczego Gminy Orońsko”– Wspieranie lokalnych inicjatyw gospodarczych i przedsiębiorczości.

Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Krogulcza Sucha i Mokra – Zrównoważony rozwój społeczno-kulturalny wsi.

Stowarzyszenie Odnowy i Rozwoju Gminy Orońsko – Tworzenie infrastruktury technicznej i społecznej; promocja obszarów wiejskich.

Ochotnicze Straże Pożarne (Chronów, Dobrut, Krogulcza, Orońsko, Tomaszów) – Zapobieganie pożarom, akcje ratownicze, edukacja i działalność kulturalno-oświatowa.

Do pozostałych organizacji działających na terenie Gminy Orońsko lub współpracujących z gminą należą: Polski Instytut Partnerstwa Leśnego, Pszczelarze Leśnicy, Stowarzyszenie „Zjednoczeni”, Związek Kombatantów RP, Lokalna Grupa Działania „Razem na Piaskowcu” oraz Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Radomskiej. Organizacje te prowadzą działalność na rzecz ochrony zasobów naturalnych, rozwoju pszczelarstwa, integracji lokalnej, rozwoju turystyki oraz promocji regionu.

Związki zawodowe: Związek Nauczycielstwa Polskiego, Związek Zawodowy Pracowników Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku – Ochrona praw pracowniczych i socjalnych, kształtowanie etyki zawodowej.

Koła Gospodyń Wiejskich: Zaborowianki (Zaborowie), Tomaszów, Aniołki Floriana (Orońsko), Alle Babki (Guzów), Wałsnów, Zawiorowane Babki (Chronów), Perełki (Krogulcza Sucha). Kultywowanie tradycji, działalność edukacyjna i integracyjna.

Udzielone dotacje (stan na 31.12.2025 r.)

Beneficjent	Kwota (zł)	Cel dotacji
Gminny Klub Sportowy „Oronka”	110 000	Promocja i rozwój sportu na terenie gminy
Ludowy Klub Sportowy „Postęp”	50 000	Promocja i rozwój sportu na terenie gminy

Współpraca Gminy Orońsko z organizacjami pozarządowymi przyczyniła się do wzrostu aktywności społecznej, rozwoju kultury i sportu oraz ochrony dziedzictwa naturalnego i kulturowego. Planowane dalsze działania w 2026 roku obejmują poszerzenie form wsparcia finansowego i merytorycznego oraz rozwój partnerstw strategicznych w obszarze ekologii i kultury.

3.9. Promocja Gminy

Władze Gminy Orońsko aktywnie uczestniczą w działaniach promujących gminę na szczeblu lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim. Najważniejsze wydarzenia organizowane na terenie gminy publikowane są w mediach lokalnych, mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy.

Istotnym elementem działań promocyjnych jest promocja dziedzictwa historycznego i kulturowego regionu, w szczególności krzemienia czekoladowego z terenu Gminy Orońsko. Prowadzone były działania dotyczące możliwości pozyskania środków finansowych na utworzenie Europejskiego Rezerwatu Krzemienia Czekoladowego im. Stefana Krukowskiego w Orońsku. Kopalnie krzemienia czekoladowego w Orońsku, wpisane do rejestru zabytków archeologicznych województwa mazowieckiego, stanowią unikat w skali europejskiej i element promocji gminy na arenie krajowej i międzynarodowej.

W 2025 roku krzemień czekoladowy z Gminy Orońsko został wykorzystany w kolekcji inspirowanej haftem wilanowskim. Kolekcja prezentowana była m.in. w Dubaju i Egipcie, promując dziedzictwo kulturowe regionu oraz Gminę Orońsko.

Styczeń 2025

- XII Forum Dyskusyjne Lokalnych Organizacji Pozarządowych – spotkanie poświęcone działalności organizacji pozarządowych z terenu Gminy Orońsko oraz zwiększaniu aktywności społecznej mieszkańców.

Luty 2025

- Udział Wójta Gminy Orońsko w uroczystości wręczenia nagrody „Strażak Miesiąca” w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego. Wyróżnienie otrzymał druż Mateusz Matysiak z OSP Orońsko.

Marzec 2025

- Udział Zespołu Ludowego „Zaborowianki” z Zaborowia w 50. Międzywojewódzkim Sejmiku Wiejskich Zespołów Teatralnych w Tarnogrodzie, promującym kulturę ludową i dawne obrzędy wiejskie.

Kwiecień 2025

- Nawiązanie współpracy z Fundacją na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa (FDPA) oraz Instytutem Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w ramach projektu RUSTIK – Rural Sustainability Transitions through Integration of Knowledge for Improved Policy Processes,
- Udział Wójta Gminy Orońsko w uroczystościach upamiętniających 85. rocznicę tragicznych wydarzeń w Skłobach i Stefankowie.

Maj 2025

- Obchody 60-lecia działalności jednostki OSP KSRG Dobrut połączone z przekazaniem samochodu ratowniczo-gaśniczego,
- Udział Wójta Gminy Orońsko w jubileuszu 10-lecia działalności Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Razem na Piaskowcu”.

Czerwiec 2025

- Organizacja Lokalnej Akademii Sportu Powszechnego w Orońsku w ramach programu „Aktywna Szkoła”,
- Organizacja pikniku rodzinnego w Chronowie przy współudziale lokalnej społeczności i jednostki OSP Chronów.

Lipiec 2025

- Organizacja XXVIII Wojewódzkiego Przeglądu Zespołów Ludowych Prezentujących Zwyczaje i Obrzędy w Zaborowiu pod Honorowym Patronatem Marszałka Województwa Mazowieckiego oraz Starosty Powiatu Szydłowieckiego,
- Wręczenie Medalu Pamiątkowego „Pro Masovia” Pani Dorocie Gawor – założycielce zespołu „Zaborowianki”,
- Udział Gminy Orońsko w III Powiatowym Przeglądzie Dorobku Artystycznego i Kulinarного Gmin Powiatu Szydłowieckiego.

Sierpień 2025

- Organizacja Festynu Rodzinnego na kompleksie sportowym GKS „Oronka” w Orońsku,
- Uroczystości upamiętniające wystąpienia chłopskie z 1934 roku w Guzowie,
- Udział władz Gminy Orońsko w obchodach upamiętniających bitwę pod Kowalą z 1863 roku,
- Organizacja pikniku rodzinnego w Tomaszowie.

Wrzesień 2025

- Udział przedstawicieli Gminy Orońsko w Powiatowo-Gminnych Dożynkach w Mirowie,
- Współorganizacja Rajdu Rowerowego Szlakiem Powstania Styczniowego 1863 roku,
- Udział Kół Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy Orońsko w wydarzeniu „Smakowite Mazowsze 2025”,

- Organizacja wydarzenia „Dzień Pieroga w Orońsku” w ramach projektu „Akademia pozytywnych seniorów”,
- Organizacja turnieju „Z Orlika na Stadion” w ramach programu „Aktywna Szkoła”,
- Organizacja pikniku rodzinnego w Helenowie,
- Udział Wójta Gminy Orońsko w obchodach 86. rocznicy bitwy pod Barakiem.

Październik 2025

- Udział Gminy Orońsko w organizacji ogólnopolskiej konferencji naukowej „Dzieje wielkich rodów i (nie)zwykłych ludzi. Odrowążowie i ich dziedzictwo w Szydłowcu”,
- Organizacja konferencji prasowej dotyczącej planowanej budowy budynku na potrzeby przedszkola i żłobka na terenie Gminy Orońsko.

Listopad 2025

- Organizacja obchodów Narodowego Święta Niepodległości wraz z uroczystościami patriotycznymi w Orońsku i Krogulczy Mokrej,
- Inauguracja projektu pn. „Przystanek autobusowy w formie funkcjonalnej rzeźby przestrzennej dedykowany inż. Franciszkowi Ksaweremu Christianiemu”,
- Obchody 80-lecia Publicznej Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Wałsnowie połączone z poświęceniem i nadaniem sztandaru szkole.

Grudzień 2025

- Udział młodych judoków z Gminy Orońsko w Turnieju Mikołajkowym Judo Kielce 2025,
- Udział delegacji Młodzieżowej Rady Gminy Orońsko w wizycie studyjnej w Parlamencie Europejskim w Brukseli,
- Dystrybucja okolicznościowych kartek świątecznych prezentujących witraże kościoła pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Orońsku.

Informacje dotyczące wydarzeń publikowane były na stronie internetowej Urzędu Gminy w Orońsku, w mediach społecznościowych oraz mediach lokalnych.

3.10. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku jest jednostką organizacyjną gminy, powołaną do realizacji zadań w zakresie pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Podstawowym celem działalności Ośrodka jest rozpoznawanie i zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które z powodu trudnej sytuacji życiowej nie są w stanie pokonać trudności w oparciu o własne środki. Pomoc społeczna ukierunkowana jest na wsparcie w sytuacjach takich jak: ubóstwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba,

przemoc w rodzinie, ochrona macierzyństwa i wielodzietności, pomoc ofiarom handlu ludźmi, a także na zapewnienie wsparcia w razie sytuacji kryzysowych oraz klęsk żywiołowych. Wnioskodawcy mają również prawo zwrócić się o pomoc w innych trudnych okolicznościach nieujętych w katalogu ustawowym.

Struktura organizacyjna (stan na 31 grudnia 2025r.)

- Kierownik Ośrodka: 1 etat
- Referat Świadczeń Rodzinnych: 1 etat
- Pracownicy socjalni: 3 osoby (2,5 etatu)
- Asystent rodziny: 0,5 etatu
- Opiekunka środowiskowa: 1 osoba, w zależności od potrzeb 1 etat lub 0,5 etatu
- Kierownik Klubu „Senior+”: 0,5 etatu
- Opiekun Klubu „Senior+”: 0,5 etatu

Realizowane zadania i wypłacone świadczenia w 2025 r.:

1. **Zasilki stałe: 26 osób objętych pomocą, 247 świadczenia, łączna kwota 307 123,30 zł**, finansowanie: budżet państwa. Dodatkowo 12 świadczeń na kwotę 12 623,40 zł dla obywatelki Ukrainy z Funduszu Pomocy dla Obywateli Ukrainy.
2. **Zasilki okresowe: 24 osoby, 140 świadczeń, kwota 85 726,46 zł**. Wypłaty zasiłków związane głównie z bezrobociem (129 świadczeń) oraz inne (11 świadczeń).
3. **Zasilki celowe i pomoc w naturze: 32 rodziny objętych pomocą, na łączną kwotę 16 435,00 zł**, w tym specjalny zasiłek celowy: 19 świadczeń (7200 zł), zdarzenie losowe: 1 świadczenie (2000,00 zł) Pomoc w naturze (węgiel) dla 3 rodzin.
4. **Dożywianie:** Program „Wieloletni program osłonowy Gminy Orońsko w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2024–2028”. 63 dzieci z 36 rodzin (164 osoby) dożywiane w 5 placówkach na terenie Gminy Orońsko i 3 placówkach poza terenem. **Całkowity koszt 51 106,00 zł (środki własne gminy 10 986,00 zł, dotacja wojewody 40 120,00 zł)**. Program „Posiłek w szkole i w domu”: 9 rodzin otrzymało zasiłki celowe (3 500,00 zł) oraz opłacono posiłki dla 63 dzieci (47 606,00 zł).
5. **Domy Pomocy Społecznej:** Kierowanie mieszkańców wymagających całodobowej opieki do Domu Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” w Szydłowcu 5 mieszkańców z gminy korzystało z pobytu; koszt odpłatności 302 092,09 zł.
6. **Klub „Senior+”** został utworzony 4 stycznia 2021 r., przeciwdziałanie izolacji seniorów, aktywizacja społeczna, adresat: 30 osób w wieku 60+, wydatki na ten cel wyniosły: 19 403,24 zł (dotacja 0,00 zł; środki własne 19 403,24 zł), natomiast na wynagrodzenia pracowników: 97 281,01 zł (dotacja 0,00 zł; środki własne 97 281,01 zł).

7. **Pomoc materialna o charakterze socjalnym:** Stypendia i zasiłki szkolne, łączna kwota: 26 514,87 zł , z tego: na stypendia: 24 654,87 zł oraz na zasiłki szkolne 1 860,00 zł (dotacja 23 863,38 zł; środki własne 2 651,49 zł).
8. **Zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy:** 0 świadczeń; zasiłek stały dla 1 obywatela Ukrainy: 12 623,40 zł.
9. **Wspieranie rodziny:** Asystent rodziny (0,5 etatu) objął wsparciem 7 rodzin z 17 dziećmi; koszty wynagrodzeń: 27304,00 zł (z budżetu gminy 11 418,00 zł; dofinansowanie: 15886,00 zł).
10. **Składka zdrowotna:** Od 9 osób pobierających świadczenia opiekuńcze odprowadzono składkę zdrowotną w kwocie: 28365,00 zł; od 23 osób pobierających zasiłek stały odprowadzono składkę zdrowotną w kwocie: 24804,61 zł.
11. **Składka na ubezpieczenie społeczne:** w roku 2025 GOPS opłacał składki do ZUS dla 31 osób na łączną kwotę 296 372zł oraz składki na ubezpieczenie społeczne do KRUS dla 6 osób na kwotę 10 273zł,
12. **Usługi opiekuńcze i specjalistyczne:** 6 osób skorzystało z usług opiekuńczych; 2 dzieci otrzymało specjalistyczne usługi (łączna kwota 14 000,00zł).
13. **Utrzymanie Ośrodka:** Całkowite wydatki: 476 763,16 zł (budżet państwa 167 860,99 zł; budżet gminy 308 902,17 zł).
14. **Odwołania od decyzji:** Brak odwołań od decyzji administracyjnych z pomocy społecznej.
15. **Świadczenia rodzinne:** 3732 zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłku rodzinnego na kwotę 411 075,77 zł; jednorazowe zapomogi „Becikowe”: 12 świadczeń (12 000,00zł); świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze: 622 świadczenia (2 018 956,00zł); zasiłek dla opiekuna: 12 świadczeń (7 440,00zł); zasiłek pielęgnacyjny: 2029 świadczeń (437 939,00zł); świadczenie rodzicielskie: 89 świadczeń (83 951,00zł).
16. **Fundusz alimentacyjny:** 16 dzieci, łączna kwota 92 446,67 zł., liczba rodzin: 13
17. **Odwołania – świadczenia rodzinne:** 1 odwołanie do SKO w Radomiu w sprawie świadczeń pielęgnacyjnych.
18. **Karta Dużej Rodziny:** Wydano karty: nowe rodziny: 8, rodzice: 5, nowy członek: 2, uzupełnienia: 2, ponowne wydania: 1, karty tradycyjne: 51; koszt: 344,00 zł.
19. **Program „Rodzina 500+”:** Ośrodek nie wypłaca w/w świadczeń . W roku 2025 nastąpił zwrot świadczenia wychowawczego w ramach koordynacji świadczeń na kwotę 1000zł.

3.11. Przeciwdziałanie uzależnieniom w gminie

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orońsku została powołana Zarządzeniem Nr 12/24 z dnia 31 stycznia 2024 r. Pracuje w pięcioosobowym składzie. W roku sprawozdawczym Komisja odbyła 12 posiedzeń, w tym 4 w pełnym składzie. Realizuje zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, we współpracy z Punktem Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Punkt Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa od marca 2022 r., w którym indywidualne sesje prowadzi terapeuta i specjalista ds. uzależnień. Punkt pełni dyżury w każdą środę w godz. 16:00–18:00.

3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Rada Gminy Orońsko podjęła Uchwałę Nr LVII/284/2022 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022–2025. Do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych i terapeutycznych na rzecz osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin.

4. Zakres działań profilaktyki uniwersalnej. Działania uniwersalne kierowane są do całych grup społecznych i obejmują:

1. Programy profilaktyczne w szkołach i placówkach oświatowo-kulturalno-sportowych.
2. System wsparcia uczniów (opieka psychologiczno-pedagogiczna, świetlice wiejskie, GOPS).
3. Współtworzenie szkolnych norm i regulaminów z udziałem uczniów, rodziców i grona pedagogicznego.
4. Angażowanie dzieci, młodzieży i rodziców w działania profilaktyczne.
5. Realizację procedur i strategii profilaktycznych na godzinach wychowawczych oraz lekcjach dedykowanych.
6. Finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych.
7. Wspieranie interdyscyplinarnego zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
8. Zwiększenie współpracy między szkołami, świetlicami wiejskimi i GOPS w zakresie opieki oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą.

9. Finansowanie zajęć i programów opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.
10. Edukacja i szkolenia dla rodziców oraz rozwijanie umiejętności nauczycieli i pedagogów w prowadzeniu zajęć profilaktycznych.
11. Realizacja środowiskowych programów profilaktycznych, w tym:
 - o wsparcie bezpiecznych form spędzania czasu wolnego poprzez dofinansowanie placówek i obiektów, promocja kultury życia wolnego od używek (imprezy, konkursy, happeningi, rajdy, koncerty), pozalekcyjne zajęcia sportowe (Animator sportu na boisku „Orlik”), dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego (obozy, kolonie).
12. Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej, przemocy i przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.

5. Partnerzy i finansowanie

Zadania realizują:

- Urząd Gminy w Orońsku (przeciwdziałanie alkoholizmowi i uzależnieniom behawioralnym),
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku (narkomania),
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Jednostki Organizacyjne Gminy: przedszkole i szkoły podstawowe; SP ZOZ; biblioteka.

Wsparcie finansowe i organizacyjne mogą również otrzymywać stowarzyszenia, fundacje, Koła Gospodyń Wiejskich oraz inne organizacje pozarządowe na podstawie ustawy o zdrowiu publicznym oraz ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

6. Realizacja programu. W okresie sprawozdawczym skoncentrowano się na profilaktyce uniwersalnej poprzez: promocję zdrowego stylu życia, wspieranie rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży, prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach, świetlicach oraz na boisku „Orlik”, a także poprzez działania terapeutyczne prowadzone przez psychologa-terapeutę, specjalistę ds. uzależnień zatrudnionego w placówkach oświatowych.

Gmina Orońsko będzie kontynuować współpracę z organizacjami społecznymi, kościelnymi i instytucjami publicznymi, zapewniając wsparcie merytoryczne, organizacyjne i finansowe w celu realizacji celów Programu.

Finansowanie działań profilaktycznych w 2025 r.

Źródło dochodów 2025 rok: wpływy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w kwocie: 113 457,56 zł, z tytułu opłaty za alkohole sprzedawane w opakowaniach o objętości do 300 ml. od tzw. „małpek” w kwocie: 27 807,60 zł.

Na realizację programu w budżecie gminy **zaplanowano ogółem: 210 106,08 zł**

- Faktycznie poniesione wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi: **182 655,94 zł**

Tabela 14. Zadania finansowane w 2025r., ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

LP	NAZWA ZADANIA	WNIOSKODAWCA	KWOTA w zł
1	„Otwarte Hale – IV edycja”	Urząd Gminy w Orońsku	23 289, 75
2	„XI Międzyświatlicowy Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Wójta ‘	Urząd Gminy w Orońsku	3 500
3	„ Turniej Piłki Siatkowej Mężczyzn o Puchar Wójta Gminy Orońsko”	Urząd Gminy w Orońsku	4 500
4	„Nie baw się używkami - baw się z nami”	Urząd Gminy w Orońsku	3 500
5	„Międzyszkolny Konkurs Kolęd i Pastorałek Hej kolęda, kolęda”	Urząd Gminy w Orońsku	3 800
6	„Ferie zimowe 2025 – ferie bezpieczne, ferie aktywne”	Urząd Gminy w Orońsku	3 136, 39
7	„Powiatowy festiwal piosenki o zdrowiu”	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Szydłowcu	1 000
8	„Działania na rzecz ograniczenia negatywnych skutków wynikających z nadużywania alkoholu...”	PSP im. K. Makuszyńskiego w Wałsnowie	3 252, 46
9	„Dodatkowe warsztaty plastyczne, muzyczne oraz zajęcia sportowe dla dzieci w wieku przedszkolnym”	Przedszkole Samorządowe- Zespół Wychowania Przedszkolnego w Krogulczy Suchej	4 000
10	„Majówka z Siatkówką o Puchar Wójta Gminy Orońsko”	Urząd Gminy w Orońsku	2 988, 71
11	„ „ Otwarte Hale – V edycja”	Urząd Gminy w Orońsku	5 853, 75
12	„Baw się razem z nami – Świątlicowy Dzień Dziecka”	Urząd Gminy w Orońsku	4 485, 87
13	„Turniej Piłki Nożnej Mężczyzn o Puchar Wójta Gminy Orońsko”	Urząd Gminy w Orońsku	4 990
14	„Czekoladowy Turniej Piłkarski”	Stowarzyszenie GKS „ORONKA”	3 500
15	Przedszkolna Olimpiada „Zdrowo – bez używek na sportowo”	Przedszkole Samorządowe w Orońsku	2 394, 01
16	„Wycieczka edukacyjno – integracyjna MDP w Orońsku”	Ochotnicza Straż Pożarna w Orońsku	7 384, 90
17	„Rodzinnie, radośnie i bez alkoholu – piknik w Tomaszowie”	Urząd Gminy w Orońsku	999, 86
18	Wycieczka integracyjna „Po sąsiedzku w Świętokrzyskim”	Urząd Gminy w Orońsku	3 385
19	„Postęp CUP VI”	LKS „Postęp” Łaziska	12 000
20	„Otwarte Hale – VI edycja”	Urząd Gminy w Orońsku	12 328, 75
21	„Aktywna szkoła – raz, dwa, trzy – ABC pływania”	Urząd Gminy w Orońsku	20 999, 98
22	„Apel Młodych”	Fundacja „Młodzi Radom”	500
23	Program profilaktyki uzależnień „Biegnij po więcej”	Publiczna Szkoła Podstawowa w Orońsku	2 100
24	VII Międzyszkolny Przegląd Piosenki Patriotycznej „W hołdzie dla Niepodległej”	Publiczna Szkoła Podstawowa w Guzowie	2 498
		Razem	136 387,43

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z UG Orońsko.

Działania Komisji w 2025 r.

- Rozpatrzono **4 wnioski** (Komenda Powiatowa Policji, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, członkowie rodzin). We wszystkich sprawach wdrożono możliwe rozwiązania; część wniosków zakończono, część zawieszono na czas terapii, pozostałe w trakcie procedowania do biegłego sądowego w celu określenia stopnia uzależnienia.
- Skierowano **5 osób** nadużywających alkoholu i członków ich rodzin do Punktu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Do 31 grudnia 2025 r. do Punktu zgłosiło się **5 osób** uzależnionych, 1 współuzależniona, dla których łącznie udzielono 72 porady. Osoby te były skierowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orońsku i w większości korzystają z terapii regularnie.
- Informowano członków rodzin osób nadużywających alkoholu o dostępności pomocy i poradnictwa.
- Komisja występowała do Komendy Powiatowej Policji (informacje o zakłócaniu ładu) oraz do GOPS (sytuacja rodzin).
- Nie zostały przeprowadzone kontrole **punktów sprzedaży alkoholu**.
- W 2025 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orońsku pozytywnie zaopiniowała 6 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w punktach sprzedaży alkoholu oraz 1 wniosek o wydanie zezwolenia na jednorazową sprzedaż alkoholu.

W wyniku podjętych działań gminne struktury profilaktyczne funkcjonują prawidłowo, a finansowanie Programu umożliwiło realizację szerokiego spektrum inicjatyw edukacyjnych, sportowych i kulturalnych, służących ograniczeniu zjawiska uzależnień oraz wspieraniu osób zagrożonych.

4. Finanse gminy

4.1. Budżet gminy

Budżet gminy to roczny plan finansowy, który określa dochody i wydatki gminy. Jest to podstawą gospodarki finansowej gminy i uchwalany jest w formie uchwały budżetowej przez radę gminy. Elementy budżetu gminy:

- **Dochody:** obejmują dochody własne gminy (np. podatki, opłaty), subwencje i dotacje z budżetu państwa.
- **Wydatki:** obejmują wydatki bieżące (np. wynagrodzenia, utrzymanie infrastruktury) i wydatki majątkowe (np. inwestycje).
- **Przychody i rozchody:** dotyczą operacji finansowych, które nie wpływają na dochody i wydatki, ale mogą mieć wpływ na sytuację finansową gminy.
- **Uchwała budżetowa:** dokument, który zawiera plan dochodów i wydatków, a także przychodów i rozchodów.

Zarząd gminy (wójt/burmistrz/prezydent): przygotowuje projekt budżetu.

Rada gminy: uchwała budżet w formie uchwały budżetowej.

Wójt/burmistrz/prezydent: odpowiada za wykonanie budżetu i składa sprawozdania z jego wykonania.

Rada gminy: kontroluje działalność wójta/burmistrza/prezydenta w zakresie wykonania budżetu.

Regionalna Izba Obrachunkowa: sprawuje nadzór nad gospodarką finansową gminy.

4.1.1. Dochody

Najważniejszym źródłem dochodów Gminy Orońsko w 2025 roku i jednocześnie źródłem dochodów własnych były wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych. Wpływy w kwocie 14 541 778,17 zł stanowiły 32,75% wszystkich dochodów Gminy. Pięć najistotniejszych pozycji po stronie dochodowej budżetu Gminy składa się łącznie na 77,39% wszystkich wpływów. Najważniejszym źródłem dochodów własnych Gminy Orońsko w 2025 roku były wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych, które wyniosły 14 541 778,17 zł i generowały 32,75% wpływów do budżetu. Istotnymi źródłami dochodów własnych gminy były również wpływy z podatku od nieruchomości, wpływy z usług oraz wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu

terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw, wykonane odpowiednio w wysokości 1 737413,89 zł, 1 445837,15 zł i 1 143938,17 zł.

Dochody ogółem

44 400 050,67 zł
wykonane w 2025 r.

+11,60%
do roku 2024

Dochody ogółem na mieszkańca

7 491,15 zł
wykonane w 2025 r.

+12,39%
do roku 2024

Dochody bieżące na mieszkańca

6 488,73 zł

Wartość wskazuje na poziom transferów bieżących do budżetu.

Dochody majątkowe na mieszkańca

1 002,42 zł

Wartość wskazuje na skuteczność działań w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków na inwestycje

Dochody własne na mieszkańca

3 696,69 zł

Wartość wskazuje na poziom samodzielności finansowej jednostki i poziom elastyczności budżetu.

Dochody unijne na mieszkańca

614,96 zł

Wartość wskazuje na aktywność jednostki w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.

Wykres 19. 10 głównych źródeł dochodów Gminy Orońsko w 2025 roku

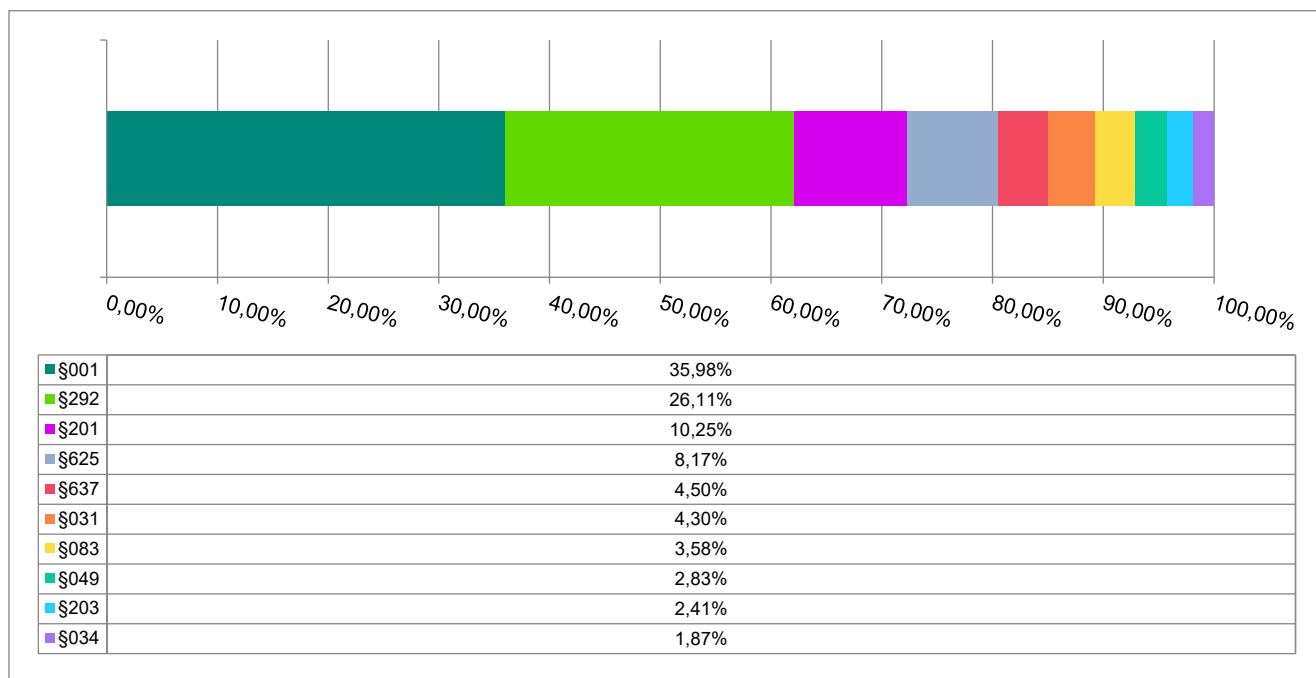

Tabela 15. Dochody Gminy Orońsko w 2025 roku

Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
001	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	14 541 778,17
292	Subwencje ogólne z budżetu państwa	10 552 848,04
201	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	4 143 268,13
625	Dotacja celowa w ramach programów finansowych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	3 303 642,18
637	Środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych	1 819 596,80
031	Wpływy z podatku od nieruchomości	1 737 413,89
083	Wpływy z usług	1 445 837,15
049	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	1 143 938,17
203	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	974 975,47
034	Wpływy z podatku od środków transportowych	756 335,67
275	Środki na uzupełnienie dochodów gmin	650 592,79
032	Wpływy z podatku rolnego	414 341,84
050	Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	406 042,70
077	Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	360 860,00
205	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	341 250,00
633	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	254 844,06
630	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	199 908,00
067	Wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego	186 149,34
097	Wpływy z różnych dochodów	146 435,07
048	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	113 457,56
092	Wpływy z pozostałych odsetek	105 635,40

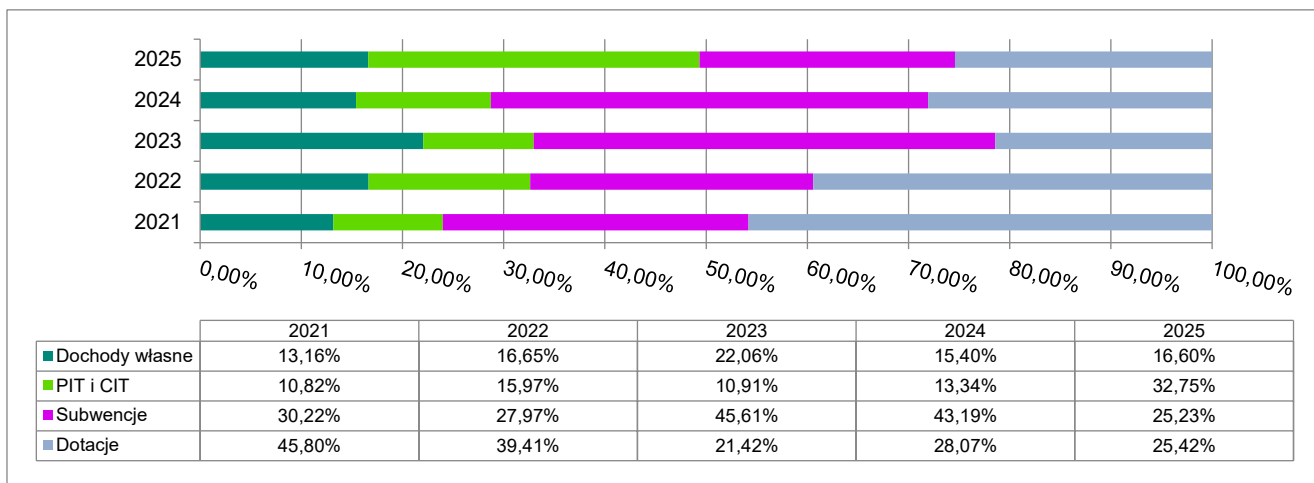
RAPORT O STANIE GMINY OROŃSKO ZA ROK 2025

Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
271	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	89 232,57
033	Wpływy z podatku leśnego	64 961,71
217	Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych	64 284,00
075	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	63 780,21
091	Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	62 704,96
094	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	56 408,76
246	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na realizację zadań bieżących jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	53 600,00
062	Wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne, w tym opłaty za częstotliwości	42 815,72
066	Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego	36 817,65
268	Rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych	33 838,00
041	Wpływy z opłaty skarbowej	33 695,50
095	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	33 242,00
096	Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej	31 560,00
027	Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	27 807,60
036	Wpływy z podatku od spadków i darowizn	23 975,00
244	Dotacja otrzymana z państwowego funduszu celowego na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych	16 800,00
210	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	12 651,68
269	Środki z Funduszu Pracy otrzymane na realizację zadań wynikających z odrębnych ustaw	12 274,76
055	Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	9 180,07
069	Wpływy z różnych opłat	7 986,16
064	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	7 749,55
236	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	6 650,25
291	Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	4 756,34
087	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	2 493,55

RAPORT O STANIE GMINY OROŃSKO ZA ROK 2025

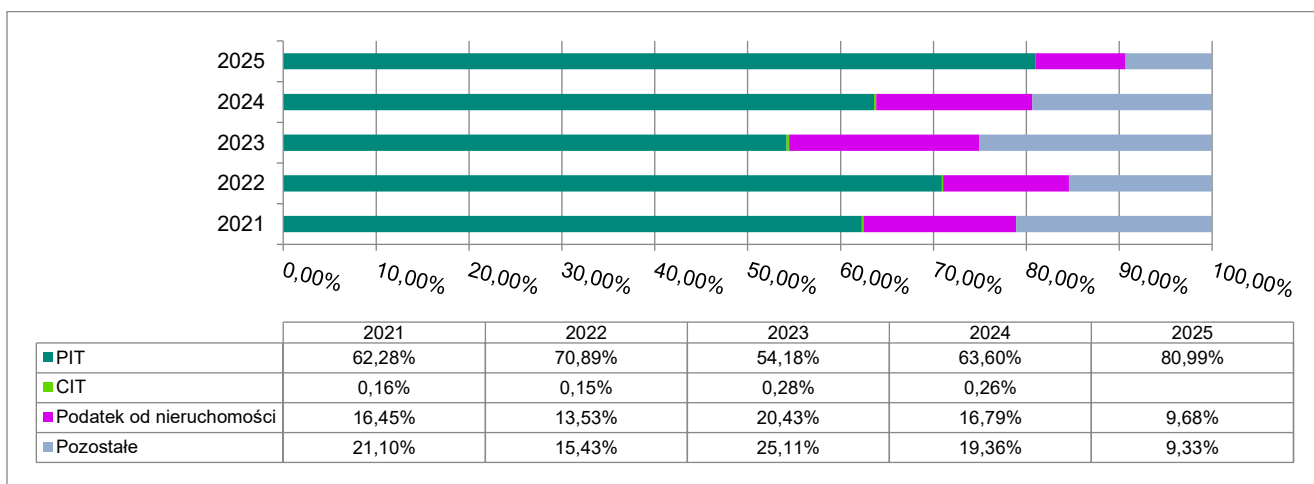
Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
043	Wpływy z opłaty targowej	1 060,00
046	Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	574,20
	Razem	44 400 050,67

Wykres 20. Dochody Gminy Orońsko wg kategorii w 2025 roku w porównaniu do lat 2021-2024

*z uwagi na pośredni charakter w ramach zestawienia z dochodów własnych wydzielono PIT i CIT

Wykres 21. Dochody podatkowe Gminy Orońsko wg kategorii w 2025 roku w porównaniu do lat 2021-2024

Łączny koszt skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w 2025 roku:
2 655 036,13 zł.

Łączny koszt udzielenia ulg i zwolnień podatkowych w 2025 roku: 345 665,82 zł.

Udział dotacji inwestycyjnych w dochodach ogółem

12,56%

+ 0,71 pp.
do roku 2024

W strukturze dochodów budżetowych Gminy Orońsko w 2025 roku znalazły się dotacje inwestycyjne. Wartość wykonanych dotacji w 2025 roku wyniosła 5 577 991,04 zł, z czego 3 303 642,18 zł było środkami pochodzącymi z budżetu środków europejskich.

4.1.2. Wydatki**Wydatki ogółem**

43 458 915,21 zł
wykonane w 2025 r.

+6,03%
do roku 2024

Wydatki ogółem na mieszkańca

7 332,36 zł
wykonane w 2025 r.

+6,78%
do roku 2024

Wydatki bieżące na mieszkańca

5 937,16 zł

Wartość wskazuje na poziom środków, jaki przeznaczano na realizację zadań bieżących jednostki.

Wydatki majątkowe na mieszkańca

1 395,20 zł

Wartość wskazuje na poziom nakładów na realizację inwestycji oraz przyjęte priorytety w zakresie realizacji zadań własnych.

Środki własne na inwestycje

2 983 741,34 zł

Wartość nadwyżki operacyjnej pomniejszona o spłatę długu.
Wskazuje na zdolność do realizacji inwestycji bez
pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Wydatki zrealizowane z dofinansowaniem

5 024 861,17 zł

Wartość wydatków zrealizowanych z udziałem środków
zagranicznych i z RFPŁ oraz RFIL. Świadczy o aktywności JST
w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania.

W 2025 roku Gmina Orońsko najwięcej środków przeznaczyła na realizację zadań z zakresu oświaty i wychowania. Wykonano je na poziomie 18 279 159,35 zł, co stanowiło 42,06% wydatków Gminy. Znaczący udział w strukturze odegrały wydatki zrealizowane w ramach rolnictwa i łowiectwa. Na realizację zadań z tego zakresu wydatkowano łącznie 6 530 649,73 zł, co stanowiło 15,03% wydatków Gminy. Wydatki z zakresu administracji publicznej zrealizowano na poziomie 6 025 361,62 zł, co stanowiło 13,86% wydatków Gminy. Wydatki z zakresu rodziny wykonano w wysokości 3 618 480,44 zł, co stanowiło 8,33% wydatków Gminy, natomiast w ramach gospodarki komunalnej i ochrony środowiska wydatkowano 2 123 591,63 zł, co stanowiło 4,89% wydatków Gminy.

Należy zauważyć, że Gmina Orońsko zrealizowała wydatki bieżące na oświatę w wysokości 18 261 671,77 zł. Warto zwrócić uwagę, że Gmina Orońsko zrealizowała inwestycje na kwotę 8 269 372,17 zł. Zestawiając to z otrzymanymi dotacjami w wysokości 5 577 991,04 zł, należy wskazać, że pokrycie inwestycji dotacjami wyniosło 67,45%.

Szczegóły dotyczące wydatków Gminy Orońsko przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Wydatki Gminy Orońsko w 2025 roku

Dział	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
801	Oświata i wychowanie	18 279 159,35
010	Rolnictwo i łowiectwo	6 530 649,73
750	Administracja publiczna	6 025 361,62
855	Rodzina	3 618 480,44
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 123 591,63
600	Transport i łączność	2 123 117,84
852	Pomoc społeczna	1 572 500,47
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	456 847,12
926	Kultura fizyczna	445 975,80
757	Obsługa długu publicznego	440 278,03
700	Gospodarka mieszkaniowa	425 469,22
752	Obrona narodowa	297 969,32
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	283 412,85
710	Działalność usługowa	268 900,15
720	Informatyka	231 732,00
851	Ochrona zdrowia	182 655,94
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	104 548,78
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	26 523,42
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	21 741,50
758	Różne rozliczenia	0,00
	Razem	43 458 915,21

4.1.3. Zadłużenie**Zadłużenie Gminy Orońsko**

8 047 000,00 zł
na koniec 2025 r.

+12,99%
do roku 2024

Zadłużenie na mieszkańca

1 357,69 zł
na koniec 2025 r.

+13,79%
do roku 2024

Wynik budżetu ogółem

941 135,46 zł

Określa nominalną różnicę pomiędzy wysokością uzyskanych dochodów i zrealizowanych wydatków.

Wynik budżetu bieżącego

3 269 163,04 zł

Wartość wskazuje na zdolność do realizacji inwestycji i spłaty zobowiązań bez pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Zadłużenie w stosunku do dochodów

18,12%

Wartość wskazuje na udział kwoty długu w dochodach budżetowych.

Koszt obsługi długu

440 278,03 zł

Wartość wydatków na zapłatę odsetek.

Kwota długu w 2025 wzrosła z poziomu 7 121 800,00 zł do poziomu 8 047 000,00 zł. Należy zauważyć, że wzrost zadłużenia jest zjawiskiem sektorowym. Na przestrzeni ostatniego roku zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego wzrosło o 8,08%, przy czym wzrost zadłużenia gmin wyniósł 9,94%. Wzrost zadłużenia jest bezpośrednio związany ze spadkiem wyniku operacyjnego, co zwiększa konieczność skorzystania ze środków zwrotnych m.in. na zapewnienie wkładu własnego do realizowanych inwestycji.

Należy tu podkreślić, że Gmina zaciągnęła w 2026 kredyt w wysokości 1 300 000 zł. z przeznaczeniem na sfinansowanie części inwestycji pokrywanej z dotacji KPO (kanalizacja ul. Starowiejska i Górna w Orońsku). Kredyt został spłacony w marcu 2026 r. po otrzymaniu dotacji.

5. Informacja o najważniejszych działaniach zrealizowanych na terenie Gminy Orońsko w 2025 roku

Gmina Orońsko w 2025 roku konsekwentnie realizowała działania ukierunkowane na rozwój infrastruktury technicznej, poprawę jakości życia mieszkańców, wzmacnianie aktywności społecznej oraz rozwój oferty edukacyjnej, sportowej i kulturalnej. Istotnym elementem działalności było pozyskiwanie środków zewnętrznych z programów krajowych i samorządowych, umożliwiających realizację inwestycji drogowych, wodno-kanalizacyjnych, ekologicznych, społecznych oraz cyfrowych.

Kontynuowano współpracę z administracją rządową i samorządową, w szczególności z Samorządem Województwa Mazowieckiego, ministerstwami oraz instytucjami odpowiedzialnymi za wdrażanie programów pomocowych i inwestycyjnych. Podejmowano również działania służące wzmacnianiu integracji lokalnej społeczności, aktywizacji mieszkańców oraz pielęgnowaniu dziedzictwa kulturowego i tradycji lokalnych.

1. Wydarzenia kulturalne, społeczne i sportowe

- XI Międzyświatlicowy Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Wójta Gminy Orońsko – wydarzenie integrujące dzieci i młodzież ze świetlic działających na terenie gminy,
- Turniej Piłki Siatkowej Mężczyzn o Puchar Wójta Gminy Orońsko – popularyzacja aktywności sportowej i integracja mieszkańców,
- Turniej Piłki Nożnej Mężczyzn o Puchar Wójta Gminy Orońsko,
- „Majówka z siatkówką” o Puchar Wójta Gminy Orońsko,
- realizacja programu „Aktywna Szkoła”, obejmującego m.in. Lokalną Akademię Sportu Powszechnego, turniej „Z Orlika na Stadion”, „Ręczna na Orliku” oraz „Lekkoatletyka na Orlikach”,
- realizacja programu „Aktywna Szkoła – Raz, Dwa, Trzy ABC Pływania” skierowanego do uczniów szkół podstawowych,
- VI Edycja Turnieju Piłkarskiego „POSTĘP CUP” organizowanego przez LKS „POSTĘP” Łaziska,
- II Edycja biegu „Postęp w bieganiu” organizowanego z okazji Narodowego Święta Niepodległości,
- Wyścig Kolarski „IV Memoriał Stanisława Chełmińskiego” organizowany przez Stowarzyszenie Odnowy i Rozwoju Gminy Orońsko,
- „Czekoladowy Turniej Piłki Nożnej” organizowany przez GKS „ORONKA” Orońsko,

- realizacja wydarzeń organizowanych przez świetlice wiejskie, bibliotekę oraz jednostki organizacyjne gminy, obejmujących warsztaty, spotkania integracyjne, wydarzenia patriotyczne i działania kulturalne.

2. Rozwój infrastruktury i inwestycje

- realizacja zadania pn. „Modernizacja układu komunikacyjnego w miejscowości Orońsko obejmującego ulice: Dworską, Cichą oraz Miłą” – pozyskane dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład wyniosło 3 543 274,12 zł,
- pozyskanie środków na realizację zadania pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Orońsku – obejmująca ulice Górną i Starowiejską” – dofinansowanie w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności wyniosło 2 628 264,36 zł,
- budowa ul. Krótkiej i ul. Sportowej w Łaziskach wraz z odwodnieniem oraz remontem chodników – dofinansowanie z Programu Polski Ład wyniosło 1 819 596,80 zł,
- realizacja zadania pn. „Budowa stawu o powierzchni przekraczającej 1000 m² i nieprzekraczającej 5000 m² w miejscowości Zaborowie gm. Orońsko” – pozyskane dofinansowanie wyniosło 285 510,00 zł,
- refundacja kosztów budowy kanalizacji sanitarnej w Orońsku zrealizowanej w 2022 roku – refundacja z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego wyniosła 1 590 000,00 zł,
- realizacja działań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest – dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie wyniosło 50 000,00 zł,
- realizacja projektów ekologicznych w ramach programu „Mazowsze dla Klimatu 2025”:
 - „Zagospodarowanie terenów zielonych” – dofinansowanie 11 528,00 zł,
 - „Mała retencja wodna” – dofinansowanie 5 525,00 zł,
- przebudowa obiektu sportowego LKS „POSTĘP” Łaziska – dofinansowanie z budżetu Województwa Mazowieckiego wyniosło 109 908,00 zł,
- realizacja inwestycji w ramach programu „Mazowsze dla sołectw 2025”:
 - wymiana wiat przystankowych – dofinansowanie 60 000,00 zł,
 - wykonanie miejsc postojowych i parkingowych w Guzowie – dofinansowanie 30 000,00 zł.

3. Projekty społeczne, edukacyjne i cyfrowe

- realizacja projektu „Cyberbezpieczny Samorząd”, obejmującego modernizację infrastruktury teleinformatycznej Urzędu Gminy, wdrożenie Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji oraz szkolenia pracowników,
- realizacja programu „Cyfrowy Uczeń”,
- udział Gminy Orońsko w projekcie „Mazowiecka Szkoła Przyszłości”,
- realizacja programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2025,
- realizacja projektu „Perły Mazowsza – cykl wyjazdów dla seniorów z Gminy Orońsko”,
- realizacja projektu „Z Mazowsza do Brukseli – Liderzy Przyszłości” skierowanego do Młodzieżowej Rady Gminy Orońsko,
- działania na rzecz przeciwdziałania bezdomności zwierząt w ramach programu „Mazowsze dla zwierząt 2025”.

4. Kultura i dziedzictwo

- pozyskanie przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Orońsku dofinansowania w ramach programu „Rzeźba w przestrzeni publicznej dla Niepodległej – 2025”, w kwocie 200 000,00 zł na realizację zadania pn. „Przystanek autobusowy w formie funkcjonalnej rzeźby przestrzennej dedykowany inżynierowi Franciszkowi Ksaweremu Christianiemu”,
- organizacja wydarzeń patriotycznych, kulturalnych i edukacyjnych przez jednostki organizacyjne gminy,
- wspieranie działalności świetlic wiejskich, bibliotek oraz lokalnych organizacji społecznych,
- działania związane z pielęgnowaniem lokalnej tradycji, dziedzictwa kulturowego oraz integracji mieszkańców.

Realizacja szerokiego zakresu przedsięwzięć inwestycyjnych, społecznych, edukacyjnych, sportowych i kulturalnych w 2025 roku stanowi potwierdzenie aktywnej polityki rozwojowej Gminy Orońsko, ukierunkowanej na poprawę jakości życia mieszkańców, rozwój infrastruktury oraz wzmacnianie aktywności społecznej i lokalnej tożsamości.

5.1 Informacja o realizacji uchwał rady gminy, realizacji polityk, programów, strategii.

REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY I WNIOSKÓW KOMISJI RADY GMINY kadencja 2024-2029

W 2025 roku Rada Gminy Orońsko podjęła **91 uchwał**, których wykonanie powierzono Wójtowi Gminy Orońsko.

Tabela 17. Uchwały zrealizowane przez Gminę Orońsko w 2025 r.

L.P.	Numer Sesji	Numer Uchwały	Nazwa Uchwały	Stopień realizacji
1	XII	XII/69/25	wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Orońsko	W REALIZACJI
2	XII	XII/70/25	powołania Komisji Inwentaryzacyjnej do spraw komunalizacji mienia	W REALIZACJI
3	XIII	XIII/71/25	zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2025-2040	ZREALIZOWANA
4	XIII	XIII/72/25	zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2025 rok	ZREALIZOWANA
5	XIII	XIII/73/25	ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników oraz kandydatów na strażaków ochotników, ochotniczych straży pożarnych z terenu Gminy Orońsko biorących udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu ćwiczeniu lub działaniu prewencyjnym	W REALIZACJI
6	XIII	XIII/74/25	wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie przez Gminę Orońsko prawa własności nieruchomości gruntowych zabudowanych budynkiem stacji uzdatniania wody położonych w obrębie 0005 Chronów Wieś, gm. Orońsko, stanowiących działki oznaczone numerami ewidencyjnymi: 202/1, 202/2, 203/1, 203/2, 204/1, 204/2, 205/1, 205/2, 206/1, 206/2, 207/1, 207/2, 208/1	ZREALIZOWANA

7	XIII	XIII/75/25	określenia kryteriów wraz z liczbą punktów oraz dokumentów potwierdzających spełnianie kryterium na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do publicznego przedszkola, oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych oraz kryterium postępowania rekrutacyjnego do klas pierwszych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Orońsko	ZREALIZOWANA
8	XIII	XIII/76/25	powołania Programu Funkcjonowania Funduszu Wkładów Własnych jako instrumentu współpracy Gminy Orońsko z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2025	ZREALIZOWANA
9	XIII	XIII/77/25	zmiany w załączniku do uchwały Nr XI/65/24 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 grudnia 2024 r.	ZREALIZOWANA
10	XIV	XIV/78/25	zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2025-2040	ZREALIZOWANA
11	XIV	XIV/79/25	zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2025 rok	ZREALIZOWANA
12	XIV	XIV/80/25	niewyrażenia zgody na wyodrębnienie środków stanowiących fundusz sołecki w budżecie gminy na 2026 rok	ZREALIZOWANA
13	XIV	XIV/81/25	określenia szczegółowych wymogów raportu o stanie gminy	W REALIZACJI
14	XIV	XIV/82/25	uchwalenia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Orońsko w 2025 r.”	ZREALIZOWANA
15	XIV	XIV/83/25	zmiany uchwały LXX/343/23 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie powołania Rady Społecznej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z siedzibą przy ul. Brandta 10 w Orońsku	ZREALIZOWANA
16	XIV	XIV/84/25	wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie przez Gminę Orońsko prawa własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w obrębie 0007 Guzów, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 795	W REALIZACJI
17	XIV	XIV/85/25	wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie przez Gminę Orońsko prawa	W REALIZACJI

			własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w obrębie 0006 Dobrut, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 440/2	
18	XIV	XIV/86/25	wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie przez Gminę Orońsko prawa własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w obrębie 0011 Łaziska, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 217/106	W REALIZACJI
19	XV	XV/87/25	zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2025-2040	ZREALIZOWANA
20	XV	XV/88/25	zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2025 rok	ZREALIZOWANA
21	XV	XV/89/25	organizacji wspólnej obsługi finansowo-księgowej, administracyjnej i organizacyjnej dla samorządowych jednostek budżetowych Gminy Orońsko	W REALIZACJI
22	XV	XV/90/25	przekazania petycji według właściwości	ZREALIZOWANA
23	XV	XV/91/25	wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie przez Gminę Orońsko prawa własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w obrębie 0007 Guzów, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 210	W REALIZACJI
24	XV	XV/92/25	wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie przez Gminę Orońsko prawa własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w obrębie 0003 Chronów-Kolonia, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 516/2	W REALIZACJI
25	XV	XV/93/25	wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie przez Gminę Orońsko prawa własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w obrębie 0007 Guzów, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 502/2	W REALIZACJI
26	XV	XV/94/25	wyrażenia zgody na odpłatne nabycie przez Gminę Orońsko prawa własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w obrębie 0011 Łaziska, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 71	W REALIZACJI

27	XV	XV/95/25	wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie przez Gminę Orońsko prawa własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w obrębie 0007 Guzów, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 193	W REALIZACJI
28	XV	XV/96/25	wyrażenia zgody na dzierżawę nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 0007 Guzów, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 287	ZREALIZOWANA
29	XV	XV/97/25	wyrażenia zgody na dzierżawę nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 0007 Guzów, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 169	ZREALIZOWANA
30	XV	XV/98/25	wyrażenia zgody na sprzedaż zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 0007 Guzów, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 811/1	ZREALIZOWANA
31	XV	XV/99/25	wyrażenia zgody na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 0001 Bąków, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 399	ZREALIZOWANA
32	XV	XV/100/25	wyrażenia zgody na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 0006 Dobrut, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 360	ZREALIZOWANA
33	XV	XV/101/25	wyrażenia zgody na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 0004 Helenów, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 361	ZREALIZOWANA
34	XV	XV/102/25	wyrażenia zgody na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 0007 Guzów, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 183/2	ZREALIZOWANA
35	XV	XV/103/25	wyrażenia zgody na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 0012 Orońsko, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 650/2	ZREALIZOWANA
36	XV	XV/104/25	wyrażenia zgody na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 0016 Zaborowie, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 71/1	ZREALIZOWANA

37	XV	XV/105/25	wyrażenia zgody na zamianę nieruchomości gruntowych pomiędzy Gminą Orońsko, a Skarbem Państwa – Państwowym Gospodarstwem Leśnym – Lasy Państwowe Nadleśnictwo Radom	W REALIZACJI
38	XVI	XVI/106/25	przyjęcia i przekazania do organu regulacyjnego projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Orońsko	ZREALIZOWANA
39	XVII	XVII/107/2025	zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2025-2040	ZREALIZOWANA
40	XVII	XVII/108/2025	zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2025 rok	ZREALIZOWANA
41	XVII	XVII/109/2025	zmiany Uchwały XIII/75/2025 z dnia 30 stycznia 2025r. w sprawie określenia kryteriów wraz z liczbą punktów oraz dokumentów potwierdzających spełnianie kryterium na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do publicznego przedszkola, oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych oraz kryterium postępowania rekrutacyjnego do klas pierwszych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Orońsko	ZREALIZOWANA
42	XVII	XVII/110/2025	rozszerzenia nazwy ulicy w miejscowości Orońsko – ulicy Franciszka Ksawerego Christianiego	ZREALIZOWANA
43	XVII	XVII/111/2025	przyjęcia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Orońsko	W REALIZACJI
44	XVIII	XVIII/112/2025	zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2025-2040	ZREALIZOWANA
45	XVIII	XVIII/113/2025	zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2025 rok	ZREALIZOWANA
46	XIX	XIX/114/2025	udzielenia Wójtowi Gminy Orońsko wotum zaufania	ZREALIZOWANA
47	XIX	XIX/115/2025	zatwierdzenia sprawozdania finansowego Gminy Orońsko wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2024 rok	ZREALIZOWANA
48	XIX	XIX/116/2025	udzielenia Wójtowi Gminy Orońsko absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2024 rok	ZREALIZOWANA
49	XIX	XIX/117/2025	zatwierdzenia sprawozdania finansowego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Orońsku za 2024 rok	ZREALIZOWANA

RAPORT O STANIE GMINY OROŃSKO ZA ROK 2025

50	XIX	XIX/118/2025	zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2025-2040	ZREALIZOWANA
51	XIX	XIX/119/2025	zmian w budżecie Gminy Orońsko na 2025 rok	ZREALIZOWANA
52	XX	XX/120/2025	zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2025-2040	ZREALIZOWANA
53	XX	XX/121/2025	zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2025 rok	ZREALIZOWANA
54	XXI	XXI/122/2025	zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2025 rok	ZREALIZOWANA
55	XXI	XXI/123/2025	zmiany Uchwały Nr XV/105/2025 Rady Gminy w Orońsku z dnia 29 kwietnia 2025 r.	ZREALIZOWANA
56	XXII	XXII/124/2025	zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2025 rok	ZREALIZOWANA
57	XXII	XXII/125/2025	ustalenia dopłaty do taryfy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków dla odbiorców usług z terenu Gminy Orońsko	W REALIZACJI
58	XXIII	XXIII/126/2025	rozpatrzenia informacji o ujawnionych okolicznościach, wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych	ZREALIZOWANA
59	XXIII	XXIII/127/2025	zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2025-2040	ZREALIZOWANA
60	XXIII	XXIII/128/2025	zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2025 rok	ZREALIZOWANA
61	XXIII	XXIII/129/2025	wydania opinii o wywiązywaniu się z obowiązków służbowych przez Wójta Gminy Orońsko	ZREALIZOWANA
62	XXIV	XXIV/130/2025	przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Orońsko na lata 2025-2030	W REALIZACJI
63	XXIV	XXIV/131/2025	stanowiska dotyczącego zmiany przepisów prawa w zakresie ponoszenia przez gminy kosztów pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej oraz możliwości egzekwowania tych opłat	ZREALIZOWANA
64	XXIV	XXIV/132/2025	wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Orońsko a Gminą Miasta Radomia dotyczącego zasad prowadzenia Międzyszkolnego Punktu Katechetycznego Kościoła Bożego w Polsce przy parafii Kościoła Jezusa Chrystusa w Radomiu	ZREALIZOWANA
65	XXIV	XXIV/133/2025	zaciągnięcia długoterminowej pożyczki	NIEZREALIZOWANA

66	XXIV	XXIV/134/2025	zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2025 rok	ZREALIZOWANA
67	XXIV	XXIV/135/2025	pozostawienia skargi dotyczącej udostępniania informacji publicznej przez Wójta Gminy Orońsko bez rozpoznania	ZREALIZOWANA
68	XXV	XXV/136/2025	pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	ZREALIZOWANA
69	XXV	XXV/137/2025	zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2025-2040	ZREALIZOWANA
70	XXV	XXV/138/2025	zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2025 rok	ZREALIZOWANA
71	XXV	XXV/139/2025	zaciągnięcia kredytu na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej	NIEZREALIZOWANA
72	XXV	XXV/140/2025	wyrażenia zgody na oddanie w najem oraz odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy najmu lokalu użytkowego na okres powyżej 3 lat	ZREALIZOWANA
73	XXV	XXV/141/2025	wyrażenia stanowiska Rady Gminy Orońsko dotyczącego planowanego zakładu zbierania, magazynowania i przetwarzania (odzysku) odpadów innych niż niebezpieczne na działce nr 262, obręb Guzów (0007), gmina Orońsko	ZREALIZOWANA
74	XXVI	XXVI/142/2025	przyjęcia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orońsku	W REALIZACJI
75	XXVI	XXVI/143/2025	zatwierdzenia Programu Naprawczego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Orońsku na lata 2025-2027	W REALIZACJI
76	XXVI	XXVI/144/2025	zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2025-2040	ZREALIZOWANA
77	XXVI	XXVI/145/2025	zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2025 rok	ZREALIZOWANA
78	XXVI	XXVI/146/2025	obniżenia ceny skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego na 2026 rok	W REALIZACJI
79	XXVI	XXVI/147/2025	określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości	W REALIZACJI
80	XXVI	XXVI/148/2025	wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami	W REALIZACJI

			komunalnymi od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Orońsko	
81	XXVI	XXVI/149/2025	pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	ZREALIZOWANA
82	XXVII	XXVII/150/2025	zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2025-2040	ZREALIZOWANA
83	XXVII	XXVII/151/2025	zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2025 rok	ZREALIZOWANA
84	XXVII	XXVII/152/2025	zmiany uchwały w sprawie zaciągnięcia kredytu na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej	ZREALIZOWANA
85	XXVII	XXVII/153/2025	określenia rodzajów świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej oraz warunków i sposobu ich przyznawania	W REALIZACJI
86	XXVII	XXVII/154/2025	przyjęcia „Rocznego programu współpracy Gminy Orońsko z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2026 rok”	W REALIZACJI
87	XXVII	XXVII/155/2025	powołania Komisji Konkursowej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Kierownika Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Orońsku	ZREALIZOWANA
88	XXVII	XXVII/156/2025	zatwierdzenia planu pracy Rady Gminy w Orońsku oraz planów pracy stałych Komisji Rady Gminy w Orońsku na 2026 rok	W REALIZACJI
89	XXVII	XXVII/157/2025	ustalenia wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, ustalenie planu finansowego tych wydatków oraz określenia ostatecznego terminu dokonania każdego wydatku ujętego w wykazie	W REALIZACJI
90	XXVII	XXVII/158/2025	Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2026-2040	W REALIZACJI
91	XXVII	XXVII/159/2025	Uchwała budżetowa na rok 2026	W REALIZACJI

Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru uchwał Rady Gminy w Orońsku za 2025 r.

Tabela 18. Rejestr wniosków Komisji Finansowo-Budżetowej i Spraw Socjalnych złożonych w 2025 r.

Lp.	Nr posiedzenia	Data	Treść wniosku	Stopień realizacji (ew. uwagi)
1.	Nr 13	26.03.2025 r.	wykonanie Planu gospodarowania zasobem nieruchomości oraz mienia Gminy zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami	W REALIZACJI
2.	Nr 14	29.04.2025 r.	podział dz. ew. 554, obręb 0007 Guzów na działki do zabudowy jednorodzinnej wraz z wyznaczeniem dojazdowej drogi wewnętrznej	W REALIZACJI
3.	Nr 19	04.08.2025 r.	zmiana § 1: grupa taryfowa W1w – w okresie od 1 do 12 miesiąca ustala się dopłatę do abonamentu kwartalne w wysokości 5 zł	ZREALIZOWANY
4.	Nr 19	04.08.2025 r.	ustanowić dopłaty tak, aby kwota taryfy dla odbiorcy wynosiła 9 zł netto za m3 ścieków dla każdej z grup taryfowych	ZREALIZOWANY

Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru wniosków z 2025 r.

Tabela 19. Rejestr wniosków Komisji Rewizyjnej złożonych w 2025 roku

Lp.	Nr posiedzenia	Data	Treść wniosku	Stopień realizacji (ew. uwagi)
1.	Nr 4	24.03.2025 r.	Rozeznanie cenowe oraz rozeznanie lokalizacji na garaż na autobus szkolny	ZREALIZOWANY
2.	Nr 4	24.03.2025 r.	Przygotowanie zestawienia kosztów ponoszonych przez Gminę na poszczególne szkoły	ZREALIZOWANY

Tabela 20. Rejestr wniosków Komisji Oświaty, Kultury, Zdrowia i Sportu złożonych w 2025 roku

Lp.	Nr posiedzenia	Data	Treść wniosku	Stopień realizacji (ew. uwagi)
1.	Nr 6	31.01.2025 r.	Wydłużenie procedury odwoławczej z 3 do 5 dni – dot. zarządzenia Wójta Gminy ws postępowania rekrutacyjnego do oddziałów przedszkolnych	ZREALIZOWANY
2.	Nr 7	24.03.2025 r.	Rozeznanie cenowe oraz rozeznanie lokalizacji na garaż na autobus szkolny	ZREALIZOWANY

3.	Nr 7	24.03.2025 r.	Przygotowanie zestawienia kosztów ponoszonych przez Gminę na poszczególne szkoły	ZREALIZOWANY
4.	Nr 8	07.05.2025 r.	O informację dot. ilości dzieci przyjętych do PSP w Orońsku w pierwszym naborze do klasy I na rok szkolny 2025/2026 z uwzględnieniem ilości dzieci z obwodu oraz spoza	ZREALIZOWANY
5.	Nr 10	22.07.2025 r.	Zidentyfikowanie liczby uczniów w obwodach oraz propozycje równomiernego rozłożenia uczniów na: - 3 obwody przy założeniu zamknięcia szkoły w Ciepłej; - 2 obwody przy założeniu zamknięcia szkoły w Ciepłej i Wąsnowie	ZREALIZOWANY
6.	Nr 12	02.12.2025 r.	O możliwość finansowania budowy hali sportowej przy PSP w Guzowie oraz Sali gimnastycznej przy PSP w Ciepłej	ZREALIZOWANY
7.	Nr 13	23.12.2025 r.	Wykazanie liczby zastępstw dyrektorów szkół (liczby godzin zastępstw) w okresie od 01.09.2025 r. do 31.12.2025 r.	ZREALIZOWANY

Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru wniosków z 2025 r.

Tabela 21. Rejestr wniosków Komisji Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego, Promocji i Aktywności Społecznej złożonych w 2025 roku

Lp.	Nr posiedzenia	Data	Treść wniosku	Stopień realizacji (ew. uwagi)
1.	Nr 6	31.01.2025 r.	Wydłużenie procedury odwoławczej z 3 do 5 dni – dot. zarządzenia Wójta Gminy ws postępowania rekrutacyjnego do oddziałów przedszkolnych	ZREALIZOWANY
2.	Nr 7	24.03.2025 r.	Rozeznanie cenowe oraz rozeznanie lokalizacji na garaż na autobus szkolny	ZREALIZOWANY
3.	Nr 7	24.03.2025 r.	Przygotowanie zestawienia kosztów ponoszonych przez Gminę na poszczególne szkoły	ZREALIZOWANY
4.	Nr 8	07.05.2025 r.	O informację dot. ilości dzieci przyjętych do PSP w Orońsku w pierwszym naborze do klasy I na rok szkolny 2025/2026 z uwzględnieniem ilości dzieci z obwodu oraz spoza	ZREALIZOWANY
5.	Nr 10	22.07.2025 r.	Zidentyfikowanie liczby uczniów w obwodach oraz propozycje	ZREALIZOWANY

			równomiernego rozłożenia uczniów na: - 3 obwody przy założeniu zamknięcia szkoły w Ciepłej; - 2 obwody przy założeniu zamknięcia szkoły w Ciepłej i Wałsnowie	
6.	Nr 12	02.12.2025 r.	O możliwość finansowania budowy hali sportowej przy PSP w Guzowie oraz Sali gimnastycznej przy PSP w Ciepłej	ZREALIZOWANY
7.	Nr 13	23.12.2025 r.	Wykazanie liczby zastępstw dyrektorów szkół (liczby godzin zastępstw) w okresie od 01.09.2025 r. do 31.12.2025 r.	ZREALIZOWANY

Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru wniosków z 2025 r.

Tabela 22. Rejestr wniosków Komisji Samorządu Ładu, Porządku Publicznego, Handlu i Usług złożonych w 2025 roku

Lp.	Nr posiedzenia	Data	Treść wniosku	Referat odpowiedzialny za realizację	Stopień realizacji (ew. uwagi)
1.	Nr 4	31.01.2025 r.	Wydłużenie procedury odwoławczej z 3 do 5 dni – dot. zarządzenia Wójta Gminy ws postępowania rekrutacyjnego do oddziałów przedszkolnych	AOI	ZREALIZOWANY
2.	Nr 5	20.03.2025 r.	Sporządzenie mapy lokalizacji hydrantów na terenie Gminy Orońsko wraz z koordynatami/danymi współrzędnymi	RGK	W REALIZACJI
3.	Nr 5	20.03.2025 r.	Sporządzenie harmonogramu oceny stanu i planowanych napraw hydrantów na terenie Gminy Orońsko	RGK	W REALIZACJI
4.	Nr 5	20.03.2025 r.	Ustalenie właściciela słupa IT na działce nr 3 w Orońsku, ul. Górna i określenie możliwości jego przesunięcia	RGK	ZREALIZOWANY
5.	Nr 6	07.05.2025 r.	O informację dot. ilości dzieci przyjętych do PSP w Orońsku w pierwszym naborze do klasy I na rok szkolny 2025/2026 z uwzględnieniem ilości	AOI	ZREALIZOWANY

			dzieci z obwodu oraz spoza		
--	--	--	----------------------------	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru wniosków z 2025 r.

Tabela 23. Rejestr wniosków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji złożonych w 2025 roku.

Lp.	Nr posiedzenia	Data	Treść wniosku	Referat odpowiedzialny za realizację	Stopień realizacji (ew. uwagi)
1.			brak		

Źródło: opracowanie własne.

W Gminie Orońsko w 2025 roku funkcjonowały następujące dokumenty strategiczne, programowe i planistyczne:

- „Strategia Rozwoju Gminy Orońsko na lata 2016–2022”, przyjęta Uchwałą Nr XX/103/16 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 maja 2016 r.;
- „Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2018–2021”, przyjęty Uchwałą Nr L/249/18 Rady Gminy w Orońsku z dnia 9 marca 2018 r.;
- „Wieloletni Program Współpracy Gminy Orońsko z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2022–2024”, przyjęty Uchwałą Nr LVII/281/2022 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 marca 2022 r.;
- „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Orońsko na lata 2022–2025”, przyjęty Uchwałą Nr LVII/284/2022 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 marca 2022 r., zmienioną Uchwałą Nr LXI/301/2022 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 czerwca 2022 r.;
- „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Orońsko na lata 2024–2026”, przyjęty Uchwałą Nr III/16/2024 Rady Gminy w Orońsku z dnia 28 czerwca 2024 r.;
- „Wieloletni program osłonowy Gminy Orońsko w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2024–2028”, przyjęty Uchwałą Nr LXXX/387/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 29 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia programu osłonowego „Posiłek w szkole i w domu” Gminy Orońsko na lata 2024–2028;
- „Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017–2025”, przyjęta Uchwałą Nr XLVI/234/17 Rady Gminy w Orońsku z dnia 28 grudnia 2017 r.;

- „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Orońsko na lata 2011–2032”;
- „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Orońsko na lata 2021–2024 z perspektywą do roku 2028”, przyjęty Uchwałą Nr LXII/302/2022 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 sierpnia 2022 r.;
- „Plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2025–2028”;
- „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Orońsko”, opracowany na lata 2011–2026, przyjęty Uchwałą Nr XIII/62/11 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 sierpnia 2011 r. – dokument wymaga aktualizacji;
- „Program Promocji Gminy Orońsko wraz ze strategią komunikacji marketingowej do 2030 roku”, przyjęty Uchwałą Nr LV/260/2021 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 grudnia 2021 r.;
- „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Orońsko w 2025 r.”, przyjęty Uchwałą Nr XIV/82/2025 Rady Gminy w Orońsku z dnia 26 marca 2025 r.

6. REALIZACJA INWESTYCJI ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH

W 2025 roku Gmina Orońsko realizowała zadania inwestycyjne, społeczne, edukacyjne, ekologiczne oraz kulturalne przy wsparciu środków zewnętrznych pochodzących m.in. z budżetu państwa, programów Samorządu Województwa Mazowieckiego, Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, Rządowego Funduszu Polski Ład, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz środków europejskich.

Inwestycje infrastrukturalne

- **Modernizacja układu komunikacyjnego w Orońsku**

Gmina Orońsko realizowała zadanie pn. „Modernizacja układu komunikacyjnego w miejscowości Orońsko obejmującego ulice: Dworską, Cichą oraz Miłą”. Inwestycja była finansowana ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych (Edycja Druga). Kwota **dofinansowania wyniosła 3 543 274,12 zł**. Wartość inwestycji wyniosła 3 793 274,12 zł, przy wkładzie własnym Gminy Orońsko w wysokości 250 000,00 zł.

- **Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Orońsku**

Gmina Orońsko pozyskała środki na realizację zadania pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Orońsku – obejmująca ulice Górną i Starowiejską”. Dofinansowanie zostało przyznane w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) w kwocie **2 628 264,36 zł**. Łączna wartość zadania wynosi 3 089 938,30 zł. Zakres inwestycji obejmuje budowę sieci kanalizacyjnej przy ul. Górnej oraz ul. Starowiejskiej.

- **Budowa dróg w Łaziskach**

W ramach realizacji inwestycji wykonano budowę ul. Krótkiej o długości 167 m oraz ul. Sportowej o długości 175 m wraz z odwodnieniem. Przeprowadzono również remont istniejących chodników na terenie miejscowości Łaziska. Kwota dofinansowania z Programu Polski Ład wyniosła **1 819 596,80 zł**, natomiast całkowita wartość inwestycji wyniosła 2 020 244,40 zł.

- **Program „Mazowsze dla Klimatu 2025”**

Gmina Orońsko uzyskała dofinansowanie w ramach „Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Adaptacji do Zmian Klimatu – Mazowsze dla Klimatu 2025”, finansowanego z budżetu Województwa Mazowieckiego. Wsparcie obejmowało:

- „Zagospodarowanie terenów zielonych” – **dofinansowanie 11 528,00 zł**, wartość zadania 23 179,70 zł,
- „Mała retencja wodna” – **dofinansowanie 5 525,00 zł**, wartość zadania 8 016,57 zł.

- **Usuwanie wyrobów zawierających azbest**

Gmina Orońsko pozyskała środki na realizację zadania związanego z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. **Dofinansowanie w wysokości 50 000,00 zł** pochodziło z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Łączna wartość zadania wyniosła 89 999,42 zł. Zakres prac obejmował demontaż, odbiór, transport oraz unieszkodliwienie materiałów zawierających azbest.

- **Rządowy Program OLiOC na lata 2025–2026**

Gmina Orońsko w 2025 roku otrzymała **dofinansowanie w wysokości 283 098,46 zł**. Wartość zadania wyniosła 296 177,46 zł.

- **Budowa stawu w miejscowości Zaborowie**

Zrealizowano zadanie pn. „Budowa stawu o powierzchni przekraczającej 1000 m² i nieprzekraczającej 5000 m² w miejscowości Zaborowie gm. Orońsko”. Zadanie było współfinansowane ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, operacja typu „Zarządzanie

zasobami wodnymi”. Kwota **dofinansowania wyniosła 285 510,00 zł**, natomiast całkowity koszt zadania wyniósł 307 000,00 zł.

- **Staw Dobrut**

Gmina Orońsko otrzymała refundację z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w kwocie **114 000,00 zł** za zadanie zrealizowane w 2024 roku.

- **Przebudowa obiektu sportowego LKS Łaziska**

Gmina Orońsko uzyskała dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w kwocie **109 908,00 zł**. Wartość zadania wyniosła 146 545,68 zł.

- **Refundacja wydatków na budowę kanalizacji sanitarnej**

Gmina Orońsko otrzymała refundację wydatków poniesionych na realizację zadania pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami dla rejonu ulic: Dworskiej, Miłej i Cichej w Orońsku”, zrealizowanego w 2022 roku. Refundacja z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego wyniosła 1 590 000,00 zł.

Projekty społeczne i edukacyjne

- **Program „Mazowsze dla Młodzieży 2025”**

Gmina Orońsko uzyskała dofinansowanie na realizację zadania pn. „Z Mazowsza do Brukseli – Liderzy Przyszłości” w ramach programu „Mazowsze dla Młodzieży 2025”. Projekt obejmował wyjazd Młodzieżowej Rady Gminy do Brukseli. **Wysokość dofinansowania wyniosła 25 000,00 zł**, natomiast wartość zadania 43 900,00 zł.

- **Program „Mazowsze dla Seniorów 2025”**

Gmina Orońsko otrzymała dofinansowanie na realizację zadania pn. „Perły Mazowsza – cykl wyjazdów dla seniorów z Gminy Orońsko” w ramach programu „Mazowsze dla Seniorów 2025”. **Kwota dofinansowania wyniosła 35 489,57 zł**, natomiast wartość zadania 45 250,00 zł.

- **„Mazowiecka Szkoła Przyszłości”**

Gmina Orońsko w ramach projektu realizowanego z Programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021–2027, Priorytet VII „Fundusze Europejskie dla nowoczesnej i dostępnej edukacji na Mazowszu”, Działanie 7.2 „Wzmocnienie kompetencji uczniów”, otrzymała **dofinansowanie w kwocie 20 160,00 zł**.

- **Program „Mazowsze dla sołectw 2025”**

Gmina Orońsko uzyskała wsparcie finansowe w ramach „Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Sołectw Mazowsze 2025” w łącznej wysokości **90 000,00 zł**. Środki przeznaczone na:

- „Wymianę wiat przystankowych w miejscowościach Orońsko, Dobrut, Krogulcza Mokra oraz Krogulcza Sucha” – dofinansowanie 60 000,00 zł, wartość zadania 123 866,08 zł,
- „Wykonanie miejsc postojowych i parkingowych w miejscowości Guzów” – dofinansowanie 30 000,00 zł, wartość zadania 73 378,02 zł.

- **Program „Mazowsze dla zwierząt 2025”**

Gmina Orońsko uzyskała dofinansowanie na realizację zadania pn. „Zapobieganie bezdomności zwierząt” w ramach programu „Mazowsze dla zwierząt 2025”. Kwota dofinansowania **wyniosła 11 690,00 zł**, natomiast wartość zadania 23 380,00 zł.

- **Program „Cyfrowy Uczeń”**

Gmina Orońsko otrzymała wsparcie finansowe z dotacji celowej budżetu państwa na realizację Rządowego programu „Cyfrowy Uczeń” na lata 2025–2029. Kwota **dofinansowania wyniosła 60 000,00 zł**, natomiast wkład własny Gminy Orońsko wyniósł 15 000,00 zł.

- **„Aktywna Szkoła – Raz, Dwa, Trzy ABC Pływania”**

Realizowano zajęcia sportowe dla uczniów ukierunkowane na naukę pływania. Zadanie zostało **dofinansowane ze środków Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów Ministerstwa Sportu i Turystyki w kwocie 16 800,00 zł**. Wkład własny Gminy Orońsko wyniósł 20 999,98 zł.

- **„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2025**

Gmina Orońsko otrzymała **dofinansowanie w kwocie 186 620,35 zł** ze środków państwowego Funduszu Solidarnościowego.

Kultura i dziedzictwo

- **Dofinansowanie dla Gminnej Biblioteki Publicznej w Orońsku**

Gminna Biblioteka Publiczna w Orońsku uzyskała dofinansowanie w ramach programu „Rzeźba w przestrzeni publicznej dla Niepodległej – 2025”, realizowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. **Kwota dofinansowania wyniosła 200 000,00 zł** i stanowiła 100% kosztów realizacji zadania pn. „Przystanek autobusowy w formie funkcjonalnej rzeźby przestrzennej dedykowany inżynierowi Franciszkowi Ksaweremu Christianiemu”.

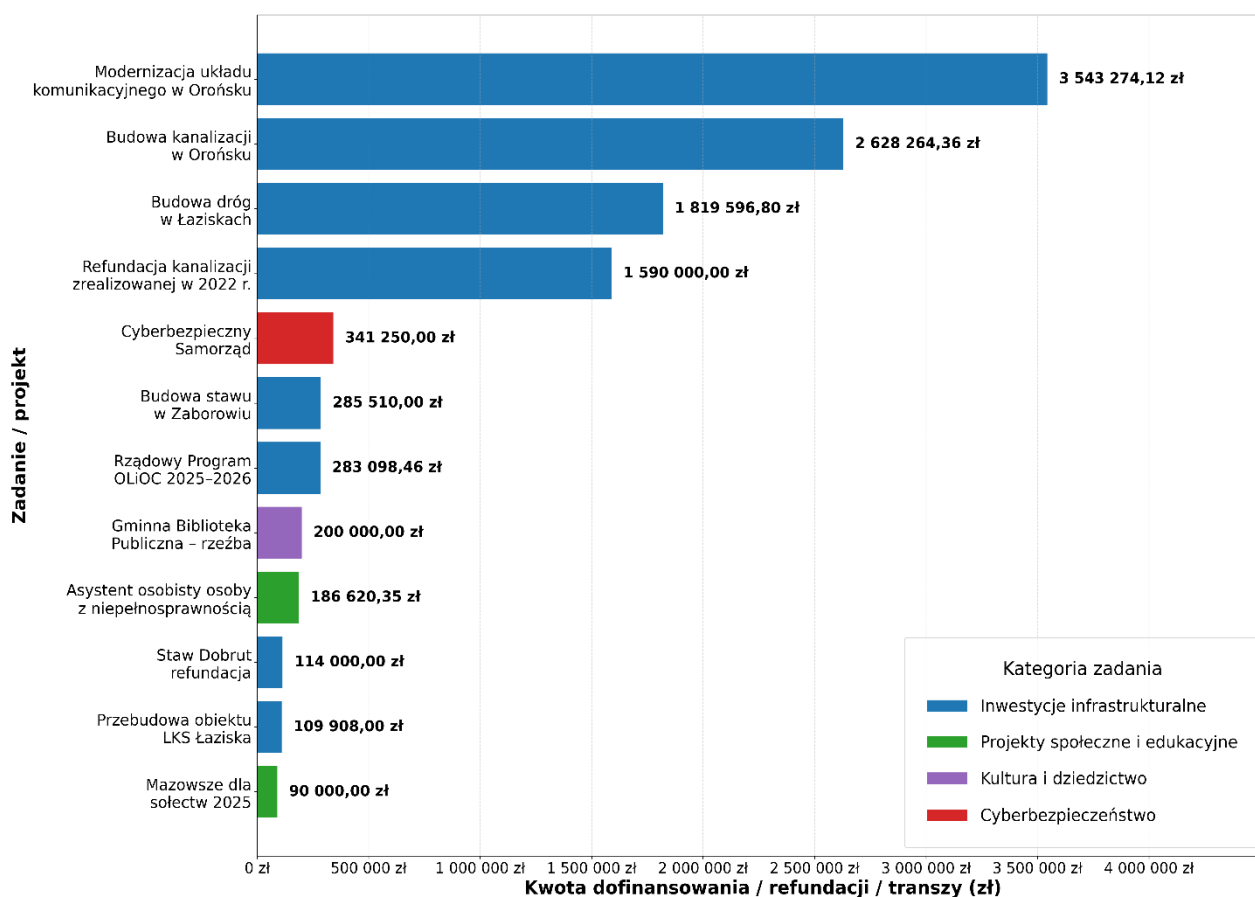
- **Cyberbezpieczny Samorząd**

W 2025 roku Gmina Orońsko realizowała działania związane z podnoszeniem poziomu cyberbezpieczeństwa oraz modernizacją infrastruktury teleinformatycznej w ramach projektu „Cyberbezpieczny Samorząd”. Działania obejmowały zakup nowoczesnej

macierzy dyskowej oraz dwóch serwerów, wdrożenie Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (SZBI), a także przeprowadzenie szkoleń dla pracowników Urzędu Gminy z zakresu cyberbezpieczeństwa i obsługi wdrożonych rozwiązań.

Gmina Orońsko w 2025 roku otrzymała ostatnią transzę dofinansowania na realizację projektu w kwocie **341 250,00 zł**. Wydatkowano 231 732,00 zł, w tym wkład własny Gminy Orońsko wyniósł 43 332,00 zł. Projekt został dofinansowany ze środków Programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021–2027, Działanie FERC.02.02 „Wzmocnienie krajowego systemu cyberbezpieczeństwa”.

Wykres 21: Największe pozyskane środki zewnętrzne przez Gminę Orońsko w 2025 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu za 2025 r.

Wykres przedstawia wysokość środków zewnętrznych pozyskanych przez Gminę Orońsko w 2025 roku na realizację inwestycji infrastrukturalnych, projektów społecznych, edukacyjnych oraz działań związanych z cyberbezpieczeństwem. Najwyższe dofinansowanie pozyskano na modernizację układu komunikacyjnego w Orońsku, budowę sieci kanalizacji

sanitarnej oraz budowę dróg w Łaziskach. Pozyskane środki zewnętrzne stanowiły istotne wsparcie dla realizacji zadań własnych gminy oraz ograniczenia udziału środków własnych w finansowaniu inwestycji.

7. PODSUMOWANIE

Rok 2025 był okresem kontynuacji działań inwestycyjnych oraz realizacji zadań własnych Gminy Orońsko w zakresie infrastruktury technicznej, gospodarki komunalnej, oświaty, kultury, pomocy społecznej, bezpieczeństwa publicznego oraz polityki społecznej. Realizowano zadania związane z rozwojem infrastruktury drogowej i wodociągowej, poprawą jakości przestrzeni publicznej, rozwojem infrastruktury społecznej i rekreacyjnej oraz działalnością jednostek organizacyjnych gminy.

Dochody budżetu gminy wykonano w wysokości 44 400 050,67 zł, natomiast wydatki budżetowe zrealizowano na poziomie 43 458 915,21 zł. Budżet gminy zamknął się dodatnim wynikiem finansowym w wysokości 941 135,46 zł. Wynik budżetu bieżącego wyniósł 3 269 163,04 zł, co potwierdza możliwość finansowania zadań bieżących oraz realizacji inwestycji. W 2025 roku dochody ogółem wzrosły o 11,60% w stosunku do roku poprzedniego, natomiast wydatki wzrosły o 6,03%. Dochody ogółem na jednego mieszkańca wyniosły 7 491,15 zł, a wydatki ogółem 7 332,36 zł.

Istotnym elementem działalności gminy pozostawało pozyskiwanie środków zewnętrznych. Wartość wykonanych dotacji inwestycyjnych wyniosła 5 577 991,04 zł, z czego 3 303 642,18 zł stanowiły środki europejskie. Pokrycie inwestycji dotacjami wyniosło 67,45%. W 2025 roku realizowano zadania współfinansowane m.in. ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład, środków Unii Europejskiej oraz programów krajowych.

Łączna wartość wykonanych wydatków inwestycyjnych wyniosła 8 269 372,17 zł. W ramach przedsięwzięć wieloletnich wykonano wydatki na kwotę 3 553 942,83 zł, co stanowiło 91,2% planu. Wydatki majątkowe w ramach przedsięwzięć wieloletnich wykonano w wysokości 3 363 160,95 zł, tj. 93,1% planu.

Największą pozycję po stronie wydatków stanowiła oświata i wychowanie, na które przeznaczono 18 279 159,35 zł, co stanowiło 42,06% wszystkich wydatków budżetowych gminy. Znaczące środki przeznaczono również na rolnictwo i łowiectwo, administrację publiczną, pomoc społeczną, gospodarkę komunalną oraz transport i łączność.

Ważną rolę w życiu społecznym gminy odgrywały jednostki organizacyjne gminy, instytucje kultury, świetlice wiejskie, jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, Klub Senior+ oraz organizacje społeczne. Realizowano liczne wydarzenia integracyjne, edukacyjne, sportowe i kulturalne skierowane do dzieci, młodzieży, seniorów oraz mieszkańców gminy.

Znaczącym elementem aktywności lokalnej pozostawał fundusz sołecki, w ramach którego realizowano zadania związane m.in. z poprawą bezpieczeństwa, zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, modernizacją infrastruktury lokalnej, budową placów zabaw oraz organizacją wydarzeń integracyjnych.

W 2025 roku liczba mieszkańców gminy wynosiła 5 927 osób. Odnotowano 33 urodzenia oraz 52 zgony, co przełożyło się na ujemny przyrost naturalny wynoszący 19 osób. W stosunku do roku poprzedniego liczba mieszkańców zmniejszyła się o 42 osoby.

7.1. WNIOSKI

1. W 2025 roku Gmina Orońsko kontynuowała realizację inwestycji infrastrukturalnych oraz przedsięwzięć społecznych i komunalnych wpływających na poprawę jakości życia mieszkańców.
2. Sytuacja finansowa gminy umożliwiała realizację inwestycji oraz zachowanie dodatniego wyniku budżetu i dodatniego wyniku operacyjnego.
3. Wysoki poziom realizacji przedsięwzięć wieloletnich potwierdza kontynuację działań inwestycyjnych zgodnie z przyjętymi założeniami finansowymi i organizacyjnymi.
4. Istotnym elementem rozwoju gminy pozostaje pozyskiwanie środków zewnętrznych umożliwiających realizację inwestycji o znaczącej wartości finansowej.
5. Realizowane inwestycje przyczyniają się do poprawy:
 - infrastruktury drogowej,
 - infrastruktury wodociągowej,
 - bezpieczeństwa mieszkańców,
 - jakości przestrzeni publicznej,
 - dostępności infrastruktury rekreacyjnej i społecznej.
6. Działalność świetlic, bibliotek, jednostek OSP, Klubu Senior+, organizacji społecznych oraz instytucji kultury wpływa na integrację mieszkańców oraz aktywizację społeczności lokalnej.

7. Wysoki udział wydatków na oświatę stanowi istotne obciążenie dla budżetu Gminy Orońsko i wskazuje na konieczność podejmowania działań optymalizacyjnych w zakresie organizacji sieci placówek oświatowych. Przeprowadzony w 2025 roku audyt oświaty wykazał potrzebę wdrożenia zmian organizacyjnych mających na celu ograniczenie kosztów funkcjonowania systemu oświaty oraz poprawę stabilności finansowej gminy.
8. Kontynuowane są działania związane z rozwojem infrastruktury technicznej, planowaniem przestrzennym oraz poprawą jakości usług publicznych.

7.2. ZAGROŻENIA

1. Najistotniejszym wyzwaniem dla gminy pozostają niekorzystne zmiany demograficzne, obejmujące:

- spadek liczby mieszkańców,
- ujemny przyrost naturalny.

2. Istotnym obciążeniem dla budżetu gminy pozostają wydatki na oświatę i wychowanie, stanowiące ponad 42% wszystkich wydatków budżetowych. Jednym z najistotniejszych wyzwań stojących przed Gminą Orońsko pozostaje pogarszająca się sytuacja demograficzna oraz systematyczny spadek liczby dzieci uczęszczających do szkół i oddziałów przedszkolnych. Szczególnie widoczne jest to w obwodach Publicznych Szkół Podstawowych w Ciepłej, Guzowie oraz Wałsnowie. Z przeprowadzonego w 2025 roku audytu oświaty wynika, że liczebność uczniów w poszczególnych rocznikach jest bardzo niska i w skali całej gminy odpowiada łącznie liczbie od dwóch do trzech oddziałów klasowych. Analiza wykazała, że utrzymywanie obecnej sieci placówek oświatowych przy malejącej liczbie uczniów powoduje znaczące obciążenie finansowe budżetu gminy. Wydatki na oświatę oraz liczba etatów pedagogicznych, administracyjnych i obsługowych nie uległy proporcjonalnemu zmniejszeniu względem spadku liczby dzieci, co wpływa na wzrost kosztów funkcjonowania systemu oświaty. W audycie wskazano konieczność podjęcia działań optymalizacyjnych i reorganizacyjnych, obejmujących m.in. analizę zasadności dalszego funkcjonowania części placówek jako odrębnych jednostek organizacyjnych, możliwość tworzenia szkół filialnych, wygaszania oddziałów lub koncentracji edukacji przedszkolnej w jednym przedszkolu. Zwrócono również uwagę na potrzebę racjonalizacji zatrudnienia oraz dostosowania struktury organizacyjnej placówek do aktualnych uwarunkowań demograficznych i finansowych.

Zgodnie z ustaleniami audytu, utrzymanie obecnego modelu organizacji oświaty w dłuższej perspektywie może stanowić istotne zagrożenie dla stabilności finansowej Gminy Orońsko.

3. Nadal występują znaczące potrzeby inwestycyjne związane z:

- rozwojem infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej,
- modernizacją infrastruktury drogowej,
- utrzymaniem i modernizacją obiektów komunalnych,
- rozwojem infrastruktury społecznej i rekreacyjnej.

4. Dalsza realizacja inwestycji infrastrukturalnych wymaga utrzymania możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych oraz zabezpieczenia środków własnych na realizację zadań inwestycyjnych.

5. W 2025 roku zadłużenie gminy wyniosło 8 047 000,00 zł, co stanowiło 18,12% wykonanych dochodów. Dalsza realizacja inwestycji może wymagać zabezpieczenia dodatkowych środków finansowych oraz utrzymania bezpiecznego poziomu zadłużenia.

6. Część obiektów użyteczności publicznej, w szczególności budynków oświatowych, wymaga dalszych działań modernizacyjnych oraz dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami.